

Europeiska unionens officiella tidning

C 17

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

sextionde årgången

18 januari 2017

Innehållsförteckning

I Resolutioner, rekommendationer och yttranden

RESOLUTIONER

Regionkommittén

118:e plenarsessionen den 15–16 juni 2016

2017/C 017/01	Resolution om förslaget till EU:s årliga budget för 2017	1
2017/C 017/02	Resolution från Europeiska regionkommittén – Europeiska regionkommitténs bidrag till Europeiska kommissionens arbetsprogram 2017	4
2017/C 017/03	Resolution om situationen för Europa direkt-kontoren	11

YTTRANDEN

Regionkommittén

118:e plenarsessionen den 15–16 juni 2016

2017/C 017/04	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stål: bevara hållbar sysselsättning och tillväxt i EU	13
2017/C 017/05	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen	20
2017/C 017/06	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Livsmedelssvinn	28
2017/C 017/07	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Bekämpning av radikaliserings och våldsam extremism: Förebyggande mekanismer på lokal och regional nivå	33

SV

2017/C 017/08	Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s svar på den demografiska utmaningen	40
---------------	---	----

III *Förberedande akter*

REGIONKOMMITTÉN

118:e plenarsessionen den 15–16 juni 2016

2017/C 017/09	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Lagstiftningsförslag om ändring av avfallsdirektiven . . .	46
2017/C 017/10	Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s utvidgningsstrategi 2015–2016	60

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

RESOLUTIONER

REGIONKOMMITTÉN

118:E PLENARSESSIONEN DEN 15–16 JUNI 2016**Resolution om förslaget till EU:s årliga budget för 2017**

(2017/C 017/01)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Med beaktande av sina tidigare yttranden om förslaget till EU:s budget för 2014, 2015 och 2016.
 - Med beaktande av yttrandet om halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen.
 - Budgetförfarandet för EU:s budget för 2017 sammanfaller med halvtidsöversynen/revideringen av den fleråriga budgetramen enligt artikel 2 i rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 av den 2 december 2013 om den fleråriga budgetramen för 2014–2020.
1. Kommittén understryker den viktiga roll som EU:s budget för 2017 har för utvecklingen och genomförandet av EU:s mål och prioriteringar i syfte att stimulera tillväxten, främja sysselsättningen och skapa nya arbetstillfällen, samtidigt som den bidrar till att en reell sammanhållning inom EU och konkurrenskraften i syfte att hantera nya utmaningar stärks.
 2. EU:s årliga budget står inför en rad strukturella misstag i den fleråriga budgetramen:
 - Begränsade resurser i hela den fleråriga budgetramen, men särskilt under rubrikerna 3 och 4.
 - Systemet med egna medel, som främst grundas på nationella bidrag baserade på BNI.
 - En ökad användning av "satellitinstrument", som visserligen ökar budgetens flexibilitet, men som också undergräver enhetligheten i EU:s budget och Europaparlamentets demokratiska kontroll.
 - Årtagandet av outnyttjade anslag, som går förlorade för gott i stället för att föras över till följande år som en reserv för oväntade behov.
 3. Med utgångspunkt i kommissionens årliga tillväxtöversikt för 2016 framhåller kommittén på nytt att EU:s budget måste bidra till den ekonomiska återhämtningen och överbrygga det fortsatt stora investeringsgapet i EU till följd av krisen, som hämmar konkurrenskraften och hotar den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen.
 4. Kommittén framhåller betydelsen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi), Horisont 2020, Erasmus+, programmen för finansiering av små och medelstora företag samt andra strategier och program som stimulerar utvecklingen av EU:s ekonomi. Kommissionen uppmanas att öka investeringarna i forskning, innovation och infrastruktur.
 5. Medlemsstaternas lokala och regionala myndigheter lämnas ofta ensamma när det gäller att hantera det stora antalet människor på flykt samt i fråga om integrationspolitiken, med mycket begränsad finansiering och/eller samordning från de nationella och europeiska myndigheternas sida. Finansiella resurser bör omedelbart göras tillgängliga för de lokala och regionala myndigheterna, så att de kan uppfylla sina skyldigheter med hänsyn till migration och integration, och för att säkra att de snabbt får tillgång till både nationella medel och EU-medel. Kommittén föreslår att medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna även får praktisk vägledning om potentiella finansieringsmöjligheter.

6. Även de lokala och regionala myndigheterna i ursprungsländerna och omgivande regioner, däribland "transitområden" bör erbjudas stöd vid hanteringen av migrationsströmmarna. Utan detta stöd från EU kommer de lokala och regionala myndigheterna i partnerländerna inte att kunna erbjuda anständiga levnadsvillkor och en bas för ekonomisk utveckling i ursprungsländerna. På grundval av de avtal som ingåtts med tredjeländer om en effektiv gränskontroll, minskade flyktingströmmar, samarbete om återvändande och bekämpning av människosmuggling bör en ansvarsfull översyn av den fleråriga budgetramen följaktligen omfatta ett ökat finansiellt och operativt stöd, bland annat via nya och innovativa finansieringskällor.

7. Budgetmyndigheten uppmanas att överväga behovet av omedelbart tillgängliga finansiella medel till de europeiska jordbrukarna, som har drabbats av en rad kriser (t.ex. prisvolatilitet) efter det att den innevarande fleråriga budgetramen trädde i kraft, bland annat i mejeri-, kött-, frukt- och grönsakssektorerna. ReK framhåller de budgetmässiga konsekvenserna av de nödgärder som vidtogs som en reaktion på dessa kriser och som uppgår till 500 miljoner euro i 2016 års budget och 300 miljoner euro i budgeten för 2015. Kommittén betonar också den pågående krisen i flera medlemsstaters jordbrukssektorer.

8. År 2016 ska kommissionen se över alla medlemsstaters sammanlagda anslag för målet "Investerings för tillväxt och sysselsättning" i sammanhållningspolitiken för åren 2017–2020 och anpassa de totala anslagen på grundval av den senaste statistiken. ReK understryker behovet av att säkerställa tillräckliga budgetmedel för 2017 för att finansiera dessa anpassningar.

9. Kommittén uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och regionerna att utnyttja dessa justeringar som ett flexibelt verktyg för att hantera de nya utmaningarna inom ramen för sammanhållningspolitiken, eftersom det i artikel 7 i den fleråriga budgetramen anges att man i samband med dessa justeringar ska ta hänsyn till den särskilt svåra situationen i de medlemsstater som drabbats av krisen.

10. De första analyserna tyder på ett snabbt engagemang för och genomförande av projekt som finansieras via programmen Horisont 2020 och Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE), och negativa konsekvenser av budgetnedskärningarna för båda programmen. ReK uppmanar budgetmyndigheten att i det årliga budgetförslaget för 2017 kompensera för budgetnedskärningarna för dessa båda program i samband med inrättandet av Efsi.

11. Det årliga budgetförslaget kan endast tillfälligt åtgärda bristen på finansiering och den ökande klyftan mellan åtaganden och utbetalningar, och dessa frågor bör tas upp i en fullständig halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen.

12. ReK beklagar minskningen av de medel som är tillgängliga för energiinvesteringar inom ramen för FSE, och betonar att denna prioriterade rubrik inte får bli lidande till följd av överföringen av ytterligare belopp till andra budgetrubriker. Kommittén rekommenderar att man säkrar en bättre geografisk balans vid genomförandet av FSE på energiområdet, så att inte bara de sydöstra regionerna i EU och deras grannländer, utan även andra regioner på ett mer geografiskt balanserat vis kan dra nytta av en förbättrad sammankoppling, vilket har en avgörande betydelse för en välfungerande inre energimarknad i EU.

13. Ungdomssysselsättningsinitiativet är en oerhört viktig politisk prioritering, eftersom det, med stöd från de europeiska struktur- och investeringsfonderna, är ett konkret redskap för att hjälpa ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. ReK föreslår därför att man av den sammanlagda budget på 3,2 miljarder euro som man fattade beslut om för detta initiativ för perioden 2014–2020 avsätter tillräckliga åtagande- och betalningsbemyndiganden i budgeten för 2017.

14. Efter de inledande förseningarna har genomförandet av Esif tagit fart, och kommittén begär därför att betalningsbemyndigandena ska ökas i EU:s budget för 2017 för att undvika framtida eftersläpande utbetalningar. Kommissionen uppmanas att regelbundet övervaka utvecklingen av utestående åtaganden och att inrätta en mekanism för tidig varning.

15. Kommittén föreslår att Europaparlamentet ska genomföra vissa pilotprojekt inom ramen för budgeten för 2017 för att undersöka behoven i samband med en sammankoppling av "felande länkar" i transportinfrastruktur i gränsöverskridande områden och dess tillväxtpotential.

16. Om nya oförutsedda betalningsbehov uppstår i framtiden bör dessa finansieras med nya betalningsbemyndiganden och inte genom omfördelning av befintliga resurser.

17. EU:s budget bör fokusera på resultat, och kommittén stöder därför kommissionens ansträngningar att förenkla budgetförordningen, komplettera EU:s olika finansieringsinstrument på ett bättre sätt och säkra lika villkor för EU:s samtliga politikområden och program vad gäller bestämmelser om statligt stöd, offentlig upphandling och rapporteringskrav. ReK framhåller att det är nödvändigt att EU:s budget vägleds av en lokalt baserad strategi för flernivåstyre.

18. ReK understryker att EU:s budget måste vägledas av en lokalt baserad strategi för flernivåstyre så att EU:s medel och politik kan leverera bättre resultat som bygger på lokala och regionala särdrag.

19. I COP21-avtalet från december 2015 åläggs givarländerna att stödja utvecklingsländerna med 100 miljarder US-dollar per år, men en gemensam metod för klimatfinansiering måste godkännas före COP22 i Marrakech. Mot denna bakgrund uppmanas kommissionen att lägga fram ett samlat EU-regelverk om klimatfinansiering och integrera det i budgetförslaget för 2017, med tanke på att EU även har enats om att minst 20 % av den fleråriga budgetramen 2014–2020, dvs. 180 miljarder euro, ska gå till klimatrelaterade åtgärder.

20. ReK noterar slutligen att många lokala och regionala myndigheter nyligen har infört förfaranden för jämställdhetsbaserad budgetering och uppmanar kommissionen att beakta jämställdhetsaspekterna i förslaget till 2017 års budget.

21. Kommittén ger sin ordförande i uppdrag att översända denna resolution till kommissionen, Europaparlamentet, rådet och Europeiska rådets ordförande.

Bryssel den 15 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Resolution från Europeiska regionkommittén – Europeiska regionkommitténs bidrag till Europeiska kommissionens arbetsprogram 2017

(2017/C 017/02)

Framlagd av de politiska grupperna PES, EPP, ALDE, EA och ECR

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN HAR ANTAGIT DENNA RESOLUTION

- med beaktande av sina resolutioner av den 4 juni 2015 om sina prioriteringar under 2015–2020 och av den 4 december 2015 om Europeiska kommissionens arbetsprogram 2016 samt protokollet om samarbete med Europeiska kommissionen från februari 2012,
- med beaktande av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Vi anser att det är viktigt att kommissionen fortsätter att se till att dessa principer efterlevs genom en integrerad politisk strategi på flera nivåer. Vi efterlyser en aktivare medverkan av de lokala och regionala myndigheterna i den europeiska beslutsprocessen.

Sysselsättning, tillväxt, investeringar och sammanhållningspolitik

1. Kommittén uppmanar kommissionen att snabbt, med beaktande av halvtidsöversynen av Europa 2020-strategin och genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling, lägga fram en ny långsiktig strategi för hållbar utveckling inom EU (europeisk hållbarhetsstrategi) fram till 2030.
2. Regionkommittén understryker lokala och regionala myndigheters roll för att ta itu med hinder för investeringar, enligt 2016 års landsrapporter och landsspecifika rekommendationer, samt att samtliga myndighetsnivåer bör samarbeta i partnerskap för att identifiera och motverka dessa hinder i respektive länder.
3. Regionkommittén begär att kommissionen och Europeiska investeringsbanken (EIB) vidtar ytterligare åtgärder för att säkerställa komplementaritet och additionalitet mellan Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) och Europeiska struktur och investeringsfonderna (ESI-fonderna), liksom andra EU-finansierade program. Vi upprepar uppmaningen att involvera Regionkommittén i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av investeringsplanen för Europa, i synnerhet i fråga om satsningar på investeringsplattformar samt analysen av Efsis reella inverkan för att motverka investeringsgapet på lokal och regional nivå.
4. Kommittén betonar att kommissionen tillsammans med Europeiska investeringsbanken bör specificera de regionala utvecklingsbankernas och de andra finansiella institutionernas roll i det framväxande systemet med investeringsplattformar, som verktyg för att genomföra investeringsplanen för Europa ⁽¹⁾.
5. Regionkommittén understryker att det krävs förenklingar som förbättrar utnyttjandet av ESI-programmen och förstärker deras inverkan. Vi föreslår ett skyndsamt antagande av ett antal förenklingsåtgärder under den nuvarande programperioden. Regionkommittén föreslår samtidigt en intensifiering av arbetet med en grundläggande översyn av systemet för att genomföra sammanhållningspolitiken inför nästa programperiod. Det bör ske genom att högnivågruppen för förenkling intensifierar sitt arbete och inleder en bred dialog på flera nivåer, i synnerhet med lokala och regionala myndigheter.
6. Regionkommittén föreslår att det ska utarbetas bredare undantag för ESI-fondernas utgifter från reglerna för statligt stöd.
7. Regionkommittén välkomnar översynen av det gränsöverskridande samarbetet som syftar till att undanröja rättsliga och administrativa hinder för gränsöverskridande samarbete. Vi uppmuntrar även kommissionen att presentera konkreta åtgärder under 2017 för att avlägsna dessa hinder, genom att ta hänsyn till det luxemburgska ordförandeskapets förslag om en europeisk gränsöverskridande konvention om särskilda bestämmelser i gränsregioner. Vi uppmanar kommissionen att noggrant följa genomförandet av direktiv 2011/24/EU om gränsöverskridande hälso- och sjukvård, i avsikt att ta itu med eventuella brister.

⁽¹⁾ ECON-VI/007

8. Regionkommittén beklagar att halvtidsöversynen av ett flertal EU-program och initiativ, som ska avslutas under tredje kvartalet 2017, inte är anpassad till halvtidsöversynen/revideringen av den innevarande fleråriga budgetramen. Därför uppmanar Regionkommittén kommissionen att slutföra sin översyn senast den 1 juli 2017 och övergå till att utforma ett övergripande förslag inför nästa fleråriga budgetram, som ska presenteras senast den 1 januari 2018. Mot denna bakgrund hoppas vi att försenade översyner av programmen inte leder till en senareläggning av lagstiftningsförslagen inför nästa fleråriga budgetram.
9. Regionkommittén betonar vikten av att genomföra den EU-agenda för städer som stats- och regeringscheferna kommit överens om, i samarbete med lokala och regionala myndigheter. Regionkommittén betonar vikten av att säkerställa att EU-agendan för städer är förenlig med EU:s agenda för bättre lagstiftning, samt uppmanar kommissionen att låta EU-agendan för städer ingå i kommissionens årliga arbetsprogram för 2017. Regionkommittén föreslår att en vitbok utarbetas om genomförandet av EU-agendan för städer och att den ingår i det årliga arbetsprogrammet för 2017.
10. Vi begär att kommissionen införlivar utformningen av den territoriella visionen för 2050 i sitt årliga arbetsprogram för 2017. Vi understryker behovet av en ny territoriell vision, eftersom överenskommelsen om det s.k. Regionala utvecklingsperspektivet inom Europeiska unionen från 1999 behöver uppdateras, vilket även betonades i slutsatserna från ministermötet om territoriell sammanhållningspolitik och urban politik av den 27 november 2015.
11. Vi uppmanar kommissionen att inrikta sina insatser på att avlägsna transportflaskhalsar och tillhandahålla adekvata förbindelser över gränserna, i synnerhet genom att ta itu med problemet som uppstår då det saknas gränsöverskridande transportlänkar på lokal och regional nivå. I synnerhet småskalig infrastruktur med gränsöverskridande relevans bör tillhandahållas lämplig finansiering. Vi förväntar oss att kommissionen lägger fram ett konkret förslag och en tidsplan för införandet av gränsöverskridande multimodala reseplanerare och driftskompatibla integrerade biljettsystem.
12. Vi uppmanar kommissionen bör offentliggöra en grönbok om rörlighet i regioner som är geografiskt och demografiskt missgynnade.
13. Regionkommittén uppmanar kommissionen att återuppta debatten om "Bortom BNP" och undersöka behovet av och möjligheten att utveckla kompletterande indikatorer för ekonomiska resultat, välfärd och hållbar utveckling.
14. Vi rekommenderar att kommissionen utvecklar ett "garanterat minimum för kvalifikationer och färdigheter", som godkänns och valideras i alla medlemsstater, utan att det inkräktar på medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utformningen av utbildningssystemen i enlighet med artikel 165 i EUF-fördraget. Vi förväntar oss att förfarandena för godkännande av icke-formellt och informellt lärande ska vara införda senast 2018. Vi understryker behovet av att arbetsmässiga kvalifikationer matchas med marknadens behov, samtidigt som behovet av utbildning för arbetslösa ungdomar uppmärksammas i kommissionens arbetsprogram 2017.
15. Regionkommittén uppmanar kommissionen att utveckla en EU-strategi med fokus på den demografiska förändringen, att i halvtidsöversynen av Europa 2020-strategin inkludera ett särskilt flaggskeppsinitiativ för demografiska frågor och att på ett tidigt stadium föra en dialog med Regionkommittén om den framtida definitionen av regioner som lider av svåra och permanenta demografiska handikapp.
16. Vi förväntar oss att kommissionen i början av 2017 presenterar ett lagstiftningsförslag om en europeisk pelare för sociala rättigheter för att ta itu med obalansen mellan ekonomisk frihet och sociala rättigheter.
17. Kommittén begär att kommissionen lägger fram en rättslig ram med en rad gemensamma definitioner för olika former av företagande inom den sociala ekonomin i Europa, dvs. kooperativ, stiftelser, ömsesidiga bolag och föreningar, för att göra det möjligt för företag inom den sociala ekonomin att bedriva sin verksamhet på en säker rättslig grund och på så vis dra nytta av fördelarna med den inre marknaden och den fria rörligheten.
18. Vi uppmanar kommissionen att föreslå en ny strategi för jämställdhet mellan könen och kvinnors rättigheter 2016–2020 samt att lägga fram ett lagstiftningsförslag med koppling till översynen av rådets direktiv 92/85/EEG om barnledighet.
19. Kommittén uppmanar kommissionen att med deltagande av Regionkommittén och medlemsstaterna lägga fram en andra rapport om EU:s handikappstrategi 2010–2020 och överväga en vidareutveckling av strategin.

20. Regionkommittén uppmanar kommissionen att ta itu med fenomenet brevlådeföretag.
21. Regionkommittén avser att bidra till Europaåret för kulturarvet 2018 genom att sprida kunskap om kulturarvet till en bred publik på gräsrotsnivå.
22. Vi understryker behovet av en förnyad europeisk strategi för turism och framhåller att Europeiska regionkommittén i detta sammanhang har börjat utarbeta ett yttrande om "Turism som drivkraft för regionalt samarbete i hela EU" och kommer att lägga fram förslag för kommissionen med anknytning till denna förnyade europeiska strategi.
23. Vi uppmanar kommissionen att uppmärksamma landsbygdsfrågor inom EU-politikens samtliga områden på ett mera systematiskt sätt, samt att ta fram en vitbok om landsbygdsområden som startpunkt för en utvecklingspolitik som avser landsbygden efter 2020.
24. Regionkommittén uppmanar kommissionen att främja ytterligare blå tillväxt med hjälp av en ny övergripande plan för utveckling av den blå ekonomin i Europa, som baseras på en gemensam europeisk strategi för kartläggning av kustområden och marina data. Syftet är att bidra till utvecklingen av den blå ekonomin genom bättre datatillgänglighet, undvika fragmentering och samtidigt dra nytta av gränsöverskridande synergier. Regionkommittén yrkar dessutom på inrättandet av en kunskaps- och innovationsgrupp för den blå ekonomin.
25. Kommissionen uppmanas att integrera principen om katastroftåliga investeringar i sina strategier och fonder. Kommissionen uppmanas att i samråd och samarbete med lokala, regionala och nationella myndigheter och berörda parter ta fram en vägledning om vad Sendai-ramverket för katastrofriskreducering innebär för Europa och hur det bäst kan genomföras.

Hållbar utveckling

26. Vi uppmanar kommissionen att till fullo genomföra handlingsplanen för kretsloppsekonomin och utvärdera behovet av att under 2017 lägga fram nödvändiga förslag, däribland en ambitiös strategi för plast i en kretsloppsekonomi, lagstiftning som anger vilka minimikrav på kvalitet som ska gälla för återvunnet vatten, liksom nya initiativ inom byggnads- och rivningssektorn.
27. Regionkommittén uppmanar kommissionen att genomföra territoriella konsekvensbedömningar av alla nuvarande och bindande miljömål.
28. Regionkommittén uppmanar kommissionen att granska EU:s klimatmål och de nödvändiga medlen för deras genomförande i enlighet med de globala mål som antogs i Paris under COP21. Vi påminner kommissionen om dess ursprungliga rekommendation om att minska växthusgasutsläppen med 50 % fram till 2030 jämfört med 1990 års nivåer. Vi anser att alla nya mål bör genomgå en territoriell konsekvensbedömning och inte bör begränsa medlemsstaternas rätt att själva besluta om sin energimix.
29. Vi uppmanar kommissionen att i praktiken genomföra den globala klimatöverenskommelsen Preamble 15 och därmed erkänna betydelsen av flernivåstyrning som förutom städer även omfattar regioner.
30. Vi begär att Regionkommittén ska ingå i EU:s forum för energiinfrastruktur, för att ge röst åt lokala och regionala myndigheter i utformningen av politiken för investeringar i energiinfrastruktur, i synnerhet inom området decentraliserad energiproduktion, som omfattar mikroproduktion och mikrodistribution.
31. Vi begär att Regionkommittén på ett tidigt stadium ska involveras i planeringen vid utformningen av politik, översynen av EU:s direktiv om energieffektivisering, främjandet av energi från förnybara källor och utformningen av elmarknaden.
32. Regionkommittén uppmanar kommissionen att föreslå initiativ som är mer specifika på området kombinerad värme- och kraftproduktion, samt inom fjärrvärmenät för uppvärmning och kylning, i syfte att ytterligare minska utsläppen av koldioxid och öka energisäkerheten.

33. Vi anser att kommissionen bör höja ambitionsnivån i sin politik för förnybar energi genom att utvidga stödet till samt anpassningen och spridningen av borgmästaravtalsmodellen inom och utanför EU, som på det sättet bidrar till att förändra styrelseformer i städer, klimatåtgärder och medborgarnas engagemang på ett mera konsekvent och hållbart sätt.

34. Vi efterlyser ett fullständigt genomförande av det sjunde miljöhandlingsprogrammet 2014–2020 och uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag till EU-direktiv med bestämmelser om säkerställande av efterlevnaden av hela EU:s regelverk på miljöområdet ⁽²⁾.

35. Regionkommittén efterlyser ett fullständigt genomförande av EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020 och uppmanar följaktligen kommissionen att 2017 presentera sitt försenade initiativ om undvikandet av nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Vi uppmanar vår begäran till kommissionen att inte revidera naturdirektiven utan i stället skyndsamt lägga fram ett meddelande med konkreta åtgärder som bidrar till ett förbättrat genomförande av dem ⁽³⁾.

36. Vi uppmanar kommissionen att lägga fram sitt meddelande om hållbara livsmedel, med ett konsekvent politiskt ramverk för EU i sin helhet som syftar till att ta itu med frågan om hållbarhet inom jordbruket, livsmedelsproduktionen och försörjningskedjan samt handelsrelaterade aspekter. Vi påminner kommissionen om vår tidigare efterlysning av mera konkreta mål för att minska livsmedelssvinnet med 30 % fram till 2025 ⁽⁴⁾. Vi uppmanar också vår uppmaning om att en ny logotyp ska introduceras med en gemensam symbol och ett identifieringssystem för lokala produkter.

37. Vi uppmanar kommissionen att offentliggöra en ny alkoholstrategi 2016–2025, som grundas på senaste rön och som beaktar samhälleliga förändringar och ger stöd till program som redan genomförs på nationell, regional och lokal nivå.

Inre marknaden och konkurrensfrågor

38. Kommittén stöder Europaparlamentets krav på att den inre marknads pelare ska införlivas i den europeiska planeringsterminen, med ett system för regelbunden övervakning och utvärdering.

39. Regionkommittén välkomnar det kommande paketet med förenklade momsregler för små och medelstora företag samt initiativet för nystartade företag, som utgör konkreta steg för att minska regel- och administrationsbördan för dessa företag. Vi understryker behovet av ytterligare förenkling av reglerna, i synnerhet i fråga om små och medelstora företags möjligheter att delta i offentlig upphandling och i projekt som finansieras av ESI-fonder.

40. Vi välkomnar att kommissionen uppmärksammar delningsekonomin, men uppmanar att samtliga bindande lagstiftningsinitiativ bör bibehålla ett sektorsbaserat synsätt samt att initiativets omfattning bör beaktas som ett kriterium för hur lagstiftningen ska utformas.

41. Vi anser att kommissionen måste fästa större uppmärksamhet vid de betydande finansiella utmaningar som tjänster av allmänt intresse står inför och därför uppmanar vi kommissionen att utvärdera den territoriella inverkan som EU:s lagstiftning har på tillhandahållandet av tjänster av allmänt intresse, i synnerhet med avseende på statligt stöd och regler för offentlig upphandling, samt att kommissionen utnyttjar samtliga möjligheter till förenkling, inklusive förenkling av EU:s finansiella instrument. Mot denna bakgrund förväntar sig kommittén att den i vederbörlig ordning kommer att höras om 2017 års översyn av Almuniapaketen, avseende finansieringen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

42. Vi föreslår att kommissionens pågående utvärdering av direktivet om korrigerande åtgärder inom området för offentliga upphandlingar ska följas av en översyn av direktivet med syftet att ta itu med brister utifrån lokala och regionala myndigheters perspektiv.

Ekonomiska och monetära unionen (EMU) och den europeiska planeringsterminen

43. Regionkommittén uppmanar sin uppmaning till kommissionen och parlamentet om att införa en uppförandekod som garanterar att lokala och regionala myndigheter på ett strukturerat sätt involveras i den europeiska planeringsterminen och förbinder sig att inleda en dialog med kommissionen i frågan.

44. Vi uppmanar vår uppmaning till kommissionen om att utvärdera hur de nya reglerna i ENS 2010 påverkar de lokala och regionala myndigheternas investeringsförmåga.

⁽²⁾ COR-2015-05660

⁽³⁾ COR-2015-02624

⁽⁴⁾ ReK:s resolution om hållbara livsmedel

45. Regionkommittén uppmanar kommissionen att involvera kommittén i utarbetandet av vitboken om EMU-reformen, som bör omfatta EMU:s konkurrenskraft och sociala dimension.

En digital inre marknad, forskning och innovation

46. Regionkommittén anser att en av de största utmaningarna för en digital inre marknad är upprättandet av en hållbar dataekonomi, även i ett industriellt sammanhang (Industri 4.0). Vi rekommenderar att villkor skapas som gör det möjligt att ansluta alla områden till bredbandstjänster och stöder samarbete med kommissionen och Europeiska investeringsbanken när det gäller finansiering och stödprogram till IKT-infrastruktur. Vi uppmanar kommissionen att inom ramen för genomförandet av den inre digitala marknaden regelbundet rapportera om de framsteg som gjorts när det gäller att överbrygga den digitala klyftan, i synnerhet på regional och lokal nivå.

47. Vi uppmanar kommissionen att lägga fram förslag som syftar till ett förbättrat utnyttjande av EU-finansierade forskningsprogram, genom vidareutveckling av synergier mellan finansiering från Horisont 2020, ESI-fonderna och Efsi samt genom stärkta kopplingar till strategier för smart specialisering på regional nivå. Vi föreslår att särskild tonvikt läggs vid Horisont 2020-finansieringens inverkan på tillväxt och att frågan om "innovationsklyftan" tas upp vid halvtidsöversynen.

48. Vi föreslår att Regionkommittén på nära håll involveras i översynen av den bioekonomiska strategin 2017.

49. Vi understryker att genomförandet av nya EU-verktyg, som ett europeiskt innovationsråd, liksom initiativen om öppna data och öppen innovation även måste innefatta den regionala dimensionen och bidra till att minska innovationsklyftan.

EU:s handelspolitik

50. Regionkommittén uppmanar kommissionen att låta samtliga betydande initiativ på handelspolitikens område åtföljas av territoriella konsekvensbedömningar, samt att nya handelsavtal inte ska innebära att lokala och regionala myndigheter beläggs med nya restriktioner i fråga om tillhandahållandet av tjänster av allmänt intresse.

51. Regionkommittén begär att kommissionen systematiskt genomför efterhandsutvärderingar för att mäta de positiva och negativa ekonomiska, miljömässiga, sociala och territoriella följderna av handelsavtal.

52. För att ta itu med problemen med bristande transparens då handelspolitiken utformas på EU-medlemsstaternas nivå uppmanar Regionkommittén kommissionen att lägga fram riktlinjer för hur handelspolitiska mål fastställs innan förhandlingarna påbörjas, det vill säga i det skede då de 28 medlemsstaterna fastställer ett mandat.

Rättvisa, grundläggande rättigheter och migration

53. Med hänvisning till rättsväsendet uppmanas kommissionen att främja sådana incitament som kan hjälpa medlemsstaterna att förbättra förhållandena i fängelser och främja införandet av medling i brottmål samt är inriktade på reparativ rättvisa, användning av alternativ till frihetsberövande och utbildning som gör det möjligt att lämna en social kontext som präglas av olaglighet och brottslighet.

54. Vi välkomnar kommissionens vilja att ta itu med de utmaningar som uppstått till följd av tillströmningen av asylsökande, flyktingar och ekonomiska migranter till Europa, som saknar motstycke. Kommittén anser att förslagen till reform av Dublinsystemet är ett viktigt steg i denna riktning. Vi förväntar oss dock fler konkreta förslag under 2017 för att skapa en heltäckande europeisk migrations- och asylpolitik grundad på respekt för de grundläggande rättigheterna och de internationella åtagandena samt solidaritetsprincipen.

55. Vi uppmanar kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna fortsätta att bygga upp samförstånd om en gemensam europeisk förteckning över säkra ursprungsländer och arbeta tillsammans med ursprungs- och transitländer som betraktas som säkra, i syfte att genomföra en effektiv och snabb återvändandepolitik, med full respekt för mänskliga rättigheter och internationella åtaganden.

56. Vi uppmanar kommissionen att föreslå mekanismer som innebär att asylsökande kan ansöka om ett humanitärt visum utanför EU så att de därmed kan resa in i EU på laglig väg.

57. Vi inser att migrationen spelar en viktig roll för den europeiska ekonomins tillväxt och vill att detta beaktas i den europeiska planeringsterminen, särskilt med avseende på kostnaderna för migranternas integration.

58. Regionkommittén anser att det är viktigare än någonsin att bevara Schengen och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra allt för att återställa den nödvändiga stabiliteten i systemet. Ett tillfälligt upphävande av Schengenavtalet om fri rörlighet över gränserna får betydande konsekvenser i form av fysiska kontroller och riskerar att få allvarliga ekonomiska följder, samtidigt som det inte lyckas lösa problemet med flyktingströmmarna.

59. Vi uppmanar kommissionen att bevilja mer medel till de lokala och regionala myndigheterna så att de mer effektivt kan fylla sin viktiga uppgift att ge stöd till och integrera asylsökande, flyktingar och migranter.

60. Regionkommittén anser att en bättre fördelning av medlen från de europeiska struktur- och investeringsfonderna på lokal och regional nivå är en nödvändig förutsättning för att stödja integrationspolitiken. Mot denna bakgrund anser vi att mer resurser bör tilldelas samt att de bör fördelas på ett bättre sätt och användas på ett så effektivt sätt som möjligt för att hantera frågan om asylsökande, flyktingar och migranter under de kommande åren.

61. Vi uppmanar kommissionen att 1) stödja lokala och regionala myndigheter vid utvecklingen av lokala, regionala och nationella förebyggande strategier som förhindrar radikaliserings, 2) fortsätta samla in och i en handbok offentliggöra bästa praxis om hur radikaliserings kan förebyggas samt 3) stödja samarbete mellan städer för att ta itu med problemet med radikaliserings.

62. Kommittén är oroad över svårigheterna med att kontrollera förekomsten av ensamkommande minderåriga och risken för att de blir utsatta för handel och utnyttjande. Vi uppmanar till att genomföra integrations- och utbildningsprogram, särskilt för minderåriga, och att införa mottagandeförfaranden som involverar grupper från de minderårigas hemländer som redan är väl integrerade i värdlandet så att de minderåriga garanteras möjligheten att bo hos en familj eller i en familjeliknande miljö.

Stabilitet och samarbete utanför EU

63. Vi understryker att det vid genomförandet av den reviderade europeiska grannskapspolitiken finns ett behov av att ge hög prioritet åt initiativ som stöder decentraliseringsprocesser, partnersamverkan och kapacitetsbyggande på subnationell nivå. Regionkommittén uppmanar kommissionen att blåsa nytt liv i programmet för kommunal förvaltning (LAF) och utöka det till att omfatta alla grannländer, samt upprepar förslaget om att inkludera den europeiska sammanhållningspolitikens metoder, begrepp och instrument vid genomförandet av den reviderade europeiska grannskapspolitiken.

64. Vi uppmanar kommissionen att undersöka decentraliseringsprocesserna på ett mera detaljerat sätt, liksom situationen för den lokala självstyrelsen i utvidgningsländerna, inom ramen för dess årliga lägesrapporter om utvidgningen.

65. Vi insisterar på behovet av att låta EU:s lokala och regionala myndigheter ge ett lämpligt bidrag till utvecklingsarbeten för att uppnå hållbara resultat, inklusive i uppföljningen av FN:s konferens om bostäder, byggande och hållbar stadsutveckling (Habitat III).

66. Regionkommittén uppmanar kommissionen att fästa särskild vikt vid skyddet av flyktingar i deras ursprungsområden, som en viktig åtgärd vid hanteringen av det ökande antalet människor som är i behov av internationellt skydd. Kommittén välkomnar i detta sammanhang kommissionens förslag om en ny partnerskapsram med tredjeländer som ger skydd åt många flyktingar. Dessa länder behöver utveckla en hållbar mottagningskapacitet och tillhandahålla varaktiga framtidsutsikter nära hemlandet för miljontals människor som flyr från krig och förföljelse. Regionkommittén erinrar i detta sammanhang om behovet av en extern investeringsplan som innebär att investeringar mobiliseras i tredjeländer, och anser att de lokala och regionala myndigheterna i EU bör involveras fullt ut i denna process. Lokala och regionala myndigheter bör uppmuntras att hjälpa sina motparter i länder utanför EU genom att tillhandahålla tekniskt stöd och förespråka en mer strukturell metod vid skyddet av flyktingar.

Medborgarskap, förvaltning och bättre lagstiftning

67. Vi upprepar vårt krav på förenkling och förbättring av den rättsliga ramen för det europeiska medborgarinitiativet, som det enda verktyget för direktdeltagande på EU-nivå.

68. Regionkommittén riktar kommissionens uppmärksamhet på sin framgångsrika organisering av decentraliserad kommunikationsverksamhet om EU-frågor i nära samarbete med lokala och regionala medier, civilsamhället och EU:s institutioner och uppmanar kommissionen att intensifiera sina insatser på det området i god tid före EU-valen 2019.

69. Vi uppmanar kommissionen att upprätta en standarddefinition av nationell överreglering som gäller i hela EU, för att trygga rättssäkerheten vid genomförandet och tillämpningen av EU-lagstiftningen och för att minska onödig byråkrati.
70. Vi efterlyser ökad transparens, samarbete och effektivitet inom EU:s institutioner mot bakgrund av det nya interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning, samt att Regionkommittén involveras i alla stadier av lagstiftningsprocessen, så att dess potential kan utnyttjas till fullo i lagstiftningscykeln och vid samråd.
71. Vi understryker det goda samarbetet med kommissionen under pilottestet av territoriella konsekvensbedömningar (TIA), som utfördes under 2015 och 2016. Som fortsättning på det goda samarbetet uppmanar Regionkommittén kommissionen att genomföra TIA som en standardpraxis vid konsekvensbedömningen av lagstiftning som eventuellt kan leda till asymmetriska territoriella effekter samt i agendan för bättre lagstiftning i ett vidare perspektiv.
72. Regionkommittén förväntar sig ett ännu närmare samarbete med kommissionen och Europaparlamentet i övervakningen av subsidiaritetsprincipen och kring subsidiaritetskonferensen 2017.
73. Kommittén ger sin ordförande i uppdrag att översända denna resolution till kommissionen, Europaparlamentet, rådet och Europeiska rådets ordförande.

Bryssel den 15 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Resolution om situationen för Europa direkt-kontoren

(2017/C 017/03)

Framlagd av de politiska grupperna PES, EPP, ALDE, EA och ECR

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN HAR ANTAGIT DENNA RESOLUTION

- med beaktande av sin resolution av den 16 februari 2012 om "Situationen för Europa direkt-centren" (CdR 84/2012),
- med beaktande av sitt yttrande om "Att återförena EU med medborgarna: mer och bättre kommunikation på lokal nivå" av den 3 december 2014 (COR-2014-04460).

1. EU står inför stora politiska och ekonomiska utmaningar. Att det fortfarande råder ett demokratiskt underskott och att medborgarna blir alltmer besvikna på EU visar på behovet av gemensamma insatser av samtliga aktörer i EU-politiken för att öka kontakterna med EU-medborgarna i det europeiska projektet och av att EU-politikens legitimitet måste säkerställas.
2. De lokala och regionala myndigheterna har goda förutsättningar att bidra till bättre kontakt mellan medborgarna och aktörerna i EU-politiken och att informera EU:s ledare om medborgarnas direkta behov. Därför bör man fästa större vikt vid den decentraliserade europeiska kommunikationsprocessen.
3. Europeiska regionkommittén åtar sig att intensifiera sitt samarbete med Europa direkt-kontoren inom ramen för sin kommunikationsstrategi för 2015–2020.
4. Europa direkt-nätverket, som för närvarande har 518 kontor i medlemsstaterna, spelar en avgörande roll i den decentraliserade europeiska kommunikationsstrategin. Det är ett av Europeiska kommissionens viktigaste instrument för att informera medborgarna på lokal och regional nivå om olika EU-politiska frågors konkreta betydelse för deras vardag.
5. Kommittén välkomnar den pågående utvärderingen av kommissionens ram för innehållet i och de tekniska aspekterna av Europa direkt-kontoren i syfte att förbereda finansieringsperioden 2018–2023 och fastställa kontorens nya ramvillkor.
6. Kommittén anser att Europa direkt-kontorens nätverkssamarbete med EU-institutionerna och kommissionens andra informationsnätverk samt deras samordnande roll i förhållande till institutionerna och behoven hos regioner, lokala myndigheter och aktörer i det civila samhället är av grundläggande betydelse.
7. Mot bakgrund av den rådande krissituationen har Europa direkt-kontorens arbete blivit allt viktigare och mer krävande. Med tanke på de många utmaningar som EU står inför bör målet vara att utnyttja kontorens fulla potential och att ytterligare stärka deras roll i de europeiska kommunikationsprocesserna. I detta sammanhang måste man garantera en balanserad geografisk fördelning, och det nuvarande antalet huvudmän i de enskilda lokala och regional myndigheterna får inte minska.
8. Europa direkt-kontorens arbete kan i framtiden säkerställas genom en fördjupning av det redan starka samarbetet och finansiering från EU.
9. De finansiella medel som anslås till Europa direkt-kontoren för nästa finansieringsperiod bör ökas avsevärt inom den befintliga fleråriga ramen. I synnerhet bör de enhetsbelopp som tilldelas för det grundläggande informationsutbudet per kontor fördubblas, och standardenhetsbeloppen för finansiering av de olika modulerna bör höjas, samtidigt som man ser till att kontoren strävar efter att förbättra sin effektivitet och sörjer för en så bra användning av sina medel som möjligt. Om mer finansiella medel ställs till förfogande för pilotmoduler kommer detta slutligen att göra det möjligt att reagera på krissituationer. På så sätt kan ökade kostnader för t.ex. löner och hyror absorberas.
10. Med tanke på de ökade kraven på Europa direkt-kontoren förväntar sig kommittén att finansieringen förbättras. Därför bör stödbeloppet höjas avsevärt.
11. Kommittén betonar att Europa direkt-kontorens verksamhet även fortsättningsvis måste vara momsbefriad på grundval av dess allmännyttighet.
12. Den administrativa bördan bör minskas avsevärt.

13. I princip når kommissionens åtgärder för decentraliserad europeisk kommunikationsverksamhet sina målgrupper. Kommissionens prioriteringar motsvarar emellertid endast delvis medborgarnas behov när det gäller EU-politik. Ju mer abstrakt ett ämne är, i desto mindre utsträckning kommer medborgarna att betrakta det som en relevant politisk fråga. Därför bör särskild uppmärksamhet ägnas åt att ta itu med EU-politiska frågor som berör medborgarna i det dagliga livet.
14. Regionkommittén anser att det är lämpligt att stärka förbindelserna mellan Europa direkt-kontoren och de föreningsnätverk som finns på lokal och regional nivå, i syfte att kartlägga olika områden som är av intresse för medborgarna och på så vis kunna anpassa EU-informationen till deras behov genom att inrätta en kanal för tvåvägskommunikation.
15. Modulsystemet anses allmänt vara positivt. Det behövs dock en rad ändringar, såsom att göra de olika modulerna mer flexibla.
16. Kommissionen uppmanas att ge Europa direkt-kontoren möjlighet att anpassa de planerade åtgärderna i enlighet med både kommissionens kommunikationspreferenser och de lokala behoven. Om aktörerna i EU-politiken vill ge det europeiska projektet en framtid måste de kommunicera med medborgarna på ett sådant sätt att dessa återigen betraktar Europa som ett gemensamt hem, som en värde- och fredsgemenskap, som en drivkraft för sociala och kulturella framsteg och för rättvisa. Genom att tillhandahålla information nära medborgarna kan Europa direkt-kontoren skapa en länk mellan båda parter och marknadsföra Europa bland medborgarna på ett positivt sätt.
17. Kommittén föreslår att inledningen av den nya finansieringsperioden 2018–2023 åtföljs av en informationskampanj som lyfter fram mervärdet av "Europa direkt" och som sprider information om Europa direkt-kontorens dagliga arbete och deras EU-verksamhet på lokal och regional nivå som ett komplement till den traditionella informationen från möten på hög nivå som inte ger medborgarna någon helhetsbild av EU-projektet.
18. Modulsystemet bör vara öppet för regionala prioriteringar, format och grupper som hittills inte identifierats som målgrupper och i synnerhet för en flexibel användning av de tillgängliga modulerna. Syftet är att i största möjliga mån anpassa kommunikationen till lokala behov. Det bör vara möjligt att presentera regionala projekt för att i största möjliga mån anpassa kommunikationen till lokala behov. På så sätt skulle man kunna utnyttja partnerskap mellan olika enheter som tillsammans bidrar till att säkerställa täckning i hela området med ändamålsenliga tjänster till allmänheten, gedigna och aktuella kommunikationsstrategier och mer strukturerade förbindelser med intressenter och andra europeiska nätverk. Man bör också göra det möjligt att delvis utnyttja partnerskapsformer som innebär ett samarbete mellan offentliga och privata aktörer, vilket för övrigt kommissionen uppmuntrar i programplaneringen för de europeiska fonderna 2014–2020. Till sådana projekt bör man garantera en tillräcklig finansiering baserat på storleken av den befolkning som omfattas och antal kontor som är öppna för allmänheten.
19. Kommittén skulle gärna se att man inför en möjlighet att finansiera samarbete mellan flera olika informationskontor, både för att underlätta utbytet av bästa praxis mellan kontor i olika områden och för att dra nytta av samverkans effekter, särskilt när man har målgrupper med liknande särdrag och behov.
20. Avslutningsvis betonar kommittén att Europa direkt-kontoren är av avgörande betydelse för de lokala och regionala myndigheterna, som bäst känner till de lokala och regionala aktörerna samt de frågor som intresserar medborgarna. De är särskilt väl lämpade att fastställa vilken typ av information och vilken metod som kan bidra till att nå ut till medborgarna och tilltala dem. Deras roll i den europeiska kommunikationen är därför mycket viktig och bör stärkas ytterligare, särskilt genom ett närmare samarbete med EU-institutionerna.
21. Regionkommittén stöder Europaparlamentets uppmaning till kommissionen att tillhandahålla organisatörerna av europeiska medborgarinitiativ lämplig och omfattande rådgivning ⁽¹⁾.
22. Regionkommittén uppmanar kommissionen att öka samarbetet mellan olika europeiska nätverk för att möjliggöra bättre information och kommunikation till medborgarna och därmed bättre tillgodose deras behov.

Bryssel den 16 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽¹⁾ Se Europaparlamentets resolution av den 28 oktober 2015 om det europeiska medborgarinitiativet (2014/2257(INI)).

YTTRANDEN

REGIONKOMMITTÉN

118:E PLENARSESSIONEN DEN 15–16 JUNI 2016

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stål: bevara hållbar sysselsättning och tillväxt i EU

(2017/C 017/04)

Föredragande: Isolde RIES (DE–PES), vice talman i Saarlands delstatsparlament**Referensdokument:** Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén samt Europeiska investeringsbanken – Stål: bevara hållbar sysselsättning och tillväxt i EU

COM(2016) 155 final

ALLMÄNNA KOMMENTARER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Stålintustrins betydelse och ramvillkor inom Europeiska unionen

1. Europeiska regionkommittén understryker att stålintustrin inom EU har spelat och spelar en central roll i den europeiska integrationsprocessen och är en av de avgörande grundvalarna för välbefinnande, mervärde, investeringar och sysselsättning i Europa. Med 330 000 arbetstillfällen och 500 produktionsanläggningar i 23 medlemsstater utgör stålintustrin en strategisk nyckelsektor inom EU. 2014 producerade stålsektorn ca 169 miljoner ton stål, vilket motsvarar 10 % av den globala produktionen, och genererade en sammanlagd omsättning på 166 miljarder euro vilket motsvarar 1,3 % av EU:s BNP.
2. Trots minskningen i produktion och arbetstillfällen under de senaste årtiondena förblir stålintustrin en central faktor för Europas återindustrialisering. Det uttalade målet i kommissionens meddelande av den 22 januari 2014, "För en industriell renässans i Europa", om att öka industrins andel av bruttonationalprodukten till 20 % fram till 2020 är endast genomförbart med en konkurrenskraftig stålintusti.
3. Stålintustrin präglas av en intensiv växelverkan med olika branscher både i föregående och efterföljande led. Tillsammans med leverantörer av insatsvaror från bl.a. gruvindustrin, energisektorn, transportsektorn och tjänsteverantörer samt kunder inom metallindustrin, fordonsindustrin, maskinindustrin och byggindustrin bildar stålintustrin omfattande mervärdesnätverk och kluster.
4. ReK betonar med eftertryck att den framtida utvecklingen av stålintustrin har direkt och indirekt inverkan på den regionala och lokala utvecklingen. En konkurrenskraftig och hållbar stålintusti är dessutom en förutsättning för ekonomisk återhämtning och tillväxt i många regioner i Europa. Stålintustrin är också en viktig källa till indirekt sysselsättning, eftersom den spelar en viktig roll för många andra industrisektorer.
5. Den europeiska stålintustrin utgör en integrerad del av de internationella råvaru-, upphandlings- och avsättningsmarknaderna och är såtillvida beroende av rättvisa konkurrensvillkor.
6. Företagen inom stålintustrin är av naturen energiintensiva, och energikostnaderna utgör ca 40 % av driftskostnaderna. Stålsektorn är därmed beroende av billig och säker energiförsörjning.

7. Stålintustrin bidrar till utvecklingen av energiomställningen och klimatskyddet. Innovativa stålprodukter är oundgängliga för produktionen av till exempel vindkraftsanläggningar, högeffektiva kraftverk och eldrivna fordon. Trots att ståltillverkning är en betydande källa till koldioxidutsläpp sparar innovativt stål sex gånger så mycket koldioxid som produktionen av det orsakar.
8. Stålintustrin är av strategisk betydelse för järnvägsinfrastrukturens uppbyggnad i hela Europa och står för ett viktigt bidrag när det gäller att skapa nätverk för lokala transporter på järnväg, som är ett värdefullt alternativ till transporter på våra överbelastade vägar, inte minst när det gäller att förbättra livskvaliteten och miljön i storstadsområdena.
9. Ståltillverkare i Europa måste hålla produktionen så kostnads- och resurseffektiv som möjligt och samtidigt hålla den ajour med den senaste tekniken genom fortlöpande investeringar. Den långsiktiga konkurrenskraften beror också på deras förmåga att utveckla banbrytande teknik på områden såsom energieffektivitet. Lika viktigt är det dock att EU och dess medlemsstater i alla beslut tar hänsyn till konsekvenserna för stålsektorns nationella och internationella konkurrenskraft och de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna.
10. För att trygga sin fortsatta existens måste stålindustrin bevisa att den är redo att möta framtidens utmaningar med hjälp av innovationer och miljöåtgärder, exempelvis genom att aktivt bidra till miljö- och klimatskyddet, men också genom att konsekvent följa tekniska miljö- och klimatmässiga normer vid återinvesteringar.
11. Den europeiska stålindustrin har höga sociala normer och anstränger sig för att skydda miljön och klimatet.
12. Tack vare stålåtervinningen kan råmaterial och energi sparas, utsläpp av växthusgaser minskas och den cirkulära ekonomin stärkas. Man bör i synnerhet framhålla att stål är 100 % återvinningsbart. Återanvändningen och återvinningen av stål bör utökas ytterligare mot bakgrund av målsättningen att få till stånd en konkurrenskraftig och hållbar kretsloppsekonomi och med hänsyn till det faktum att EU:s skrothandelsbalans är positiv. Dessutom innebär utvecklingen av nya sorter av stål, ferrolegeringar och gjutnings- och tillverkningsmetoder en enorm marknadspotential.
13. Med hjälp av den senaste tekniken och högkvalificerad arbetskraft producerar den europeiska stålindustrin stål av högsta kvalitet samtidigt som kundorienterad forskning och produktutveckling står i centrum. Utvecklingen av innovativa och högkvalitativa produkter bidrar till att företagets konkurrenskraft tryggas och ökar.
14. Den moderna stålproduktionen är starkt beroende av den kontinuerliga utvecklingen hos en högkvalificerad arbetskraft med kompetens att finna framtidsorienterade lösningar. I den nya kompetensagendan kommer man att förespråka fortsatta investeringar i människor, bl.a. omskolnings- och kompetenshöjningsstrategier. Den kommer att vara till nytta för en lång rad ekonomiska sektorer, även stålindustrin.
15. ReK stöder den europeiska stålsektorns arbete för att i större utsträckning garantera lika möjligheter för alla anställda. Exempelvis har andelen kvinnor i stålsektorn ökat de senaste tio åren och ligger nu på mellan 6 % och 25 %, beroende på befattning och EU-medlemsstat. Stålföretagen har också under de senaste två åren startat en rad initiativ i olika medlemsstater för att locka kvinnor till stålsektorn.
16. EU:s stålindustri går i täten när det gäller arbetsmiljöfrågor. Den har även de högsta normerna i världen för arbetshygien. Utbyte av bästa praxis rörande arbetsmiljö diskuteras ingående på EU-nivå. EU:s stålindustri deltar dessutom aktivt i en intensiv social dialog på EU-nivå.
17. ReK framhåller att digital kompetens och digital teknik i allt större omfattning måste införlivas i utbildningar och yrkesutbildningar, särskilt lärlingsutbildningar. Digitaliseringen av produktionsprocesserna medför att de anställda måste ha bättre färdigheter eftersom uppgifterna blir mer komplexa ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ CDR 1319/2014, Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – EU:s kvalitetskriterier för planering för förändringar och omstruktureringar.

18. Digitaliseringen av produktionsprocesserna kräver en bättre abstraktions- och problemlösningsförmåga hos de anställda till följd av de allt komplexare arbetsuppgifterna. Dessutom måste de anställda organisera sitt arbete, ha hög kompetens inom tvärvetenskapliga metoder och kommunikation samt kunna agera självständigt.

19. Överkapacitet, lågprisfaser, höga energipriser, skatter och avgifter på energikällor världen över, den kommande reformen av EU:s utsläppshandel och konkurrenssnedvridande dumpning utförd av ståltillverkare utanför EU innebär en enorm påfrestning för Europas stålindustri. Råstålproduktionen och den europeiska stålsektorns andelar på världsmarknaden minskar och detta leder till anpassningar inom företagen och på personalsidan.

20. Kommittén noterar med oro de förödande sociala och ekonomiska konsekvenserna för de lokala och regionala samhällena av nedläggningar eller kapacitetsminskningar inom järn- och ståltillverkningen samt de åtgärder som behövs för att stödja dessa samhällen så att de kan återhämta sig och växa.

21. Vi anser att en EU-strategi för stålindustrins framtid är motiverad och kommer att bidra till att målet uppfylls. Det är nödvändigt att regionala och lokala myndigheter involveras i samråds- och beslutsprocesserna samt att hänsyn tas till de rådande lokala förhållandena och företagens specialiseringar.

22. ReK förespråkar en industripolitik på EU-nivå som baseras på målen konkurrenskraft inom stålindustrin och konkurrensfrämjande ramvillkor och som gör det möjligt att på sikt trygga och expandera befintliga stålverk och arbetsplatser.

23. Vi instämmer i kommissionens ståndpunkt i dess Energifärdplan för 2050 att en minskning av energisektorns koldioxidutsläpp och ett scenario med en stor andel energi från förnybara källor på sikt är billigare än att fortsätta med den nuvarande politiken, och att kostnaderna för energi från kärnbränsle och fossila bränslen förmodligen kommer att fortsätta öka med tiden, medan kostnaderna för förnybar energi kan komma att minska. Kommittén erkänner i detta sammanhang medlemsstaternas ansträngningar att planera för en lämplig utjämning av de oproportionerliga ekonomiska bördor som uppstår för den globalt konkurrensutsatta stålindustrin i samband med utbyggnaden av de förnybara energiformerna. Vi uppmanar dock till att man på EU-nivå ser till att de nationella utjämningsmekanismerna, i synnerhet på stödområdet, inte leder till snedvridningar av konkurrensen på EU:s inre marknad.

24. Vi framhåller behovet av att hjälpa samhällen som är starkt beroende av stålindustrin att bredda sina ekonomier innan det krävs omstruktureringsåtgärder. En diversifiering av den lokala ekonomiska strukturen bör i synnerhet syfta till samverkans effekter mellan hållbar industri och tjänster, och skulle också kunna främjas genom skatteincitament.

Reform av EU:s utsläppshandelssystem

25. ReK välkomnar att Europeiska rådet i sina slutsatser från den 23 och 24 oktober 2014 strävar efter att nå en balans mellan målet att å ena sidan minska utsläppen av växthusgaser och målet att å andra sidan trygga den europeiska industrins konkurrenskraft.

26. Vi betonar dock att den höjning som Europeiska rådet har beslutat om för den årliga nedsättningskoefficienten för industrins utsläppstak från 1,74 % för den tredje handelsperioden 2013–2020 till 2,20 % för den fjärde handelsperioden 2021–2030, trots den fortsatta kostnadsfria tilldelningen av utsläppsrätter baserat på riktmärken, kan leda till avsevärda underskott i utsläppsrätter och därmed till ytterligare kostnader för stålsektorn som konkurrenter i länder utan utsläppshandel inte utsätts för.

27. ReK anser att det är avgörande att man inrättar ett system för utsläppshandel på global nivå för att säkerställa de europeiska företagens konkurrenskraft och undvika koldioxidläckage genom att förhindra ytterligare ökningar av de utsläppsrätter som ska auktioneras ut. Ytterligare garantier skulle kunna skapas i form av harmoniserade kompensationsmekanismer för indirekta kostnader (såsom kostnader för elektricitet) eller riktmärken som bygger på korrekta och aktuella uppgifter.

28. Råjärnsriktmärket för tilldelningen av utsläppsrätter inom stålindustrin ligger redan cirka 10 % under det fysiskt och tekniskt genomförbara riktvärdet för den tredje handelsperioden 2013–2020. Dessutom har riktvärdet för sinter inte tagits fram på ett korrekt sätt eftersom det omfattar pelletsanläggningar. Tilldelningen måste baseras på faktiska förhållanden, med fullt beaktande av elproduktionen från gaser som uppstår som biprodukt inom stålindustrin, och ändras i takt med den tekniska utvecklingen. Samtidigt krävs det en dynamisk fördelning av utsläppsrätterna inom hela produktionen.

29. ReK välkomnar att kommissionen lade fram sitt förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och investeringar i koldioxidsnål teknik i god tid före den fjärde handelsperioden för den europeiska utsläppshandeln.

30. Vi har därmed en förhoppning om att alla berörda parter i god tid kan skaffa sig en klar uppfattning om de framtida ramvillkoren för EU:s utsläppshandel.

31. Vi anser samtidigt att det krävs en intensiv samordning och diskussion om reformen av EU:s utsläppshandelssystem med alla berörda.

32. ReK konstaterar likväl med oro att kommissionens förslag till direktiv inte fullt ut uppfyller Europeiska rådets önskan om att trygga industrins internationella konkurrenskraft, eftersom just den europeiska stålindustrin står inför merkostnader som innebär substantiella och existenshotande påfrestningar.

33. ReK begär därför att förslaget till direktiv ses över i sin helhet i det fortsatta lagstiftningsförfarandet och att man med hänsyn till en effektiv EU-handel med utsläppsrätter och en lämplig fördelning av bördorna mellan alla ekonomiska sektorer särskilt införlivar följande principer. Man bör

- undvika att de effektivaste produktionsanläggningarna belastas,
- ge fortsatta incitament till teknisk utveckling och minskad miljöpåverkan genom realistiska samt tekniskt och ekonomiskt uppnåeliga riktmärken på grundval av de 10 % av produktionsanläggningarna som är effektivast,
- fullt ut ta hänsyn till utsläppen vid elproduktion från gaser som uppstår som biprodukt när riktmärkena fastläggs,
- inte schablonmässigt sänka riktmärkena och undvika att tillämpa korrektionsfaktorn,
- inte försämra utjämningen av elpriset för energiintensiva sektorer och erbjuda möjligheten att kompensera för de sammanlagda indirekta kostnaderna, varvid man på EU-nivå åtminstone bör överväga referensparametrar för att förhindra snedvridningar av konkurrensen på EU:s inre marknad,
- ta med den energiintensiva industrins insatsvaror i de bestämmelser som ska förhindra att produktionen flyttas till tredjeländer, och
- anpassa mängden tilldelade utsläppsrätter efter skiftande produktionsnivåer.

34. För att motverka koldioxidläckage är det absolut nödvändigt att i full utsträckning utjämna de kostnader för utsläpp av växthusgaser som påförs elpriset. Eftersom denna utjämning än så länge kan genomföras på olika sätt i de enskilda medlemsstaterna går det inte att utesluta en snedvridning av konkurrensen. Kommissionen bör därför utreda om utjämningen i framtiden bör göras enhetlig eller om den bör tilldelas på EU-nivå.

35. ReK välkomnar att världssamfundet under klimatmötet i Paris för första gången antog ett folkrättsligt miljöavtal med målet att begränsa den globala uppvärmningen till under 2 °C och att det kommer att anstränga sig på allvar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C. Grundtanken att de globala nettoutsläppen av växthusgaser ska bli lika med noll under andra delen av århundradet kommer att få konsekvenser för utvecklingen av tillverkningsindustrin och måste därför konkretiseras. Möjligheten att utveckla och komma överens om marknadsmekanismer för en global och kostnadseffektiv utsläppshandel innebär ett tillfälle att på sikt minska eller undvika sådana snedvridningar av konkurrensen som beror på klimatåtgärder.

Handel med tredjeländer

36. Avsaknaden av lika konkurrensvillkor, företags illojala utrikeshandelspraxis och tredjeländers ojämlika utrikes-handelspolitik utgör allvarliga hot mot den europeiska stålindustrin.

37. ReK anser därför att EU:s politik för handel med tredjeländer och dess handelspolitiska skyddsinstrument är nödvändiga verktyg för att trygga den europeiska stålindustrins globala konkurrenskraft och ställer sig bakom parlamentets begäran om en allmän reform av EU:s handelspolitiska skyddsinstrument i syfte att undanröja de så kallade WTO+-delarna från EU:s system och särskilt garantera lika konkurrensvillkor för EU-industrin och Kina ⁽²⁾.

38. Vi noterar med oro att den globala stålindustrin för närvarande rapporterar en överkapacitet på 452 miljoner ton och att särskilt den kinesiska stålindustrins överkapacitet ständigt leder till EU-import till dumpningspriser, vilket ibland sker via tredjeländer. Om EU inte vidtar verksamma handelspolitiska motåtgärder kommer denna import direkt eller indirekt att hota hela den europeiska stålindustrins existens och många arbetstillfällen.

39. Kommittén efterlyser inrättandet av en mekanism som kan användas i tredjeländer för att kontrollera hur anläggningarna för hantering av sekundära råmaterial (skrot) bedriver sin verksamhet i destinationsländerna, i syfte att förhindra export till tredjeländer som inte hanterar avfallet på ett miljöanpassat sätt.

40. ReK uppmanar EU-institutionerna att ge kommissionen tillstånd att använda en icke-standardiserad metod i antidumpnings- och antisubventionsundersökningar av kinesisk import enligt avsnitt 15 i protokollet om Kinas anslutning till WTO till dess att Kina uppfyller alla fem kriterierna för att klassificeras som en marknadsekonomi. Vi noterar dessutom med oro att om Folkrepubliken Kina beviljas marknadsekonomisk status i december 2016, och metoden för beräkning av dumpningsmarginalerna då ändras, kommer det att bli nästintill omöjligt att vidta verksamma åtgärder mot dumpning. Vi framhåller samtidigt att det inte finns något krav på att medlemmar i WTO automatiskt ska bevilja Kina marknadsekonomisk status under 2016.

41. För närvarande uppfyller Kina endast ett av EU:s fem kriterier för att beviljas marknadsekonomisk status. Till de tekniska kriterierna hör att företagens beslut ska grunda sig på marknadssignaler, att deras redovisning ska uppfylla internationella redovisningsstandarder, att det inte får förekomma några nämnvärda snedvridningar av produktionskostnaderna och av företagens finansiella situation till följd av det tidigare icke-marknadsekonomiska systemet, att det ska finnas bestämmelser om ägande och konkurs som skapar rättssäkerhet och stabilitet för företagsledningarna samt att valutaomvandlingar ska ske till marknadskurser.

42. ReK uppmanar därför kommissionen att under sin undersökning av de ekonomiska och sociala följderna av att Kina beviljas marknadsekonomisk status invänta utlåtandena från berörda ekonomiska aktörer och att föra nära samråd med andra viktiga WTO-medlemsstater såsom Förenta staterna innan den fattar beslut om marknadsekonomisk status.

43. Om Kina beviljas marknadsekonomisk status kräver kommittén att man skapar likvärdiga och verksamma instrument för att skydda en rättvis handel. I detta sammanhang bör man också överväga en lösning där länder som inte är marknadsekonomier i framtiden inte längre uttryckligen nämns i EU:s grundläggande antidumpningsförordning, utan där denna förordning innehåller allmänna bestämmelser för länder som inte är marknadsekonomier. Metoden med jämförbart land skulle i samband med detta kunna ersättas av en annan metod, samtidigt som bevisbördan för att marknadsekonomi råder ligger kvar på de länder som inte är marknadsekonomier.

44. Om Kina beviljas marknadsekonomisk status kräver kommittén att man skapar likvärdiga och verksamma instrument för att skydda en rättvis handel.

45. Kommittén ställer sig positiv till att kommissionen i februari 2016 fattade beslut om provisoriska antidumpningstullar på import av kallvalsade platta stålprodukter från Ryssland och Kina.

⁽²⁾ Se Europaparlamentets resolution av den 12 maj 2016 om Kinas status som marknadsekonomi (2016/2667(RSP)).

46. Vi beklagar dock att kommissionen i fallet med de kinesiska stålprodukterna tillämpar regeln om lägre tull och därmed har beslutat om provisoriska antidumpningstullar som blir lägre än de beräknade dumpningsmarginalerna.
47. Vi anser att denna regel innebär ett otillräckligt skydd för den europeiska stålindustrins konkurrenskraft.
48. I WTO:s bestämmelser nämns inte någon sådan regel och den tillämpas inte heller av andra regioner, exempelvis Förenta staterna.
49. Det är därför viktigt att avskaffa regeln om lägre tull i samband med en reform av de handelspolitiska skyddsinstrumenten, särskilt i de fall där det råder överkapacitet.
50. Det är positivt att kommissionen den 28 april 2016, i enlighet med handlingsplanen, beslutade att (åter)införa ett system för förhandskontroll av import av stålprodukter till EU som kommer att ställa krav på en importlicens för import av stålprodukter till EU, bidra till att förutse marknadsutvecklingen på kort sikt och hjälpa kommissionen att ta itu med orättvis import, med en möjlighet att inleda rättsliga förfaranden när importutvecklingen hotar att skada producenter inom EU.
51. ReK välkomnar kommissionens strävan att bidra till att verkställa de regler som syftar till en rättvis internationell konkurrens och därmed bidra till att trygga den europeiska stålindustrins konkurrenskraft. Denna strävan återspeglas i EU:s befintliga handelspolitiska skyddsåtgärder för stålprodukter.
52. Vi anser dock att EU:s antidumpningsförfaranden tar för stor tid i anspråk och därmed innebär ett mindre verksamt skydd av den europeiska stålindustrins konkurrenskraft, särskilt i jämförelse med andra WTO-medlemsstaters förfaranden.
53. ReK kräver därför att en reform av EU:s handelspolitiska skyddsinstrument även ska syfta till att göra unionens antidumpningsförfaranden snabbare.
54. Vi ställer oss bakom kommissionens strävan att genom samtal och förhandlingar på internationell nivå driva frågan om lika konkurrensvillkor på det globala planet.
55. Kommittén förväntar sig att rådet inkluderar kapitel om energi och råvaror i mandatet för alla nya frihandelsavtal.
56. ReK uppmanar kommissionen att se till att kommittén i egenskap av institutionell företrädare för Europas lokala och regionala myndigheter upptas i högnivågruppen för energiintensiva industrier, som inrättades i maj 2015, för att se till att de berörda parter som redan är representerade tar hänsyn till de intressen och den potential som finns på regional och lokal nivå.

Kompletterande åtgärder för att trygga konkurrenskraften hos EU:s stålsektor

57. ReK bekräftar att EU:s olika stödssystem för investeringar i ny teknik, forskning och utveckling samt kvalificering och fortbildning avsevärt kan bidra till att trygga konkurrenskraften, till att miljö- och klimatskyddsnormerna efterlevs samt till att skydda arbetstagarnas rättigheter inom stålsektorn.
58. ReK vill rikta uppmärksamhet på syftet med Kol- och stålforskningsfonden (RFCS), EU:s struktur- och investeringsfonder och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi), vars medel kan användas för att stödja forsknings- och innovationsprojekt inom stålsektorn, bland annat tack vare deras möjliga synergieffekter och samordnade åtgärder. Vi framhåller emellertid att Efsi har en ganska begränsad potential inom stålsektorn, eftersom marknadsvillkoren inte kan garantera en tillräcklig avkastning på investeringar med de nuvarande låga stålpriserna. Samarbete mellan regionala och lokala myndigheter med intressen inom stålsektorn kan också ge värdefulla impulser under förutsättning att EU:s stränga bestämmelser om stöd till stålindustrin respekteras.
59. ReK understryker vikten av offentliga investeringar och, på europeisk nivå, medlen från det europeiska ramprogrammet Horisont 2020 när det gäller att stimulera innovationer för framtiden inom stålindustrin och förbättra sektorns miljö- och energieffektivitet.
60. Med hänsyn till att stålsektorn har en specifik karaktär och är i behov av både forskningsinsatser och strukturella åtgärder hoppas kommittén att man vid utvärderingen av forskningsprojekten inom ramen för Horisont 2020-programmet ger fler poäng till de program som inbegriper ett europeiskt partnerskap och utnyttjar medel från strukturfonderna för att garantera bättre integration mellan olika europeiska program.

61. Kommittén erinrar om målet i fråga om kvalifikationer och bibehållande av sysselsättningsnivåerna inom ramen för en mer konkurrenskraftig europeisk stålindustri, och framhåller att Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EFG) är viktig för kompletterande sociala åtgärder vid eventuella personalnedskärningar i samband med industriella omstruktureringar. I situationer där mer än 500 arbetstagare vid ett enskilt företag (inbegripet leverantörer och företag i senare led) friställs, eller där många arbetstagare inom en särskild sektor i en eller flera angränsande regioner förlorar jobbet, kan denna fond nämligen utnyttjas för täcka upp till 60 % av kostnaderna för projekt som hjälper de friställda arbetstagarna att hitta ett nytt arbete eller grunda ett eget företag. Vi betvivlar dock att den maximala årliga budgeten på 150 miljoner euro för perioden 2014–2020 kommer att räcka för att klara utmaningarna.

62. Överföringen av kunskap och erfarenhet till nya generationer av arbetstagare spelar redan en stor roll inom EU:s stålindustri, och arbetstagarnas färdigheter och industriella yrkeskunnande bör stärkas genom riktade utbildnings- och fortbildningsåtgärder.

63. Det är nödvändigt att bygga upp och vidareutveckla resurseffektiva återvinningssystem på alla produktionsorter inom stålindustrin för att utnyttja biprodukter och återvunnet stål och på så sätt förbättra anläggningarnas konkurrenskraft. I linje med vad som anges i fråga om "industriell symbios" i kommissionens handlingsplan för den cirkulära ekonomin är det också nödvändigt att öka användningsområdena för slagg från bearbetning av stål.

Bryssel den 15 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen

(2017/C 017/05)

Föredragande: Luc VAN DEN BRANDE (BE-EPP)

Styrelseordförande, VLEVA (samordningsorganet Flandern–Europa)

POLITISKA REKOMMENDATIONER**EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT****Översyn av den fleråriga budgetramen: allmänna kommentarer**

1. Europeiska regionkommittén anser att den fleråriga budgetramen först och främst är ett politiskt instrument för att fastställa och hantera EU:s strategiska mål, och eftersom den fleråriga budgetramen finansierar EU:s verksamhet är översynen av den framför allt en politisk och inte en teknisk fråga.
2. Kommittén framhåller betydelsen av den fleråriga budgetramen när det gäller att se till att EU:s långsiktiga utgifter är förutsägbara och genomförs i linje med den politik som man kommit överens om. Dessa övergripande principer är avgörande för lokala och regionala myndigheter och andra som mottar stöd i form av EU-medel.
3. Kommittén konstaterar att den fleråriga budgetramen är särskilt viktig för regionala och lokala myndigheter, eftersom de har en avgörande funktion i genomförandet av EU:s politiska mål. Mot bakgrund av detta påpekar kommittén att regioner och lokala myndigheter direkt och/eller indirekt förvaltar eller använder 75 % av EU:s budget.
4. Kommittén beklagar att taken i den nuvarande fleråriga budgetramen för första gången är lägre än i den föregående budgetramen, vilket tvingar EU att ta på sig mer ansvar med färre finansiella resurser. Kommittén upprepar sin oro från tidigare yttranden över taken i den fleråriga budgetramen ⁽¹⁾.
5. Kommittén upprepar att EU-politikens effektivitet är beroende av en korrekt tillämpning av principen om flernivåstyre, som betraktas som en allmän princip för strukturfonderna ⁽²⁾, vilket innebär att alla förvaltningsnivåer i enlighet med sina befogenheter arbetar tillsammans på ett effektivt sätt för att uppnå de politiska målen. Kommittén varnar i detta avseende för en minskning i den delade förvaltningen av program och försök att centralisera medlen på EU-nivå. ReK understryker att en platsbaserad strategi också är avgörande för EU-politikens effektivitet, som förutsätter att olika förvaltningsnivåer, sektorer och berörda aktörer deltar i en samarbetsprocess för att ta itu med frågor när de uppstår i ett visst geografiskt område.
6. Kommittén konstaterar att investeringarna fortsatt minskar i EU, vilket leder till ett investeringsgap i EU som enligt kommissionens beräkningar kan ligga så mycket som 370 miljarder euro under den tidigare normala nivån. Kommittén stöder kommissionens strävan att bidra till att motverka detta gap genom att också föra ett närmare samarbete med den privata sektorn och försöka mobilisera privat kapital, dvs. genom investeringsplanen för Europa och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi).
7. ReK välkomnar kommissionens avsikt att under hösten 2016 lägga fram ett lagstiftningsförslag om ett förstärkt Efsi efter 2018, vilket i synnerhet bör fokusera på synergier mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi). I detta sammanhang uppmanar kommittén kommissionen att ta fram tydliga kriterier för fastställandet av Efsi-projektens additionalitet och att ta itu med Efsi-projektens geografiska obalans, bristen på gränsöverskridande projekt och underskottet när det gäller hållbara infrastrukturinvesteringar i bredband, energieffektivitet och transporter. Kommittén betonar dessutom att en översyn av den fleråriga budgetramen som inbegriper en ökning av budgetposter som förmodas kunna utgöra den ekonomiska grunden för ett förstärkt Efsi (Efsi 2.0) är en absolut förutsättning.

⁽¹⁾ CDR275-2013_00_00_TRA_AC (23–24).

⁽²⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden som omfattas av den gemensamma strategiska ramen, om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (SEC(2011) 1141 final) (SEC(2011) 1142 final).

8. Man bör undersöka om man kan uppnå mer investeringar genom en anpassning av investeringsklausulen som gör det möjligt för medlemsstaterna att under väl definierade förutsättningar avvika från sin målsättning på medellång sikt eller från den finanspolitiska anpassningsplan som överenskommits inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten. Investeringar som kommer i fråga är bl.a. de nationella utgifterna för projekt som medfinansieras av EU inom ramen för struktur- och sammanhållningspolitiken (inbegripet ungdomssysselsättningsinitiativet) och Efsi.

9. ReK välkomnar insatserna för att uppmuntra större privata investeringar och kombinera dem med offentliga investeringar för att generera sysselsättning och tillväxt i Europas regioner och lokalsamhällen.

10. Kommittén framhåller att den nuvarande fleråriga budgetramen redan har nått sina gränser, uttömt allt utrymme på vissa områden och använt så många flexibilitetsmekanismer som för närvarande är möjligt.

11. Kommittén betonar att det krävs en fullskalig halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen. Det finns ett starkt behov av en verklig halvtidsöversyn både av taken i den fleråriga budgetramen och av enskilda bestämmelser i förordningen om den fleråriga budgetramen. Översynens resultat måste beaktas och EU ges en hållbar budgetram för att kunna ta itu med sina politiska prioriteringar och utmaningar.

12. Om nya prioriteringar fastställs påpekar kommittén att institutionerna måste ta ansvar för att säkerställa finansieringen av nya uppgifter, antingen genom att tydligt identifiera de politikområden som inte längre tillhör unionens prioriteringar eller genom att gå med på en höjning av taken i den fleråriga budgetramen.

13. Kommittén påminner institutionerna om att EU:s gemensamma prioriteringar inte får inskränkas på grund av att resurserna är knappa.

14. Kommittén uppmanar institutionerna att avsluta revideringen av den fleråriga budgetramen så fort som möjligt så att kommissionen får tillräckligt med tid att utarbeta sina förslag till den fleråriga budgetramen efter 2020, som ska läggas fram senast den 1 januari 2018.

Revidering av den fleråriga budgetramen: särskilda rekommendationer

15. Kommittén inser att det finns akuta behov men påminner i förväg om att användningen av vissa finansieringsmekanismer och förvaltningsfonder inte får innebära att unionsinitiativ (delvis) hålls utanför EU:s budget – vilket gör att de hamnar utanför Europaparlamentets demokratiska kontroll – och att de förs över till medlemsstaternas förvaltning.

Politiska prioriteringar och utmaningar för den andra halvan av den fleråriga budgetramen

16. Kommittén betonar att följande politiska prioriteringar och utmaningar som direkt eller indirekt påverkar EU-medborgarnas välfärd bör stå i fokus under den andra halvan av den fleråriga budgetramen:

- Främja sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraft: inrättandet av Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) skedde utan en revidering av taken i den fleråriga budgetramen, men med hjälp av en omfördelning av befintliga program (minskning av Horisont 2020 med 2,2 miljarder euro och minskning av Fonden för ett sammanlänkat Europa med 2,8 miljarder euro). Vid en revidering av den fleråriga budgetramen bör dessa Efsi-relaterade nedskärningar av programmen kompenseras.
- Verka för större samverkans effekter mellan EU-programmen för att främja offentliga och privata investeringar i regioner och städer, särskilt med avseende på EU:s mål om territoriell sammanhållning. Kommittén upprepar än en gång att det krävs en holistisk territoriell vision för stads- och landsbygdsområden som kompletterande funktionella områden.
- Ta itu med arbetslösheten, särskilt ungdomsarbetslösheten: Sysselsättningsinitiativet för unga måste fortsätta åtminstone fram till 2020, med särskild tonvikt på ungdomars integrering på arbetsmarknaden.
- Integrera långtidsarbetslösa på arbetsmarknaden.
- Ta itu med orsakerna till destabilisering och yttre kriser.

- Ta itu med migrations- och flyktingkrisen: Resurserna under rubrik 3 i den nuvarande fleråriga budgetramen räcker inte till för att hantera detta problem under de kommande åren. De berörda taken i den fleråriga budgetramen bör höjas för att möjliggöra mottagande och integration av migranter, vilka framför allt tas emot av regionala och lokala myndigheter. Den nya fleråriga budgetramen ger tillfälle att utöka de resurser som öronmärkts för genomförandet av europeiska migrationsagendans prioriteringar.
- Värna den inre säkerheten och bekämpa terrorism: Man kan därför tänka sig en höjning av taken under rubrik 3 i den fleråriga budgetramen.
- Främja socialt skydd mot bakgrund av målet att genomföra EMU:s sociala dimension. Det sociala skyddet är en nödvändig förutsättning för social fred och för ekonomisk tillväxt i de enskilda länderna.
- Ta itu med den demografiska utmaningen, särskilt genom en bättre spårning av demografirelaterade utgifter, till exempel inom de europeiska struktur- och investeringsfonderna och Efsi.
- Ta itu med de olika kriser som de europeiska jordbrukarna har ställts inför sedan inledningen av den nuvarande fleråriga budgetramen.

Kompensation av Efsi-relaterade budgetnedskränningar

17. Kommittén konstaterar att Horisont 2020 och Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) är ett symptom på att budgeten fungerar dåligt: Det finns en stor klyfta mellan målen och de tillgängliga medlen för hela programperioden 2014–2020, trots budgetnedskränkningarna till förmån för den nyinrättade Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi).
18. Å andra sidan noterar kommittén att de projekt som finansieras av Horisont 2020 och Fonden för ett sammanlänkat Europa har stort europeiskt mervärde.
19. Vi anser att det är för tidigt att avgöra om inrättandet av Efsi har lett till en eventuell minskad finansiering av europeiska forsknings- och infrastrukturprojekt generellt.
20. Kommittén upprepar att Horisont 2020 och FSE måste förstärkas genom det årliga budgetförfarandet för att i så stor utsträckning som möjligt kompensera för de nedskränningar som man kommit överens om under förhandlingarna om Efsi och göra det möjligt för dem att uppnå sina respektive mål som beslutades för endast lite drygt två år sedan.

Sysselsättningsinitiativet för unga

21. Kommittén välkomnar att kommissionen och budgetmyndigheten har tidigarelagt hela finansieringsramen för sysselsättningsinitiativet för unga till så tidigt som 2014 och 2015, eftersom detta ger en tydlig signal att hela initiativet för ungdomar är av central betydelse i de hårdast drabbade regionerna.
22. Kommittén efterlyser en fortsättning på sysselsättningsinitiativet för unga efter en fullständig bedömning av dess resultat och efterföljande justeringar för att övervinna befintliga hinder för genomförandet, bland annat tillhandahållande av nya åtagandebemyndiganden från och med 2017.
23. Kommittén uppmanar institutionerna att fullgöra sina åtaganden från förhandlingarna om EU:s budget för 2016 och uppmanar kommissionen att dra lärdom av resultaten från utvärderingen av sysselsättningsinitiativet för unga och i förekommande fall lägga fram förslag om att fortsätta initiativet fram till 2020.
24. I linje med ungdomssysselsättningsinitiativet uppmanar kommittén kommissionen att inom ramen för översynen av den fleråriga budgetramen ta ett särskilt initiativ för att främja integrationen av långtidsarbetslösa på arbetsmarknaden.

Flexibilitet

25. Kommittén förespråkar flexibilitet i den fleråriga budgetramen och årsbudgetarna för att bemöta oväntade händelser eller nya utmaningar, men varnar för överdrivna förväntningar på området. Mer flexibilitet kan inte ersätta otillräckliga finansiella resurser i arbetet för att uppnå EU:s mål.
26. Kommittén uppmanar kommissionen att bedöma alla bestämmelser om flexibilitet i förordningen om den fleråriga budgetramen för att avlägsna alla begränsningar som kan hindra deras fullständiga utnyttjande och för att förbättra resultaten.

27. Kommittén påpekar på nytt för kommissionen och budgetmyndigheten att det finns flera alternativ – med olika komplexitet och genomförbarhet – och att dessa måste tas upp till ordentlig diskussion utan förutfattade meningar eller misstro.

28. Kommittén fastslår att principen om god tro och stabilitet i ramvillkoren för medlemsstaterna och de ekonomiska aktörerna måste upprätthållas när alternativen för större flexibilitet och förutsägbarhet bedöms, samtidigt som tidigare omfördelningar från enskilda kategorier måste beaktas.

29. Kommittén anser att alternativen bland annat kan vara

- större flexibilitet vid omfördelning av medel, till en början mellan instrument och mellan rubriker,
- förenklad användning av flexibilitetsmekanismen enligt punkt 12 i det interinstitutionella avtalet av den 2 december 2013, eftersom användningen hindras av beslutsförfarandena,
- ett förenklat förfarande för justering och höjning av utgiftstaket för att hantera oförutsedda omständigheter eller nya politiska prioriteringar,
- en höjning av taken i den fleråriga budgetramen för både betalningsbemyndiganden och åtagandebemyndiganden så att de återspeglar EU:s politiska och budgetmässiga prioriteringar,
- en ökning av marginalen för oförutsedda utgifter, som en sista utväg, från nuvarande 0,03 % av BNI till en högre sats.

30. Kommittén framhåller för rådet att betalningsbemyndigandena för de särskilda instrumenten (mekanismen för flexibilitet, Europeiska unionens solidaritetsfond, Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter och reserven för katastrofbistånd) bör beräknas utanför och över taken för den fleråriga budgetramen, vilket görs för åtaganden.

31. Anslagen till sammanhållningspolitiken lämpar sig inte för att man i grunden ska kunna ta itu med befintliga kriser med tillräcklig flexibilitet. Orsaken till detta är den långsiktiga planeringen, fokuseringen på strukturella investeringar och den tematiska koncentrationen. Kommittén uppmanar kommissionen att lägga fram lösningar för att avhjälpa detta problem utanför budgeten för sammanhållningspolitiken.

32. Även om de förhandstilldelade nationella anslagen – inbegripet anslagen inom sammanhållningspolitiken – inte kommer att minskas genom halvtidsöversynen uppmanar kommittén kommissionen att i sitt förslag lägga fram en exakt algoritm för hur anslagen till sammanhållningspolitiken kommer att anpassas i år, i enlighet med artikel 7 i förordningen om den fleråriga budgetramen, och för hur detta kommer att påverka de befintliga flexibilitetsmekanismerna ⁽³⁾.

Eftersläpning med betalningar

33. Kommittén noterar att den fleråriga budgetramen 2014–2020, om farhågorna besannas, kommer att leda till ytterligare underskott i EU:s budget ⁽⁴⁾. På grund av bristen på betalningsbemyndiganden kommer kommissionen inte att kunna fullgöra sina åtaganden. Detta är en synnerligen oroande utveckling ⁽⁵⁾.

34. Kommittén understryker att eftersläpningen med betalningar har negativa konsekvenser för regionerna och flera aktörer i egenskap av mottagare av stöd från EU:s budget – exempelvis i form av risken att gå miste om investeringar, minskad verksamhet, tillbakadragande från projekt, kortsiktiga lån och fördröjt genomförande av de operativa programmen. Dessutom begränsar det intresset hos de aktörer som har rätt att dra nytta av detta stöd på grund av den låga stabiliteten i finansieringen.

35. Kommittén varnar för den föreliggande eftersläpningen med betalningar och för kommissionens alltför optimistiska antaganden om en minskning av eftersläpningen vid slutet av 2016.

⁽³⁾ I enlighet med artikel 90.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ska kommissionen se över vilka medlemsstater som är berättigade till stöd från Sammanhållningsfonden på grundval av BNI-talen från unionen för EU-27 under perioden 2012–2014, och de nationella anslagen ska därefter räknas om så att den totala nettoeffekten av justeringarna inte överstiger 4 miljarder euro (såsom anges i förordningen om den fleråriga budgetramen).

⁽⁴⁾ Den befintliga fleråriga budgetramen inleddes med en "skuld" från den tidigare ramen på 23,4 miljarder euro och vid slutet av 2014 uppnådde denna eftersläpning en rekordnivå på 24,7 miljarder euro för sammanhållningsprogrammen 2007–2013.

⁽⁵⁾ CDR275-2013_00_00_TRA_AC.

36. Kommittén påpekar att en av de faktorer som bidrar till minskningen är upptagningsgraden vad gäller sammanhållningspolitikens program under programperioden 2007–2013. Upptagningsgraden uppgår för närvarande till omkring 88,9 % (exklusive ansökningar om slutbetalning) och kommer säkerligen inte att uppgå till 100 % när samtliga ansökningar om slutbetalning faktiskt har utbetalats. En betydande del av sammanhållningspolitikens program kommer därför att avvecklas, vilket i sin tur kommer att få negativa konsekvenser för EU:s ekonomiska, territoriella och sociala sammanhållning.

37. Kommittén fruktar att vissa aspekter sannolikt kommer att bidra till en ny eftersläpning med betalningarna under andra halvan av den fleråriga budgetramen och därigenom äventyra eller fördröja betalningar till alla aktörer. Det gäller bl.a. följande aspekter: Det befintliga betalningstaket kommer att komprimeras ytterligare från 2018 på grund av utjämningen till följd av mobiliseringen av marginalen för oförutsedda utgifter 2014. Delar av betalningsbemyndigandena för 2014 och 2015 används för att betala eftersläpningen från tidigare. En tidigareläggning av betalningar på 2 miljarder euro från ESI-fonderna till Grekland under 2015 och 2016, utan att någon ökning av betalningsbemyndiganden eller förstärkning av betalningar har planerats inom ramen för tillkommande migrationsåtaganden.

38. Kommittén uttrycker sin oro över dröjsmålet med att anta ESI-fondernas operativa program och över risken för att en ny eftersläpning med obetalda räkningar ska byggas upp under den andra halvan, och framför allt i slutet, av den fleråriga budgetramen. Vi uppmanar därför kommissionen att lägga fram en betalningsplan för sammanhållningspolitiken fram till slutet av programplaneringsperioden 2014–2020, så att det finns tillräckliga resurser för att genomföra utbetalningarna till medlemsstaterna.

39. Kommittén uppmanar till att man slopar återgången till ett överskott i medlemsstaternas nationella budgetar och avdraget från det efterföljande årets bidrag från medlemsstaten till EU:s budget.

En budget inriktad på resultat och ekonomisk styrning

40. Kommittén konstaterar att institutionerna i samband med förhandlingarna om den befintliga fleråriga budgetramen misslyckades med att på ett korrekt sätt bedöma de möjliga konsekvenserna av oförutsedda kriser och att de borde ha infört större flexibilitet i den fleråriga budgetramen. En av lösningarna på detta problem kan, utöver ökad flexibilitet, bestå i evidensbaserad budgetering utifrån resultat.

41. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ att lägga fram "en resultatinriktad budget", där tonvikten ligger på hur budgeten används, inom vilka områden den används, hur utgifter bedöms och hur resultaten meddelas. Det syftar också till att fastställa kriterier för att premiera de medlemsstater och regioner som förvaltar sina resurser på det effektivaste sättet.

42. Kommittén efterlyser bättre finansiell rapportering från kommissionens sida. Detta innebär i synnerhet uppdaterad rapportering med jämna mellanrum i ett standardiserat format om relevanta nyckeltal för samtliga instrument/rubriker i den fleråriga budgetramen.

43. Kommittén hävdar att EU:s utgifter bör kopplas närmare till utmaningarna inom medlemsstaternas ekonomiska politik och samordningen av EU:s ekonomiska politik. Kommittén uppmanar kommissionen att säkerställa en effektivare koppling mellan EU:s medel och samordningen av ekonomisk politik inom EU för att anpassa investeringarna närmare till kraven inom ekonomisk politik samt sysselsättnings- och skattepolitik. Denna strategi bör analyseras ordentligt på förhand och i förhållande till dess resultat inom sammanhållningspolitiken för att förhindra att regioner och deras invånare missgynnas till följd av medlemsstaternas makroekonomiska politik, och med beaktande av konsekvenserna av åtgärder på nationell nivå.

Europeiskt mervärde

44. Kommittén framhåller att det fortfarande behövs en ordentlig diskussion om begreppet europeiskt mervärde, varvid de specifika behoven och intressena för Europas lokalsamhällen och regioner tas i beaktande.

45. Kommittén föreslår att man ska utforma gemensamma utvärderingsstandarder som ska användas för att mäta det europeiska mervärdet av insatser som samfinansieras från EU:s budget, på grundval av resultat. Subsidiaritet bör vara ett tydligt bedömningskriterium vid bedömningen av sådant mervärde, eftersom det finns EU-investeringar som på grund av deras omfattning bättre skulle genomföras via EU-omfattande program medan andra skulle få större effekt om de hanterades lokalt eller regionalt. Dessa standarder skulle, utöver att ge en jämförelse av hur olika EU-program kompletterar varandras mervärde, kunna fungera som grund för eller motivering till framtida insatser, tilldelning av finansiella medel mellan olika program och politik med bättre målinriktning. Kommittén rekommenderar kommissionen att samråda med Europeiska regionkommittén om detta begrepp.

46. Kommittén konstaterar att den ändlösa kampen mellan medlemsstaterna och kommissionen om direkt eller delad förvaltning av programmen kommer att dyka upp på nytt under förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. Samtidigt som vissa medlemsstater huvudsakligen förespråkar nationell förhandstilldelning, eftersom detta är lättare att förvalta, måste lokala och regionala behov och de lokala och regionala myndigheternas befogenheter respekteras i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Å andra sidan kommer endast en strikt tillämpning av additionalitetsprincipen att leda till att man uppnår europeiskt mervärde. Kommittén drar slutsatsen att de program som förvaltas gemensamt har visat att denna strategi är den rätta för att kombinera dessa krafter.

47. Kommittén föreslår att skalan för nationella samfinansieringsgrader inte enbart ska utgå från medlemsstaternas finansieringskapacitet utan också från den ekonomiska utvecklingsnivån i regionen i fråga och från hur mycket EU-utgifterna bidrar till unionens överordnade mål eller från deras europeiska mervärde: högre EU-samfinansieringsgrad för europeiska prioriteringar och lägre EU-samfinansieringsgrad för prioriteringar som huvudsakligen är nationella.

48. Kommittén skulle vilja att de makroregionala strategierna och det europeiska territoriella samarbetet i högre grad utnyttjas som ett instrument som möjliggör samarbete mellan funktionellt verksamma territorier över de administrativa gränserna, samt för att tillgodose konkreta behov hos EU:s medborgare och företag.

Den fleråriga budgetramen efter 2020

Den efterföljande fleråriga budgetramens löptid

49. Kommittén noterar i överensstämmelse med dess yttranden om den fleråriga budgetramen 2014–2020, som antogs 2011⁽⁶⁾ och 2012⁽⁷⁾, och om EU:s budget 2014⁽⁸⁾, det starka företrädet för en förlängd tioårig budgetperiod, med en obligatorisk omfattande halvtidsöversyn efter de första fem åren.

50. Kommittén anser att detta alternativ skulle passa bäst till den fleråriga programplaneringen eftersom den å ena sidan ger mer stabilitet och förutsägbarhet, i synnerhet för program med delad förvaltning på området för sammanhållningspolitik och landsbygdsutveckling, medan det å andra sidan skulle finnas tillräckligt med flexibilitet i samband med en halvtidsöversyn.

51. Kommittén noterar att den period på 5 + 5 år för den fleråriga budgetramen som man helst vill se skulle passa perfekt till Europaparlamentets, kommissionens och Europeiska regionkommitténs mandat, vilket skulle leda till ökad demokratisk legitimitet och ansvarsskyldighet vad gäller den efterföljande fleråriga budgetramen.

Egna medel

52. Kommittén anser att reformen avseende egna medel är väsentlig för en demokratisk och ansvarig förvaltning av EU-medel, och beklagar att inga betydande framsteg har gjorts på området.

53. Kommittén efterlyser ett införande av nya egna medel i nästa fleråriga budgetram, varigenom det till stor del skulle bli onödigt med BNI-grundade bidrag från medlemsstaterna till EU:s budget. Detta måste betraktas som en del av revideringen av den fleråriga budgetramen i syfte att bana vägen för politiskt stöd för nya initiativ om egna medel i tid för att de ska hinna träda i kraft inom nästa fleråriga budgetram.

54. Kommittén betonar den centrala betydelsen av högnivågruppen för egna medel och uppmanar de nationella parlamenten och lokala och regionala myndigheter att engagera sig helhjärtat i de kommande diskussionerna om nya egna medel inom EU.

Enhetlighet i budgeten

55. Kommittén uppmanar till införlivande av de befintliga särskilda instrumenten – t.ex. Europeiska utvecklingsfonden, reserven för katastrofbistånd, Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter, Europeiska unionens solidaritetsfond och mekanismen för flexibilitet – i den fleråriga budgetramen för att garantera demokratisk legitimitet och ansvarsskyldighet vad gäller EU:s budget.

56. Kommittén konstaterar att EU bör fokusera på sina egna verkliga behov och inte på målet om 1 % av BNI, vilket utgör en av huvudorsakerna till varför medlemsstaterna upprättar satellitinstrument utanför EU:s budget och utom Europaparlamentets demokratiska kontroll för att bemöta utmaningar som inte kan hanteras med en så pass underfinansierad budget.

⁽⁶⁾ CdR 283/2011 fin.

⁽⁷⁾ CDR1777-2012_00_00_TRA_AC.

⁽⁸⁾ Se fotnot 5.

Finansiella instrument

57. Kommittén begär, innan dess att kommissionen lägger fram sitt förslag till nästa fleråriga budgetram, en grundlig analys av hur finansiella instrument används inom den befintliga fleråriga budgetramen. Även om deras unika roll i fråga om att fungera som en hävstång för privata investeringar och skapa tillväxt och arbetstillfällen inte kan förnekas finns det flera områden där användningen av dem inte är lika effektiv, helt enkelt på grund av bristen på marknadsmöjligheter.

58. Kommittén understryker behovet av att uppnå rätt balans mellan traditionella bidrag och innovativa finansiella instrument. Detta innebär att man i högre grad utnyttjar finansiella instrument som visar sig användbara i praktiken och att man föreslår alternativ i motsatta fall. I allmänhet bör utnyttjandet av finansiella instrument förbli valfritt för medlemsstaterna, särskilt vad gäller program inom sammanhållningspolitiken. En lämplig kombination av bidrag med lägre EU-samfinansieringsgrader för prioriteringar som huvudsakligen är nationella och högre EU-samfinansieringsgrader för europeiska och regionala prioriteringar, ett bättre utnyttjande av effektiva finansiella instrument och inriktning på det europeiska mervärdet förefaller tillsammans utgöra hjälpande åtgärder för att göra EU:s budget effektivare, så att den ger mer resultat utifrån mindre medel.

Förenkling av förfaranden

59. Kommittén drar slutsatsen att den avgörande utmaningen för dagens EU inte är bristen på idéer eller lösningar, utan beslutsfattandets långsamhet och rigiditet. En förenkling av förfarandena och en större flexibilitet måste därför vara den första aspekt som blir föremål för beslut när förhandlingarna inleds om den kommande fleråriga budgetramen.

60. Kommittén välkomnar det offentliga samrådet om revideringen av budgetförordningen för unionens allmänna budget, och är villig att samarbeta vid utformningen av förslag till förenkling av förfarandena utifrån problem som kartlagts på området.

Särskilda synpunkter

61. ReK betonar behovet av att inkludera BNP-kompletterande åtgärder vid utformningen av nästa generation europeiska struktur- och investeringsfonder under nästa fleråriga budgetperiod, såsom påpekas i ReK:s nyligen utarbetade yttrande på temat "Indikatorer för territoriell utveckling – bortom BNP".

62. Kommittén anser att man i nästa fleråriga budgetram bör ägna mer uppmärksamhet åt landsbygdsutveckling och lokal utveckling, framför allt genom specifika åtgärder för glesbefolkade områden, eftersom investeringar i lokala program och landsbygdsprogram håller liv i den ekonomiska och sociala strukturen och bidrar till en dokumenterad multiplikatoreffekt. Detta kan göras genom att regionerna ges en central roll i samband med förvaltningen av investeringarna. Samtidigt som det finns tecken på att avkastningen på investeringar kan vara potentiellt högre i perifera områden än i kärnregioner vill ReK erinra om att ekonomiska effektivitetskriterier i sig inte är tillräckliga för att man ska kunna fatta beslut om fördelningen av medel – politiska och sociala kriterier är oundgängliga. Vidare bör europeiska program för territoriellt samarbete i högre grad utnyttjas och integreras i sammanhållningspolitiken generellt, med tanke på deras erkända mervärde för en gemensam europeisk identitet.

63. Kommittén vill uppmärksamma betydelsen av Life-programmet och av att det erhåller tillräcklig finansiering i den nya fleråriga budgetramen. Life-programmet utgör ett viktigt instrument för att bidra till att finansiera och mobilisera lokal och regional miljö- och klimatpolitik och lokala och regionala miljö- och klimatprojekt med europeiskt mervärde. Life-projekten har visat sig viktiga som katalysatorer för att mobilisera andra EU-medel.

64. Man måste ägna större uppmärksamhet åt följderna av de demografiska förändringarna i Europeiska unionen. Med tanke på detta uppmanar kommittén kommissionen att använda den fleråriga budgetramen efter 2020 för att ta itu med den demografiska utmaningen, samt att beakta den lokala och regionala demografiska situationen och utvecklingen vid utformningen av nya instrument och vid utarbetandet av politiska beslut.

65. Kommittén påminner i detta sammanhang om att det finns inte mindre än 20 enskilda EU-instrument för finansiering av lokal utveckling inom EU-budgeten. Bestämmelserna om integrerad lokal utveckling och den gemensamma strategiska ramen för de befintliga förordningarna om de europeiska struktur- och investeringsfonderna är uppenbart otillräckliga för att undvika överlappning och för att verkligen säkerställa en integrerad finansiering mellan de fem ESI-fonderna. Därför bör vi utforska möjligheterna till

-
- ett enklare och mer konsoliderat europeiskt finansieringsinstrument som är specifikt inriktat på lokal och regional utveckling,
 - att uppnå större inflytande för lokalsamhällen när det gäller att utveckla platsbaserade strategier,
 - att minska både den vertikala kedjan för fondförvaltning och de existerande horisontella barriärerna på kommissionsnivå och ministernivå,
 - att gå mot en resultatbaserad resultatrapportering och ett enklare revisionssystem.

Bryssel den 15 juni 2016.

Markku MARKKULA
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Livsmedelssvinn

(2017/C 017/06)

Föredragande: Ossi MARTIKAINEN (FI-ALDE)

Ledamot, kommunfullmäktige, Lapinlahti

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Inledning: global överblick och definitioner

1. ReK anser att livsmedelssvinnet och det avfall som uppstår vid produktion, bearbetning, distribution och konsumtion av livsmedel är ett allvarligt globalt problem som lägger stora hinder i vägen för uppnåendet av målen för ekonomisk, social och miljömässig utveckling. Problemet kan endast åtgärdas genom ett brett och målinriktat samarbete mellan olika förvaltningsnivåer och politiska sektorer. Det civila samhället och företagen måste involveras fullt ut i åtgärderna.

2. Den nuvarande situationen är ohållbar ⁽¹⁾.

— Upp till en tredjedel av den produktion som är avsedd för konsumtion går förlorad i de olika skedena av processen (som råmaterial, halvfabrikat och färdiga produkter).

— 28 % av världens åkermark (1,4 miljarder hektar) producerar årligen livsmedel som går till spillo.

— Den klimatpåverkan som orsakas av outnyttjade produkter under olika skeden av processen uppgår till 3,6 Gt koldioxidekvivalenter (exklusive utsläpp till följd av ändrad markanvändning).

— Ett slösaktigt produktions- och konsumtionsmönster orsakar betydande förluster av världens vattenresurser, utgör ett hot mot den biologiska mångfalden i form av åkermark som röjs i onödan eller som är ineffektiv, leder till markutarmning och till en betydande förlust av andra icke-förnybara naturresurser.

— Den stora mängd livsmedel som går till spillo utmed produktionskedjan och sedan produkten blivit färdig leder till en nedvärdering av jordbruket och livsmedelsproduktionen och snedvrider fördelningen längs med värdekedjan för livsmedel så att den blir orättvis för alla aktörer, även konsumenterna. Kostnaderna för livsmedelssvinnet uppskattas till 1 000 miljarder US-dollar, miljökostnaderna till 700 miljarder US-dollar och de sociala kostnaderna till 900 miljarder US-dollar.

3. Detta yttrande på eget initiativ syftar till att stödja och uppmuntra de ansträngningar som hela det internationella samfundet samt FN och dess organisationer gör för att förbättra situationen, särskilt för att uppnå målen 2 och 12 för hållbar utveckling ("Avskaffa hunger" och "Ansvarsfull produktion och konsumtion") som syftar till att halvera livsmedelssvinnet senast 2030 ⁽²⁾.

4. Vi anser att kommissionens initiativ på området för resurseffektivitet och cirkulär ekonomi också erbjuder ett bra tillfälle att utarbeta projekt och lagstiftning för att förbättra hållbarheten i produktionen och konsumtionen av livsmedel.

⁽¹⁾ De siffror som används för att beskriva situationen bygger på FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations (FAO) rapport *Food wastage footprint – Impacts on natural resources* (2013).

⁽²⁾ Särskilt för delmålen 12.3 (att senast 2030 halvera det globala livsmedelssvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska livsmedelsförlusterna längs produktions- och distributionskedjorna) och 12.5 (att senast 2030 väsentligt minska mängden avfall genom förebyggande, minskning, återvinning och återanvändning) krävs det program och åtgärder som utarbetats gemensamt genom flernivåstyrelse. Mål 2 för hållbar utveckling (att utrota hunger, uppnå en tryggad livsmedelsförsörjning, förbättrad kosthållning och ett hållbart jordbruk) är ett av de mål som de lokala och regionala myndigheterna kan främja i sina respektive territorier och på global nivå.

5. ReK uppmanar kommissionen att agera för att skapa enhetliga definitioner och en gemensam terminologi för sektorn på europeisk nivå och uppmanar den att delta i och bidra till en internationell dialog och att se till att internationella rön och rekommendationer beaktas i EU:s verksamhet. På så sätt skulle det bli lättare att identifiera och jämföra problem och att beakta dem i EU:s egen lagstiftning och i samarbetet med handels- och utvecklingspartnerna ⁽³⁾. EU är bland annat en inre marknad och har en gemensam jordbrukspolitik. Därför behövs det också en uppsättning gemensamma principer, metoder och jämförbara indikatorer. Detta skulle göra det möjligt att skapa jämförbara kriterier på regional nivå och mellan regioner för att minska och förebygga livsmedelssvinnet.

EU:s politik

Europeiska regionkommittén anser att EU:s egen politik och den politik den har gemensam med medlemsstaterna skapar stora möjligheter att ta itu med livsmedelssvinnet.

6. Förslaget till översyn av *avfallsdirektivet* (2008/98/EG) återspeglar en strävan att ytterligare minska produktionen av avfall, inbegripet livsmedelsavfall.

7. När det gäller *den gemensamma jordbrukspolitiken* bör man i ännu högre grad sträva efter att en resurseffektiv livsmedelsproduktion å ena sidan och natur- och miljövårdsverksamhet å andra sidan ses som skilda sektorer. Skenodling och begränsad produktionsinsats är metoder som leder till låg avkastning och obärgade skördar, så att både slutresultatet och alla insatser i produktionen går förlorade.

8. *Handels- och konsumentpolitiken* bör såväl på den inre marknaden som i utrikeshandeln bidra till en sådan avtalspraxis och sådana förfaranden som minskar svinnet. Exempelvis de förpackningsstorlekar som detaljhandeln valt att använda samt standarderna för livsmedelsprodukters form och storlek leder till ett betydande svinn av livsmedel som hade kunnat användas. Att främja försäljning av produkter som säljs i lösvikt i hushållens egna återvinningsbara kärl, vilket minskar kostnaderna för konsumenten, kan bidra till att konsumenterna lär sig att köpa endast den mängd som behövs i stället för en färdigförpackning som ofta är för stor eller lockande på grund av det förmånligare priset.

9. Den praxis som tagits fram i fråga om hållbarhet och märkning av produkter för att främja *konsumentskyddet och folkhälsan* är inte avpassad för alla produkter, vilket leder till att man i onödan slänger bort mat som hade kunnat användas. Kommissionen har en avgörande roll att spela för att utreda om man skulle kunna ta fram riktlinjer för bättre resursanvändning när det gäller t.ex. donation av livsmedel till välgörenhetsorganisationer och livsmedelsbanker, och användning av utgångna livsmedel som foder, förutsatt att kraven på livsmedelssäkerhet beaktas. Det är nödvändigt att utbilda alla berörda aktörer – producenter, återförsäljare och konsumenter – för att förbättra förståelsen av datummärkningen på livsmedel. Man måste till exempel förtydliga betydelsen av märkningen "bäst före-dag", som inte betyder att livsmedlen blir giftiga efter det angivna datumet.

10. Inom *utvecklingspolitiken* bör EU tillsammans med andra större institutioner för utvecklingsfinansiering främja avtal för regionalt samarbete inom ekonomi och handel och investera i metoder som skapar bättre kopplingar mellan produktion och konsument, i infrastruktur och teknik samt framför allt i hållbar utveckling av naturresurser och jordbrukssektorer. Program för rättvis handel, inte minst de som stöds av lokala och regionala myndigheter, kan vara ett viktigt verktyg i detta sammanhang. Det är särskilt viktigt att stärka de lokala marknaderna och främja marknadstillträdet för lokala produkter, inte minst genom en internalisering av externa kostnader (t.ex. transport av livsmedel).

⁽³⁾ Förekomsten av olika definitioner och beräkningsmetoder kan leda till olika slutsatser. Med *livsmedelsförlust* avser FAO en minskning av livsmedels kvantitet eller kvalitet ur näringssynpunkt, ekonomisk synpunkt eller avseende livsmedelssäkerheten när det gäller alla livsmedel som framställs för mänsklig konsumtion men som inte äts upp av människor, medan *livsmedelssvinn* är en typ av livsmedelsförlust som innebär att livsmedel som är säkra, näringsrika och avsedda för mänsklig konsumtion kastas eller används på alternativa sätt (dvs. ej som livsmedel) längs med hela livsmedelsförsörjningskedjorna. (FAO, 2014) http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/save-food/PDF/FLW_Definition_and_Scope_2014.pdf. I Fusions 2014 definieras matavfall (foodspill) som all mat och alla oätliga delar av livsmedel som lämnar livsmedelskedjan outnyttjade.

11. När det gäller åtgärder för att tillhandahålla *stöd till utsatta människor* bör man även i fortsättningen bibehålla livsmedelsbiståndet och förbättra kontakterna mellan biståndsorganisationer och lokala producenter, detaljhandeln och leverantörer av livsmedelstjänster. Dessutom bör man anordna direktförsäljning av livsmedel som närmar sig utgångsdatumet till ett "symboliskt" pris på ett sätt som garanterar människovärdet och integritetsskyddet för dem som mottar sådant stöd eller gör sådana inköp. Samarbetet med den tredje sektorn bör bygga på närhet i fråga om lokala nätverk samt donationer eller hemleveranser, som bör organiseras inom enskilda kommuner eller kommunnätverk så att man så långt som möjligt undviker att de donerade varorna lagras och distribueras via stormarknader i omfattande regionala nätverk. Om man diversifierar livsmedlen och inkluderar lokala produkter och säsongspanor i programmen kan man minska slöseriet med livsmedel ⁽⁴⁾.

12. Bestämmelserna om *offentlig upphandling* skulle kunna innehålla klausuler för att minska och förebygga livsmedelssvinnet.

Konkreta åtgärdsförslag ur regionernas och kommunernas perspektiv

Europeiska regionkommitténs ståndpunkt

13. ReK påminner kommissionen om sin tidigare begäran om att fastställa mer konkreta mål för att minska livsmedelssvinnet med 30 % fram till 2025 ⁽⁵⁾ och uppmanar kommissionen att ta fram enhetliga mätmetoder för att granska minskningsmålen för livsmedelssvinnet.

14. ReK välkomnar kommissionens åtagande att stödja arbetet med att uppnå målen för en hållbar utveckling genom att lämpliga åtgärder vidtas, berörda aktörer medverkar, kunskap om viktig och framgångsrik innovation delas och relevant riktmarkering görs ⁽⁶⁾.

15. ReK uppmanar kommissionen att överväga möjligheten att fastställa individuella minskningsmål för alla faser av livsmedelskedjan: produktion, bearbetning, försäljning och distribution, cateringtjänster, hushåll och hantering av livsmedelsavfall. Dessa mål skulle kunna utgöra gemensamma, övergripande EU-mål, och man skulle kunna utarbeta landsspecifika program och mål för att uppnå dem, på grundval av de olika ländernas särdrag i de olika ovan nämnda faserna, såsom man har gjort t.ex. när det gäller klimatpolitiken. För att fullt ut beakta den tekniska, ekonomiska och miljömässiga bakgrunden skulle de landsspecifika programmen och planerna utarbetas i samarbete mellan alla förvaltningsnivåer.

16. Vi rekommenderar kommissionen att inrätta en europeisk plattform som sammanför olika förvaltningsnivåer och berörda aktörer i syfte att förebygga och minska livsmedelssvinnet och förbättra metoderna för hantering av avfall. Kommittén uttrycker sitt intresse för att delta i verksamheten för att jämföra konkreta åtgärder och sprida bästa praxis.

17. ReK uppmanar kommissionen att främja och uppmuntra upprättandet av avtal mellan livsmedelsbranschen och välgörenhetsorganisationer i EU-medlemsstaterna (i likhet med det initiativ som tagits i Frankrike, där man nyligen antog en lag som hindrar stora butiker från att kassera högkvalitativa livsmedel som närmar sig bäst före-dagen och destruera osålda livsmedel som är lämpliga att förtära). Vägledning i fråga om livsmedelsdonationer är också nödvändig för näringslivet och välgörenhetsorganisationer, så att ansvarsfrågan klargörs och företagen uppmuntras att införa omfördelningsmekanismer i sina leveranskedjor. Liknande förfaranden bör också införas inom andra delar av livsmedelssektorn, exempelvis inom restaurang- och turisttjänsterna. Säkerhets- och folkhälsosynpunkter bör bedömas med kriterier som lämpar sig för vart och ett av tillämpningsområdena.

18. När det gäller livsmedel som dras tillbaka eller tas ur den primära distributionen uppmanar kommittén de lokala och regionala myndigheterna att upprätta effektiva sekundära distributionskedjor (enligt modellen för sociala livsmedelsbutiker) och att garantera att missgynnade personer ges tillgång till livsmedel som fortfarande kan konsumeras. ReK rekommenderar att ekonomiskt stöd ges till välgörenhetsorganisationer och livsmedelsbanker i syfte att öka deras operativa kapacitet.

19. Kommittén uppmärksammar också frågan om utkast av fisk, vilket är en av de främsta källorna till livsmedelssvinnet, och uppmanar kommissionen att utarbeta en omfattande plan (rekommendationer/riktlinjer) för bearbetning och saluföring av fiskeriprodukter baserade på bifångster. En sådan plan skulle kunna innehålla rekommendationer om hur man kan använda oönskade fångster som är lämpliga att konsumeras av människor.

⁽⁴⁾ ReK upprepar sin tidigare ståndpunkt i fråga om innehållet i Fead-förordningen.

⁽⁵⁾ ReK:s resolution om hållbara livsmedel.

⁽⁶⁾ COM(2015) 614 final.

20. ReK uppmanar de lokala och regionala myndigheter som tillhandahåller cateringtjänster att utveckla egna program för att förebygga uppkomsten av matavfall och för att effektivt använda detta. Kommittén anser att samma krav bör ställas på de företag som levererar cateringtjänster till myndigheter ⁽⁷⁾.

21. Det är viktigt att främja utbytet av bästa praxis i stor skala. Detta bör i första hand bestå i att främja program för att stödja lokal konsumtion av produkter som marknadsförs av lokala producenter inom ramen för korta distributionskedjor samt donationer. Tack vare de erfarenheter som gjorts kan användningen av metoden med bästa praxis främja vidtagandet av lämpliga åtgärder genom att de lokala förvaltningarna ges tillräcklig information för att genomföra ett sådant utvecklingsprogram, och samtidigt uppmuntra dem som ännu inte har gjort några framsteg i denna riktning.

22. Kommittén rekommenderar att man i möjligaste mån använder lokala och regionala produkter och säsong produkter som råvaror för cateringtjänster (inklusive offentliga matserveringar, turistanläggningar och pensionat, restauranger och andra anläggningar med liknande verksamhet), och uppmanar till kampanjer för att främja närproducerad mat i syfte att göra produktions- och konsumtionskedjan kortare. Detta minskar antalet bearbetningsnivåer och därmed också den mängd avfall som produceras i de olika skedena.

23. Kommittén föreslår riktlinjer för god praxis för företag inom livsmedelssektorn och restaurang- och hotellbranschen för att uppnå optimal användning av produkterna så att överbliven mat kan gå till sociala ändamål genom nätverk för utdelning som är effektiva och säkra så att de kan användas av sociala inrättningar och missgynnade familjer.

24. Kommittén uppmanar kommuner och regionala myndigheter som anordnar grundskoleutbildning och andra utbildningstjänster att i sina läroplaner ta upp frågan om livsmedelssvinnet och hur det kan åtgärdas, exempelvis genom temadagar, studiebesök och information om hur mathanteringen sker i den egna läroanstalten, samt t.ex. genom att låta eleverna och andra kunder till cateringtjänsterna delta i utvecklingen av sådana tjänster. Det är viktigt att så många elever och studenter som möjligt under sina studier får en övergripande bild av hur produktionen och konsumtionen av livsmedel påverkar på ekonomin, miljön och ett socialt och etiskt hållbart konsumentbeteende.

Dessutom bör man genomföra informations- och utbildningskampanjer om ansvarsfull konsumtion riktade till alla konsumenter, inte bara inom skolsystemet, med särskild inriktning på förvärv av produkter i enlighet med de faktiska behoven och bevarande av produkterna.

25. ReK anser också att frågan om att minska och förebygga livsmedelssvinnet bör tas med i program för livslångt lärande, där man kan utveckla olika inlärningsmetoder och verksamhetssätt avpassade till olika åldersgrupper och olika stadier i livet.

26. ReK uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att i samarbete med icke-statliga organisationer genomföra informationskampanjer om vikten av måltidsplanering i hushållen.

27. ReK understryker den viktiga roll som spelas av och engagemanget från organisationer och aktörer i det civila samhället i olika regioner, eftersom det är de som har hand om insamling och omfördelning av livsmedel som riskerar att bli matavfall. Vi anser att det är nödvändigt att i subsidiaritets syfte få till stånd ett närmare samarbete mellan de regionala och lokala myndigheterna och sociala organisationer som ansvarar för insamling och distribution av livsmedel som annars skulle gå till spillo.

28. Vi rekommenderar de regionala och lokala myndigheter som ansvarar för avfallshantering att utveckla olika system för sortering och återvinning, att tydligare ange andelen livsmedelsavfall och att göra insamlade data tillgängliga för alla. På så sätt kan man uppnå en högre grad av återvinning av livsmedelsavfall t.ex. i form av biogas och kompost. Detta kunde också få en positiv inverkan på den lokala ekonomin, sysselsättningen och den lokala innovationen.

⁽⁷⁾ Till exempel har EESK och ReK sina egna miljöbestämmelser och ett praktiskt samarbete för att återvinna överbliven mat med hjälp av lokala organisationer.

29. ReK uppmanar alla ledamöter att sprida information om målen för detta yttrande inom sina egna myndigheter samt att genomföra egna program för att förebygga och minska livsmedelssvinn. Det handlar om en av de effektivaste metoderna med snabbast resultat som den lokala och regionala förvaltningen omedelbart kan använda för att uppnå miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling.

Bryssel den 15 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

**Yttrande från Europeiska regionkommittén – Bekämpning av radikaliserings och våldsamma extremism:
Förebyggande mekanismer på lokal och regional nivå**

(2017/C 017/07)

Föredragande: Bart SOMERS (ALDE-BE), borgmästare i Mechelen, gruppledare för Open VLD, flamländska parlamentet

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN

INLEDNING

1. Europeiska regionkommittén välkomnar Europaparlamentets förslag till resolution om att förhindra våldsamma radikaliserings och terroristorganisationers rekrytering av EU-medborgare, samt betänkandena från utskottet för utrikesfrågor och utskottet för kultur och utbildning.
2. Kampen mot terrorismen och insatserna för att förhindra våldsamma radikaliserings och terroristorganisationers rekrytering av EU-medborgare faller fortfarande i allt väsentligt inom medlemsstaternas behörighetsområde, men det är även mycket viktigt med samarbete lokalt, inom EU och internationellt för ett ändamålsenligt tillvägagångssätt. De senaste terrorattackerna som genomförts av radikaliserade och hänsynslösa individer är fruktansvärda, och vi vill uttrycka vårt djupa deltagande med offren och deras vänner och familjer. Dessa händelser visar än en gång på det akuta behovet av europeiskt och internationellt samarbete för att bekämpa våldsamma radikaliserings och internationell terrorism. Det råder inga tvivel om att det behövs ett mycket mer omfattande informationsutbyte och samarbete mellan alla nivåer inom säkerhets- och brottsbekämpningstjänsterna, men även mellan sociala aktörer, civilsamhället och olika styresnivåer, för att försvara ett öppet och inkluderande samhälle som präglas av respekt och mångfald och förebygga våld.
3. Kommittén betonar att inga parallella samhällsmodeller som strider mot dessa värden kan tillåtas eller tolereras.
4. Kommittén uppmanar de europeiska och nationella myndigheterna att i så stor utsträckning som möjligt utbyta information med lokala myndigheter, utan att äventyra säkerheten.
5. Vi anser att man måste ta itu med fenomenet våldsamma radikaliserings, eftersom detta är ett hot mot Europas medborgare, liksom mot Europas universella värden som har utvecklats ur Europas kulturella och humanistiska arv.
6. Kommittén betonar i detta sammanhang att det behövs bildningsinsatser om vi ska kunna leva tillsammans, för att garantera att idéerna om demokrati, rättsstatsprincipen och principen om mänsklig värdighet delas av invånarna i EU:s samhällen.
7. Kommissionen, medlemsstaterna, de lokala och regionala myndigheterna, liksom civilsamhället och framför allt forskarsamhället uppmanas att intensifiera sitt arbete, och särskilt sitt gräns- och sektorsöverskridande samarbete, i syfte att studera de primära faktorer, den process och de olika influenser och omständigheter som leder till våldsamma radikaliserings, i syfte att utveckla verktyg som medlemsstaterna och EU kan använda för att utforma en evidensbaserad politik.
8. Våldsamma radikaliserings är en internationell företeelse, och lärdomar kan dras från många andra delar av världen. I detta avseende välkomnas inrättandet av sektorsöverskridande nätverk, såsom Strong Cities Network, och utbyggnaden av befintliga nätverk, som syftar till att främja ännu starkare internationella kontakter mellan städer och lokala myndigheter för att förbättra lokala strategier för bekämpning av våldsbejakande extremism. Det behövs även ett nätverk inom EU för att bidra till att uppnå ett starkare lokalt och regionalt samarbete för att bekämpa såväl radikaliserings som våldsamma extremism och terrorism. Kommittén uppmanar också nätverket för kunskapsspridning om radikaliserings och nätverket för strategisk kommunikation att fortsätta utvecklingen av effektiva förebyggande åtgärder, särskilt genom att förbättra den tidiga upptäckten av tecken på radikaliserings på lokal nivå, motverka retorik med hjälp av kommunikationsstrategier och ta fram gedigna rehabiliteringsprogram.

9. Det finns redan ett visst antal instrument i Europa för att ingripa mot EU-medborgares våldsamma radikaliserings och EU och dess medlemsstater bör använda dessa verktyg fullt ut och sträva efter att förbättra dem som svar på de utmaningar som EU och medlemsstaterna just nu står inför.

10. Kommittén betonar vikten av att vidta åtgärder mot orsakerna för att ta itu med problemet med radikaliserings och rekrytering till terrorism genom att intensifiera det förebyggande arbetet, bland annat genom övervakning av internet och dialog med religiösa grupper och ledare samt genom möten, informationskampanjer och medvetandehöjande kampanjer i hela det civila samhället.

11. Vi vill understryka den viktiga roll som spelas av EU:s nätverk för kunskapsspridning om radikaliserings (RAN) och det nyligen inrättade kompetenscentrumet, och vi välkomnar också de framsteg som rådets nederländska ordförandeskap har åstadkommit.

12. Kommittén betonar att RAN särskilt bör anstränga sig för att nå ut till mindre städer och samhällen, så att små enheter får lika tillgång till RAN.

Definition av begreppet radikaliserings

13. Kommittén uppmanar kommissionen att snabbt försöka nå en överenskommelse om en gemensam definition av våldsam radikaliserings som fenomen, som utgångspunkt för ett mer samordnat tillvägagångssätt i de olika länderna och med bidrag från de regionala och lokala myndigheterna, där man också tar hänsyn till att varje medlemsstats erfarenhet i hög grad formas av unika politiska, kulturella och rättsliga aspekter.

14. I brist på en allmänt accepterad definition av "våldsinriktad eller våldsam radikaliserings" avses med termen radikaliserings fenomenet att människor anser att det är legitimt att bruka våld och/eller brukar våld för att uppnå sina politiska mål, mål som strider mot den demokratiska rättsordningen och de grundläggande rättigheter som ligger till grund för denna.

15. Våldsam radikaliserings är en ideologisk kamp, där radikaliserade individer och grupper genom våld vill kullkasta den europeiska modellen, som är baserad på mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, religions- och trosfrihet, rättsstatsprincipen, jämställdhet samt icke-diskriminering, till förmån för sina egna ståndpunkter, som är oförenliga med dessa värderingar.

16. Våldsam radikaliserings är en komplex och dynamisk företeelse som hänger samman med ett antal inte bara globala, sociologiska, politiska och geopolitiska faktorer utan även personliga faktorer som inte kan betraktas som isolerade. Man kan se en oroande trend där det inte endast är radikala av olika övertygelser som försöker få fler individer att ta till våld utan där det även finns grupper som specifikt försöker rekrytera personer med ett kriminellt förflutet, som har tidigare erfarenhet av våld, till radikalism.

17. Kommittén varnar för att rekrytering till våldsam radikaliserings allt oftare sker bakom stängda dörrar, på mötesplatser och forum online, där det finns en mängd övertygande budskap som främjar våldsbejakande ideologier och där de når många som är mottagliga för denna typ av budskap.

18. Den våldsamma radikaliserings kan inte kopplas till en viss profil utan berör män, kvinnor och i synnerhet unga européer som kommer från mycket olika sociala miljöer och ofta har den känslan gemensam att de på grund av identitetskonflikter, förment eller verkligen upplevd orättvisa, diskriminering och social utestängning står utanför samhället.

19. I många fall handlar det om EU-medborgare som är födda och har gått i skolan i Europa men som ändå väljer en våldsbejakande radikal ideologi.

20. Kommittén vill varna för att terrorism och våldsam radikaliserings leder till många klichéartade föreställningar om religioner, vilket i sin tur används för att rättfärdiga radikaliserings från andra hållet, inte minst från nynazistiska och nyfascistiska rörelser, vilket leder till vågor av hatpropaganda och hatbrott till följd av rasism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans gentemot en åsikt, en trosuppfattning eller en religion.

21. ReK konstaterar att trots att EU:s medlemsstater rapporterar att fundamentalister som reser till och från konfliktzoner med rätta upplevs som det största säkerhetsshotet är våldsam radikaliserings inte begränsat till en viss ideologi eller tro utan kan förekomma inom olika ideologier och inom varje tro som missbrukas och att insatserna för att bekämpa våldsam radikaliserings därför inte får begränsas enbart till radikaliserings med utgångspunkt i islamistisk fundamentalism.

22. Vi framhåller att politiskt engagemang på alla styresnivåer är ett viktigt redskap för att bekämpa våldsam radikaliserings. Detta innebär också ett behov av att lära från både dåliga och bra erfarenheter i det förflutna och att låta viljan till samarbete med samtliga krafter i samhället som kan hjälpa till gå före jakten på politiska poäng.

POLITISKA REKOMMENDATIONER

De mänskliga rättigheterna och mångfalden som utgångspunkt

23. ReK anser att mänskliga rättigheter måste stå i centrum för unionens politik för att bekämpa terrorism och förebygga våldsam radikaliserings.

24. Kommittén anser därför att alla de åtgärder som medlemsstaterna och EU vidtar för att förebygga och bekämpa våldsam radikaliserings måste bygga på respekt för de grundläggande rättigheterna och de medborgerliga fri- och rättigheterna, närmare bestämt rätten till privatliv, rätten till uppgiftsskydd, oskuldspresumtionen, rätten till en rättvis rättegång och ett korrekt rättsförfarande samt yttrandefrihet, livsåskådningsfrihet och föreningsfrihet.

25. Vi framhåller att det är viktigt med ett samhälle där alla befolkningsgruppers mänskliga rättigheter respekteras fullt ut och som uppfyller internationella och regionala standarder, däribland bekämpning av diskriminering, rasism och andra former av intolerans i samband med förebyggande och bekämpning av våldsam radikaliserings.

26. Kommittén betraktar i samband med detta EU:s demokratiska värderingar som ett medel att garantera EU-medborgarnas frihet.

27. Det är viktigt att undanröja grogrunden för våldsam radikaliserings, framför allt rasism och diskriminering. Även om det inte finns något entydigt samband mellan rasism, diskriminering och våldsam radikaliserings, och rasism och diskriminering inte får tjäna som ursäkt för våldsam radikaliserings, kan ett samhälle där alla deltar aktivt endast tryggas under förutsättning att det förs en konsekvent politik för lika möjligheter och icke-diskriminering.

28. Kommissionen bör uppmuntra medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att föra en mer aktiv och kraftfull antidiskrimineringspolitik, särskilt på utbildningsområdet och på arbets- och bostadsmarknaden, bl.a. med utgångspunkt i befintlig politik i regionerna, som har vidtagit integrationsåtgärder såsom decentraliserat mottagande. För att motverka uppkomsten av radikalism är det viktigt att eftersträva en verklig social och kulturell integration, baserad på en konstruktiv dialog mellan olika grupper och på utbildning. I detta syfte är det lämpligt att man stöder samtliga aktörer inom det civila samhället som arbetar med dessa frågor, samt att man ger dem förutsättningar att bedriva verksamhet på ett så effektivt sätt som möjligt.

29. Kommittén framhåller att det är viktigt att både olika förvaltningsnivåer – europeisk, nationell och regional – och gemenskaper av nationella och europeiska medborgare inför koder, åtgärds paket eller modeller för bästa praxis för förbindelserna mellan befolkningsgrupper, etniska grupper, religioner, politiska uppfattningar osv. som möjliggör en bättre ömsesidig kännedom mellan aktörer som kan komma att dras in i en konflikt eller konfronteras med en form av våldsam radikaliserings. Efter en teoretisk utformning kan de införas med stöd av de regionala, nationella och europeiska myndigheterna.

30. ReK uppmanar också kommissionen att stödja insatser i medlemsstaterna och i de lokala och regionala myndigheterna för att komma i kapp i fråga om mångfalden på arbetsmarknaden rent generellt.

31. Vidare uppmanar ReK EU:s medlemsstater och regionala och lokala myndigheter att bilda en enad front med EU:s institutioner för att främja den europeiska modellen som en modell där mångfald är en väsentlig beståndsdel i den sociala strukturen och ett grundläggande kulturellt värde. Europeiska unionens grundläggande rättigheter, som är en garanti för denna mångfald, t.ex. yttrandefriheten, rättsstaten och separationen mellan religion och stat, får under inga omständigheter åsidosättas, vare sig till följd av radikala grupper totalitära tänkande eller mot bakgrund av de åtgärder som måste vidtas i kampen mot våldsam radikaliserings.

32. Vi efterlyser EU-initiativ där man i nära samarbete med medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna ska arbeta med stadsdelar och regioner där olika former av organiserad brottslighet frodas. Dessa särskilda områden bör kartläggas genom samråd, och de bör på grundval av kvantitativa och kvalitativa kriterier prioriteras och få ytterligare stöd. Polis- och rättsväsendet måste effektivt bekämpa illegala miljöer där pengar kan tvättas och där rättsstatsprincipen undergrävs. På så sätt uppstår det inga områden där rättsstatsprincipen inte gäller, där normlöshet och laglöshet härskar och där grundvalarna för en demokratisk rättsstat inte längre märks i den rådande sociala verkligheten och i enskilda människors vardag. Ett sådant vakuum ger extremistiska nätverk alla möjligheter att samla in finansiella medel genom olaglig verksamhet, att rekrytera och att undergräva den demokratiska rättsstatens legitimitet.

33. ReK uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att se till att målen för hållbar utveckling och deras respektive delmål uppnås, i synnerhet målen 1, 4, 8, 11 och 16. Genom att uppfylla dessa mål, som alla EU:s medlemsstater redan har åtagit sig att stödja genomförandet av, skulle man kunna komma till rätta med de främsta orsakerna till radikaliserings och extremism i Europa och i världen. Kommittén erinrar om att målen för hållbar utveckling också ska genomföras på gemenskapens område och att mänsklig utveckling för alla världens medborgare bygger på värdighet, delaktighet, motståndskraft och hållbarhet. Denna väg till hållbar mänsklig utveckling är inte enbart en åtgärd för att förebygga radikaliserings och extremism utan också för att förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor på denna planet med ändliga resurser.

34. ReK påminner om vikten av att förebygga uppkomsten av eftersatta stadsdelar där mångfald saknas och en viss etnisk-kulturell gemenskap dominerar. Europeiska kommissionen bör hjälpa medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna att främja social sammanhållning och inkludering som en hävstång för att förebygga våldsam radikaliserings och uppmuntra medlemsstaterna att se till så att det finns medel för att föra detta arbete framåt.

35. Kommittén uppmanar kommissionen att tillhandahålla finansiella resurser så att lokala myndigheter kan identifiera och koppla samman personer och nätverk som har förmågan att föra fram motargument.

36. Kommittén anser att det är viktigt att utveckla motargument inom den muslimska befolkningsgruppen och att mobilisera de muslimer som förkastar extremisters försök att ta över deras religion. Vi uppmanar borgmästare att samarbeta med muslimer i sina samhällen för att utveckla sådana motargument.

37. Flyktingar och nyanlända migranter bör få verkliga startchanser i vårt samhälle genom att varje medlemsstat, region och lokal myndighet ska få stöd och råd om hur de kan erbjuda skraddarsydda integrationskurser – där man mer aktivt kan satsa på frågor som jämställdhet, separationen mellan religion och stat, vikten av demokrati och tolerans, rättsregler som är bindande för alla invånare, överenskomna normer för uppförande på allmänna platser och konsekvenserna av detta för ett samhälle i praktiska exempel – där kunskaper i landets språk är av avgörande betydelse, bland annat eftersom det förmedlar värderingar, kunskaper och en gemensam identitet.

38. Kommittén uppmanar kommissionen att på allvar bekämpa arbetslöshet och skolavhopp bland etniska minoriteter i samarbete med lokala och regionala myndigheter som berörs särskilt mycket av detta, eftersom dessa problem och den påföljande bristen på framtidsutsikter för ungdomar kan vara en viktig grogrund för våldsam radikaliserings.

39. ReK uppmanar medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna att utarbeta en politisk strategi där de socialpolitiska verktygen (däribland sysselsättning, utbildning, integration och antidiskriminering), det humanitära biståndet och andra politikområden kombineras med särskilda åtgärder för att förebygga och bekämpa våldsam radikaliserings.

De lokala och regionala myndigheternas roll

40. Det är av yttersta vikt att alla aktörer på europeisk, nationell, regional och lokal nivå är medvetna om sitt ansvar när det gäller att förhindra och bekämpa våldsam radikaliserings.

41. ReK vill framhålla de lokala och regionala myndigheternas avgörande roll när det gäller att förebygga och bekämpa våldsam radikaliserings, eftersom de är de myndigheter som drabbas först och hårdast av denna problematik och som svarar för samarbetet med andra aktörer som spelar en viktig roll vid hanteringen av denna företeelse.

42. Kommittén framhåller vikten av att tillhandahålla EU-medel med fokus på Europas städer och regioner och att uppmuntra de lokala och regionala myndigheterna att utnyttja medlen för att genomföra projekt och program för att förebygga våldsam radikaliserings samt kampanjer som syftar till att kartlägga de problem som ligger till grund för konflikter och informera allmänheten.

43. Kommittén är medveten om att det kan finnas betydande skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller deras engagemang för att bekämpa risken för våldsam radikaliserings och förhindra terroristorganisationernas rekrytering och om att vissa medlemsstater redan har vidtagit ändamålsenliga åtgärder, medan andra släpar efter.

44. Kommittén instämmer i att man behöver intensifiera informationsutbytet och det operativa samarbetet, göra framsteg i arbetet med att bekämpa olaglig handel med skjutvapen och motarbeta finansiering av terrorism. Vi anser också att man måste införa effektiva instrument för att övervaka "det dolda nätet" (deep web, darknet), som ofta är ett verktyg för att sprida radikalt innehåll, samt förstärka kontrollerna vid de yttre gränserna på grundval av riskindikatorer.

45. ReK uppmanar kommissionen att bistå medlemsstaterna i samordningen av deras strategier genom att sprida den information och de erfarenheter som de lokala och regionala myndigheterna besitter, samla bästa praxis och färdigheter, utvärdera de åtgärder som vidtagits och samarbeta för att ta nya initiativ när det gäller att bekämpa våldsam radikalisering.

46. ReK uppmanar kommissionen att betona de lokala myndigheternas grundläggande roll när det gäller att förebygga våldsam radikalisering och våldsam extremism, och att stödja dem i denna centrala roll genom att prioritera inrättandet av en europeisk handlingsram för att bekämpa våldsam radikalisering på lokal, regional och nationell nivå, varigenom medlemsstaterna skulle få rekommendationer om hur de kan (vidare)utveckla sin egen politik på detta område.

47. Kommittén uppmanar kommissionen att satsa på att fortsätta samla in och tillvarata bästa praxis i en bok med riktlinjer såsom den som redan finns tillgänglig via RAN-nätverkets kompetenscentrum, så att lokala myndigheter, som ofta har begränsad kapacitet, får stöd när de utvecklar sin egen lokala strategi.

48. Kommissionen måste stödja de lokala och regionala myndigheterna när de utarbetar lokala och nationella förebyggande strategier för att bekämpa våldsam radikalisering, exempelvis genom att ställa sakkunniga från RAN-nätverkets kompetenscentrum till de berörda myndigheternas förfogande. Det är mycket viktigt att lokala och regionala myndigheter utbyter erfarenheter om vad som fungerar och inte fungerar.

49. Vi anser att en heltäckande politik för att ta itu med våldsam radikalisering måste bestå av tre nivåer: förebyggande (att förebygga våldsam radikalisering genom att t.ex. undanröja grogrunden), ingripande (särskilt stöd för personer som är mottagliga för våldsam radikalisering) och bekämpande (heltäckande rättsliga åtgärder mot den våldsamma radikaleringen som fenomen).

50. Det är viktigt att nationella, regionala och lokala myndigheter investerar i särskilda förebyggande åtgärder och interventionsåtgärder för att bekämpa våldsam radikalisering, i stället för att bara föra en reaktiv repressiv politik. Det är även viktigt att finansiera forskningsprogram för att förstå bakgrunden till radikaleringen och hur man ska bekämpa den.

51. ReK anser att det civila samhällets organisationer och de lokala aktörerna spelar en viktig roll vid utarbetandet av projekt för att förebygga och bekämpa våldsam radikalisering som är anpassade till deras kommun eller organisation och understryker behovet av en strategi som bygger på medverkan och samråd med flera partner och sektorer, eftersom våldsam radikalisering är ett sektorsövergripande problem som kräver sektorsövergripande lösningar. ReK uppmuntrar därför ett nära samarbete mellan aktörer i det civila samhället på alla nivåer och ett starkare samarbete mellan de parter som är aktiva på området, såsom olika sammanslutningar och icke-statliga organisationer.

52. Kommittén betonar behovet av en interkulturell dialog med olika samhällsgrupper, ledare och sakkunniga för att till att börja med få till stånd en bättre förståelse och därmed bidra till ett bättre förebyggande av våldsam radikalisering.

53. Det civila samhällets organisationer och de lokala aktörerna kan spela en viktig roll vid utarbetandet av sådana projekt för att förebygga och bekämpa våldsam radikalisering som är anpassade till deras kommun eller organisation.

54. I samband med detta är det absolut nödvändigt att skapa särskilda utbildningar för yrkesverksamma i första ledet och för olika aktörer på fältet, så att de kan identifiera oroväckande beteendeförändringar och agera på lämpligt sätt när de ger stöd till ungdomar som är mottagliga för våldsam radikalisering.

55. Vi anser också att det krävs särskilda utbildningar för beslutsfattare och politiker som är verksamma på olika förvaltningsnivåer, så att de blir medvetna om vikten av en ändamålsenlig förebyggande strategi och behovet av sammanbindande kommunikation om denna fråga.

56. ReK uppmanar kommissionen att stödja medlemsstaterna vid genomförandet av informationskampanjer där ungdomar och unga vuxna görs medvetna om den problematik som våldsam radikalisering utgör och där kritiskt tänkande stimuleras.

57. Varje medlemsstat bör inrätta nödvändiga strukturer för att upptäcka radikalisering med ansvar för strategisk kommunikation och motargument, anpassade till den verkliga situationen och befolkningsgrupperna i respektive land, med uppgiften att ge personer som löper risk att radikaliserats råd och individuell vägledning och att fungera som en kontaktpunkt för rapportering om möjlig radikalisering och för vägledning för familjer, vänner, lärare och andra kontaktpersoner om hur de ska reagera på detta. Dessa strukturer bör utvecklas genom nära samordning mellan EU och de nationella, lokala och regionala nivåerna.

58. Individuella vägledningsprogram måste i tillräcklig grad knyta an till den handledda individens livsmiljö och omgivning, och därför är det viktigt att de lokala och regionala myndigheterna involveras i utformningen av dessa program, liksom de sociala aktörer som arbetar med problemet på gräsrotsnivå. Idrotts-, kultur- och utbildningsinstitutioner är i detta sammanhang ramar som kan sänka integrationströsklarna.

59. ReK konstaterar att sammanslutningar och organisationer på detta område som är fria från statlig inblandning kan uppnå mycket goda resultat när det gäller att se till att de medborgare som börjar bli radikaliserade återintegreras i sina samhällen.

60. Man bör främja utbildningsprogram som främjar kritiskt tänkande och intellektuell öppenhet samt de kunskaper och principer som vår demokratiska rättsstat bygger på.

61. ReK anser att man bör erbjuda dem som återvänder vägledning efter dom och frigivning från fängelse, så att de kan återintegreras i samhället. Också i fängelserna måste man utarbeta en ändamålsenlig strategi för att spåra upp och motarbeta radikalisering.

62. ReK påpekar att experter på att förebygga radikalisering och behandla radikaliserade fängelseinterner måste agera i enlighet med varje lands nationella säkerhetsnormer. I detta sammanhang betonar kommittén att det är viktigt att skapa en integrerad och samordnad knutpunkt för ingripande, där personer inom förebyggande arbete och antiterrorismåtgärder samt fängelsepersonal kan agera på ett samspelt sätt, i enlighet med principer som fastställs med hjälp av tydliga säkerhetsnormer och modeller.

63. ReK uppmanar kommissionen att omgående utreda hur dessa individuella vägledningsprogram kan fungera som en åtgärd i kampen mot våldsam radikalisering, så att man inte bara inriktar sig på att upptäcka våldsam radikalisering utan även på att återintegrera människor i samhället.

64. ReK framhåller vikten av att kombinera individuella avradikaliseringsprogram med sådana åtgärder som att etablera partnerskap med företrädare för samhällsgrupper, investera i sociala projekt och närområdesprojekt i syfte att undanröja ekonomisk och geografisk marginalisering samt skapa projekt för vägledning av ungdomar som alierats, som hamnat i utanförskap och som riskerar våldsam radikalisering.

65. Vi betonar vikten av familjestöd i kampen mot våldsam radikalisering. Vissa experter hävdar att man ofta lägger för stor vikt vid att arbeta med den enskilde i stället för att arbeta med hela familjen. Familjen skulle kunna vara till hjälp när det gäller att förebygga radikalisering och återintegrera personer som håller på att radikaliserats, däribland personer som återvänder från konfliktområden, samt hjälpa dem att knyta an till samhället igen. Medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna måste vara medvetna om vikten av detta stöd och av att ge stöd till familjer i denna situation genom att utforma lämpliga program.

66. Den senaste tidens forskning visar att allt fler kvinnor radikaliserats och rekryteras till terroristorganisationer, och vi anser att EU och medlemsstaterna, när de utvecklar strategier för att förhindra våldsam radikalisering, bör ta åtminstone viss hänsyn till könsaspekten. Vi uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i samarbete med de regionala och lokala myndigheterna föra en mer aktiv jämställdhetspolitik med tanke på att detta är en av hörnstenarna i vår europeiska samhällsmodell. Vi kräver därför också mer beslutsamma förebyggande och repressiva åtgärder mot sexuella trakasserier och våld.

67. ReK uppmanar kommissionen att ge stöd till övergripande program för att uppmuntra unga kvinnor i deras insatser för ökad jämställdhet.

68. I varje medlemsstat måste man, i samarbete med de regionala och lokala myndigheterna, införa ett varningssystem för stöd och vägledning så att en persons anhöriga och bekanta kan få stöd eller snabbt och lätt kan slå larm i de fall då någon plötsligt uppvisar ett beteende som kan tyda på fortskridande våldsam radikalisering eller då någon ger sig av för att ansluta sig till en terroristorganisation.

69. ReK konstaterar i detta sammanhang att telefonjourer har visat sig vara framgångsrika, men att åtskillnad måste göras mellan telefonjourer för att signalera våldsam radikalisering och hjälplinjer för att hjälpa familj och vänner att hantera sådana omskakande situationer.

70. Kommittén uppmanar kommissionen att undersöka om det är möjligt att inrätta ett sådant system i alla EU:s medlemsstater.

71. ReK understryker slutligen att dessa åtgärder endast kan genomföras med hjälp av långsiktiga program för sociala investeringar, och uppmanar med kraft kommissionen, medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna att utgå från detta vid utarbetandet av en politik för att förebygga och bekämpa våldsam radikaliserings. Vidare uppmanar ReK kommissionen att vid utarbetandet av åtgärder för att bekämpa våldsam radikaliserings vara mycket uppmärksam på de konsekvenser som dessa åtgärder på lång sikt kan få för framtiden för ett inkluderande och interkulturellt europeiskt samhälle.

Bryssel den 16 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s svar på den demografiska utmaningen

(2017/C 017/08)

Föredragande: Juan Vicente HERRERA CAMPO (ES-EPP), regionpresident i Kastilien-León**POLITISKA REKOMMENDATIONER****EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT****EU:s nuvarande demografiska utmaningar**

1. Regionkommittén påpekar att de demografiska förändringarna är en av de största utmaningar som Europeiska unionen står inför. I problematiken ingår bland annat en åldrande befolkning, minskat antal ungdomar och lägre födelsetal. Detta leder till att den demografiska ökningen i stor utsträckning beror på migrationsflödena, som skiljer sig stort mellan EU:s olika regioner. Obalanserna skapar en rad utmaningar i såväl områden som tappat befolkning som i de stora inflyttningsområdena i städerna.

2. Kommittén anser emellertid att det bidrag som migrationen lämnar bara är en kortsiktig lösning som är otillräcklig med tanke på problemet med sjunkande födelsetal. Migrationen tillför visserligen ytterligare arbetskraft nu, men ökar också den vuxna befolkningens andel inom EU, vilket inte löser problemet med de sjunkande födelsetalen och den åldrande befolkningen i allmänhet.

3. Regionkommittén påpekar att befolkningstillväxten i Europa sedan år 2000 har varit mycket blygsam jämfört med de föregående 50 åren, kring 0,5 % per år. År 2014 minskade befolkningen i tolv medlemsstater medan den ökade i 16 medlemsstater. Det finns stora skillnader mellan östra och västra Europa och även, dock i mindre utsträckning, mellan norra och södra Europa. Regionala skillnader inom medlemsstaterna är också vanliga. En allmän tendens är att befolkningstillväxten i de flesta europeiska länder är större i stadsområden än i landsbygdsområden. Avlägsna områden står inför demografiska utmaningar i hela Europa. Den senaste ekonomiska krisen har förstärkt polariseringen av tendenserna på både europeisk och nationell nivå, och problemen med minskad befolkning på regional nivå har ökat.

4. Regionkommittén betonar att det är viktigt att beakta prognoserna fram till 2060 i 2015 års åldrande rapport. Samspelet mellan fertilitet, förväntad livslängd och migration kommer att leda till stora förändringar i åldersstrukturen hos EU:s befolkning. Kvoten aktiv/beroende befolkning kommer att ändras från 4:1 till omkring 2:1. Europas befolkning kommer inte bara att vara äldre år 2060, utan även mycket ojämnt fördelad. Prognoserna tyder på stora skillnader mellan och inom medlemsstaterna, med minskad befolkning i ungefär hälften av medlemsstaterna och ökad i den andra hälften.

5. Regionkommittén uppmärksammar den demografiska förändringens enorma ekonomiska och sociala samt budget- och miljömässiga verkningar, på nationell, regional och lokal nivå. Den påverkar pensionssystemens och sjukvårdssystemens hållbarhet, vilket i sin tur styr välfärdsstatens utveckling, framför allt på grund av trycket på hälsovårdssystem och sociala omsorgstjänster för äldre och andra vårdbehövande. Den demografiska förändringen påverkar också utvecklingen i EU:s olika territorier och upprätthållandet av traditionella ekosystem och infrastrukturer. Kommittén understryker risken för avfolkning i vissa områden inom EU. Avlägsna områden står t.ex. inför särskilda geografiska och demografiska utmaningar på grund av begränsningar i rörligheten. Även om vissa områden eller regioner på grund av sina egenskaper kommer att påverkas av dessa förändringar senare eller i mindre utsträckning, kommer konsekvenserna att bli kännbara i hela EU.

6. Regionkommittén betonar att det är viktigt att uppmärksamma dessa faktorer inom ramen för den globala demografiska utvecklingen. I detta avseende ställer sig kommittén mycket positiv till OECD:s arbete med att samla in jämförande befolkningsuppgifter på lokal och regional nivå, vilket bidrar till förståelsen av de demografiska utmaningarna utanför ett europeiskt sammanhang. Användbara verktyg för att förstå de demografiska utmaningarna och samla in uppgifter om demografiska förändringar kan vara demografiska kartor på EU-nivå, det vill säga digitala verktyg för datautvinning och kartläggning av demografiska indikatorer med hjälp av geografiska informationssystem.

Regionernas och kommunernas svar på den demografiska utmaningen

7. Regionkommittén konstaterar att Europas regioner och kommuner har hanterat denna utmaning på olika sätt, bl.a.

- genom att främja produktion och sysselsättning, vilket är absolut nödvändigt för att hantera både ökning och minskningar av befolkningen,
- genom åtgärder för att stödja familjer och förena arbets- och privatliv, vilket kan ha en positiv inverkan för att uppnå högre födelsetal,
- genom strategier i syfte att bibehålla utbildningsinstitutioner i isolerade landsbygdsområden,
- genom åtgärder för att underlätta för unga att bli självförsörjande och få dem att stanna kvar, genom att kvalifikationerna anpassas till arbetsmarknadens behov,
- genom att utarbeta initiativ för att utvandrare ska återvända och kompetensflykten ska stoppas,
- genom att garantera lika möjligheter för kvinnor och män och förbättra integrationen av invandrare,
- genom att anpassa hälsovårdstjänster och sociala tjänster till den åldrande befolkningen, med betoning på aspekter såsom stöd till ett självständigt boende, förbättrat förebyggande och samordning mellan olika tjänster, i en miljö som präglas av minskade resurser och ökad efterfrågan,
- genom att anpassa städerna så att de blir trevligare platser, särskilt för äldre och hjälpbehövande personer,
- genom att anpassa transportpolitiken och andra specifika åtgärder för att säkerställa rörlighet och öka sammankopplingarna inom och mellan alla regioner genom innovativa strategier, t.ex. efterfrågestyrda transporter.

8. Regionkommittén uppmuntrar de europeiska regionerna och kommunerna att fortsätta sina insatser för att hantera dessa problem och samtidigt utnyttja de möjligheter, t.ex. den så kallade silverekonomin, som den demografiska förändringen ger företagare och enheter som tar fram och erbjuder innovativa produkter och tjänster för äldre människor, eftersom det i synnerhet är i de områden som påverkats mest av de demografiska förändringarna som denna möjlighet utnyttjas mest. Utmaningarna utgör också ett tillfälle att investera mer i mänskligt kapital, bättre utnyttja lokala resurser, skapa mer effektiva och ändamålsenliga offentliga tjänster och hitta nya sätt att förbättra alla människors livskvalitet. Syftet är att förbättra livskvaliteten men också välbefinnandet, och med detta avses det tredimensionella fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Andra möjligheter som är kopplade till den demografiska förändringen är sysselsättningsmöjligheter i samband med tjänster för äldre (fysiska och digitala tjänster samt tjänster på området hälsosam livsstil osv.).

9. Det är viktigt att de anpassningar av tjänstestrukturerna som behövs i regioner där befolkningen minskar kan genomföras på ett sådant sätt att man säkerställer tillgången till tjänster för de som blir kvar i regionen, som ofta är äldre människor, i enlighet med deras grundläggande rättigheter. Detta förutsätter att man genom ett vertikalt samarbete och initiativ mellan olika nivåer utvecklar former för tillhandahållande av tjänster, och på så sätt säkerställer att den lokala och regionala nivån har de resurser som behövs för anpassning till de demografiska förändringarna.

10. Regionkommittén kommer att fortsätta att stödja europeiska borgmästaravtalet om demografisk förändring, som främjas av AGE Platform Europe i nära samarbete med WHO Europa inom ramen för projektet AFE-Innovnet, en plattform för lokala och regionala organisationer som verkar för miljöer som är anpassade till äldre människor inom områden som hälsovård, sociala tjänster, bostäder, IKT, stadsplanering och rörlighet.

11. Regionkommittén betonar vikten av att Europas kommuner och regioner är prioriterade aktörer i genomförandet av EU:s politik för att anta den demografiska utmaningen, i synnerhet när det gäller inrättandet av initiativ som fokuserar på mångfaldens värde och främjar interkulturella aspekter. Dessutom är det nödvändigt att utforma lokala och regionala strategier för att främja kopplingar mellan centrum för forskning och utveckling, företag och offentliga organ, uppmuntra företagskuvöser, främja landsbygdsturism osv. i syfte att skapa sysselsättning för att öka attraktionskraften hos befolkningen i arbetsför ålder.

12. Regionkommittén betonar betydelsen av övergripande samarbete kring den demografiska förändringen. Program för territoriellt samarbete inriktas ibland på detta mål, särskilt för att hantera befolkningens åldrande, befolkningsminskningen i landsbygdsområden och, om än i mycket mindre utsträckning, aspekter som rör födelsetal när det gäller den demografiska förändringen. Regionkommittén välkomnar nätverk för diskussioner och utbyte av god praxis inom detta område, såsom de europeiska regionernas nätverk för demografiska utmaningar (DCRN), som har skapat lämpliga förutsättningar för gemensamma initiativ och åtgärder.

13. Regionkommittén anser att den demografiska förändring som påverkar Europa är av en sådan omfattning att det även krävs kraftfulla initiativ för övergripande samarbete för att förstärka de åtgärder som vidtas på regional och lokal nivå genom insatser som tas fram på nationell och överstatlig nivå.

EU:s nuvarande åtgärder för att hantera den demografiska utmaningen

14. Regionkommittén konstaterar att EU:s nuvarande åtgärder för att hantera de demografiska utmaningarna är fragmentariska och dåligt utvecklade. De är fragmentariska, eftersom de nästan uteslutande inriktas på den åldrande befolkningen, utan att tillräcklig uppmärksamhet ägnas åt andra aspekter som låga födelsetal eller befolkningsminskningar av socioekonomiska skäl, utvandring eller transport- och rörlighetsfrågor. De är dåligt utvecklade, eftersom många politiska åtgärder som skulle kunna bidra till att hantera de demografiska utmaningarna inte inriktas särskilt på denna aspekt.

15. Regionkommittén konstaterar att de flesta initiativ för att hantera de demografiska utmaningarna har genomförts inom ramen för innovations- och forskningspolitiken, men att de nästan alltid inriktas på den åldrande befolkningen. Flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen inom Europa 2020-strategin gav upphov till ett europeiskt innovationspartnerskap för ett aktivt och hälsosamt åldrande. Den tredje pelaren inom programmet Horisont 2020 omfattar en samhällsutmaning som inriktas på den demografiska förändringen. Andra exempel är det gemensamma programplaneringsinitiativet "Längre liv, bättre livskvalitet", kunskaps- och innovationsgruppen för ett aktivt och hälsosamt åldrande och programmet för it-stöd i boende.

16. Kommittén betonar att den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare för landsbygdsutveckling bidrar till att bemöta de demografiska förändringarna. Under programperioden 2014–2020 koncentreras insatserna på att "främja utveckling av tjänster och infrastruktur som leder till social delaktighet och motverkar tendenser till social och ekonomisk nedgång och avfolkning av landsbygden". Den åldrande befolkningen är ett stort problem i landsbygdsområden och den gemensamma jordbrukspolitikens främjar därför ett generationsskifte och kvinnligt förvärvsarbete.

17. Regionkommittén påpekar att sammanhållningspolitikens bidrag till kampen mot de demografiska utmaningarna bör vara mer kraftfullt enligt det uttryckliga uppdraget i artikel 174 i EUF-fördraget. Enligt denna artikel ska "särskild hänsyn tas till dels landsbygdsområden, dels områden som påverkas av strukturomvandlingar och dels regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner". I artikel 175 i EUF-fördraget fastställs att de mål som anges i den föregående artikeln måste beaktas vid utformningen och genomförandet av unionens politik och åtgärder och att man ska understödja strävandena att uppnå målen genom strukturfonderna, Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan. Även andra särskilda åtgärder kan vidtas. Hittills har dessa bestämmelser inte genomförts i tillräcklig grad. Inga positiva åtgärder har vidtagits för att komma till rätta med demografiska nackdelar.

18. Regionkommittén beklagar att många EU-politikområden som skulle kunna bidra till att bemöta de demografiska utmaningarna inte omfattar särskilda åtgärder till förmån för de områden som påverkas av dessa utmaningar. Så är fallet med transportpolitiken, informationssamhället, sysselsättning och socialpolitik, miljö- och klimatpolitik, näringslivspolitik osv.

19. Regionkommittén efterlyser därför ökad uppmärksamhet på de demografiska problemen inom ramen för den europeiska planeringsterminen, där hittills endast konsekvenserna av en åldrande befolkning för hållbarheten i medlemsstaternas budgetar beaktats. Regionkommittén efterlyser särskilt ökad lyhördhet på lokal och regional nivå, både när det gäller analyser och hur medlemsstaterna utformar sina rekommendationer efter detta.

Lämpliga EU-åtgärder för att hantera den demografiska utmaningen

20. Regionkommittén anser att EU:s svar på de demografiska förändringarna bör vara brett utformat, samordnat och inkluderande, eftersom det handlar om en övergripande fråga. Det krävs en europeisk strategi för de demografiska utmaningarna så att de uppmärksammas i högre grad inom alla politikområden: sammanhållning, innovation, transport, hälsa, socialpolitik och sysselsättningspolitik, IKT, landsbygdsutveckling, emigration osv. Denna strategi bör vara starkt rotad i gemensamma EU-värden, lika behandling och mänskliga rättigheter. Ett strategiskt tillvägagångssätt bör även omfatta kostnadsanalyser och prognoser på nationell, regional och lokal nivå.

21. Regionkommittén påminner om att Europaparlamentet i sin resolution av den 9 september 2015 om rapporten om genomförandet, resultaten och en samlad bedömning av Europaåret 2012 för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna ⁽¹⁾ uppmanar kommissionen att "anta en EU-strategi för de demografiska förändringarna som samordnar EU:s åtgärder inom olika områden för att säkerställa synergier och maximera deras positiva effekt på Europas medborgare, ekonomi och sysselsättningsskapande, samt för att skydda de mänskliga rättigheterna för äldre personer inom alla EU:s politikområden".

22. Regionkommittén anser att strategin bör prioritera skapandet av stöd och möjligheter i livet för att bidra till att locka och behålla unga människor i hela EU och främja en balanserad tillväxt mellan tätorter och orter som avfolkas, liksom gleset befolkade områden, med betoning på tillhandahållande av offentliga tjänster med god kvalitet för alla människor. Den bör även bidra till att åstadkomma en familjevänlig politik, särskilt genom insatser som undanröjer hinder för föräldraskap och bidrar till att öka födelsetalen. Man bör också inbegripa jämställdhetsperspektivet, ge äldre människor egenmakt att behålla kontrollen över sina liv, öka den förväntade friska livslängden och minska beroendet samt motverka den sociala utestängning som drabbar delar av befolkningen. Det är också viktigt med nya insatser för att stödja erkännande av obetalt arbete i hemmet, samt att förankra åtgärder för att förena arbetslivet och privatlivet.

23. Regionkommittén anser att en framtida europeisk strategi bör integrera och involvera hela samhället och ta vederbörlig hänsyn till de lokala och regionala myndigheternas roll i kampen mot de demografiska förändringarna. Den bör också uppmuntra utbytet av bästa praxis mellan myndigheterna och främja förebyggande åtgärder och tidiga ingripanden.

24. Regionkommittén betonar att det krävs åtgärder på EU-nivå för att bemöta de demografiska utmaningarna genom systemet för analys av trender och strategier för sysselsättning (Espas), en plattform för politisk framtidsforskning mellan unionens institutioner och organ. Plattformen skulle kunna utnyttja erfarenheterna från många nätverk på EU-nivå som hanterar frågor om ett hälsosamt åldrande, såsom WHO:s arbetsgrupp för hälsosamt åldrande (Healthy Ageing Task Force), nätverket för äldrevänliga städer (Age-Friendly Cities Network), europeiska borgmästaravtalet för demografisk förändring, AFE-Innovnet och AGE Platform Europe.

25. Regionkommittén betonar likaså att de demografiska åtgärderna bör beaktas i alla EU:s politikområden och åtgärder och att det krävs mekanismer för att hantera dem. EU bör sträva efter att integrera de demografiska aspekterna på alla politikområden. EU bör även väga in dessa prioriteringar i de framtida fleråriga budgetramarna, inbegripa särskilda poster i budgeten för att möjliggöra dessa politiska åtgärder och utforma prioriteringsmekanismer för de regioner som påverkas särskilt starkt av den demografiska förändringen. Dessa överväganden bör göras på grundval av Nuts 3-klassificeringen för territoriella enheter.

26. ReK understryker att den demografiska förändringen påverkar rörligheten i demografiskt missgynnade regioner, särskilt i landsbygdsområden i närheten av storstadsområden där befolkningen ökar, och upprepar sin efterlysning av en grönbok i frågan ⁽²⁾.

27. Kommittén anser att EU bör stödja utarbetandet av invandringspolitiska åtgärder med fokus på arbetsmarknadspolitik i medlemsstaterna som kan begränsa de negativa demografiska tendenser som nämns ovan. Vi pekar på behovet av en långsiktig vision för integration av invandrare, något som skulle bidra till utvecklingen av ett interkulturellt samhälle där de grundläggande europeiska värdena respekteras. För att åstadkomma detta måste de lokala och regionala myndigheternas viktiga roll framhållas, och de måste vara fullt bemyndigade, så att de framgångsrikt kan genomföra integrationspolitiken lokalt, även i små kommuner i landsbygdsområden.

⁽¹⁾ 2014/2255(INI), punkt 41.

⁽²⁾ CDR 1691/2014, yttrande om Rörlighet i regioner med geografiska och demografiska utmaningar.

28. En åldrande befolkning och de offentliga finansieringsproblem som hänger samman med detta innebär att de lokala myndigheterna måste förbereda sig för en åldrande arbetskraft, planera för att ett stort antal människor går i pension under de kommande åren, och se till att de kan locka till sig tillräckligt med ung, kvalificerad arbetskraft. Rekrytering, återvändande av utvandrare och bibehållande av yngre och äldre arbetskraft måste uppmärksammas mer på alla myndighetsnivåer.

29. Regionkommittén anser att sammanhållningspolitiken bör ha starkt fokus på att hantera den demografiska utmaningen. Denna aspekt bör betonas i diskussionerna om sammanhållningspolitiken efter 2020. Diskussionerna bör koncentreras på problemets omfattning och framtida tendenser och inriktas på framtida genomförandemekanismer, så att varje region kan utnyttja sina starka sidor och övervinna de hinder, inbegripet demografiska hinder, som står i vägen för en balanserad utveckling. Regionkommittén beklagar att denna aspekt hittills inte har utvecklats tillräckligt, trots att sammanhållningspolitiken kompletterades med en territoriell dimension genom Lissabonfördraget.

30. Regionala och lokala myndigheter måste i sin bostadsplanering och vid tillhandahållandet av bostäder också beakta de äldres bostadsbehov och i så stor utsträckning som möjligt respektera deras önskan att stanna kvar i sin närmiljö. Detta behov måste beaktas i samband med ändringar eller anpassningar av befintliga bostäder. Man bör också uppmuntra utveckling av inkluderande design i byggmetoder och genomföra projekt för subventionerat boende om de tillgängliga medlen tillåter detta.

31. Regionkommittén begär att EU-institutionerna tar fram en exakt definition av begreppet "allvarliga och permanenta [...] demografiska nackdelar" i artikel 174 i EUF-fördraget. EU bör också utveckla statistiska indikatorer på lämplig nivå som kan ligga till grund för denna definition.

32. Regionkommittén påminner om att ReK i sitt yttrande "Indikatorer för territoriell utveckling – bortom BNP" ⁽³⁾ påpekar att BNP inte exakt mäter ett samhälles förmåga att hantera frågor som bland annat påverkar den demografiska förändringen. Kommittén anser därför att det bör fastställas indikatorer på internationell, nationell, lokal och regional nivå som mäter framstegen bortom BNP. Om man beslutar att beakta ytterligare indikatorer utöver BNP vore det lämpligt att även överväga att införa indikatorer som kan användas för att bedöma befolkningsstrukturen i ett land, en region eller ett visst område.

33. Regionkommittén begär också att särskilda instrument inom ramen för sammanhållningspolitiken tas fram för de områden som drabbas hårdast av de demografiska utmaningarna, t.ex. att större vikt läggs på demografiska kriterier vid tilldelning av medel eller ökad flexibilitet i valet av tematiska mål eller flexibla samfinansieringsnivåer. Regionkommittén erinrar i detta sammanhang om sitt yttrande "Europas demografiska framtid", där kommittén påpekar att de regioner som har de största svårigheterna behöver hjälp, t.ex. genom "en möjlighet att utveckla lämpliga instrument för att kunna hantera de demografiska förändringarna i hela Europa" ⁽⁴⁾.

34. Regionkommittén påpekar att Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) kan bidra till flera mål, bland annat förbättra infrastrukturen för transport och telekommunikationer och turism i landsbygdsområden med en stor andel åldrande befolkning och avfolkning, minska den digitala klyftan, förbättra de offentliga tjänsterna och investera i anpassning av bostäder och bostadsresurser.

35. Regionkommittén anser likaså att Europeiska socialfonden (ESF) kan göra mycket när det gäller utbildning av unga människor, bromsa tendensen att unga människor flyttar ut och i stället göra det lättare för dem att återvända till sina hemorter. ESF kan även bidra till att främja kvinnors anställbarhet, främja en ökad balans mellan arbets- och privatlivet och bekämpa social utestängning av äldre människor.

36. Regionkommittén anser att det är nödvändigt att öka samarbetet mellan regionala och lokala aktörer om frågor som rör den demografiska förändringen. Därför föreslår kommittén att man inom ramen för det europeiska programmet för territoriellt samarbete inför möjligheten att bilda konsortier på både gränsöverskridande och interregional nivå för samarbete om lösningar på de demografiska utmaningarna.

37. När det gäller transportpolitiken betonar Regionkommittén betydelsen av att undvika att demografiskt sett mindre aktiva områden, liksom områden med allvarliga demografiska och naturbetingade nackdelar, isoleras för att förhindra att de utestängs ännu mer. Sådana områden är ofta landsbygdsområden, avlägset belägna områden och bergs- och randområden.

⁽³⁾ CDR-2015-04287.

⁽⁴⁾ CdR 341/2006 fin, punkt 26.

38. Regionkommittén påminner om att ReK i sitt yttrande "Rörlighet i regioner med geografiska och demografiska utmaningar" ⁽⁵⁾ påpekar att regioner med utmaningar fullgör uppgifter av avgörande betydelse för en balanserad utveckling i EU, särskilt genom tillgång till råvaror, jordbruk, fiske, miljöskydd, turism, gränsöverskridande förbindelser och fritidsaktiviteter. Förbättrade transportförbindelser både inom dessa regioner och med resten av EU bör därför vara ett grundläggande inslag i både EU:s sammanhållningspolitik och dess rörlighetspolitik, inte bara när det gäller personers rörlighet utan även rörligheten för varor. Främjande av större ekonomisk tillväxt i regioner med utmaningar skulle bidra till en välfungerande inre marknad och till den territoriella sammanhållningen i EU som helhet.

39. Regionkommittén betonar den viktiga roll som IKT och intelligenta miljöer kan spela för att förbättra levnadsvillkoren i de områden som drabbas hårdast av de demografiska utmaningarna. I detta sammanhang begär kommittén att EU beaktar den digitala klyfta som många av dessa områden lider av.

40. Regionkommittén uppmanar EU-institutionerna att inom ramen för miljö- och klimatpolitiken lyfta fram den viktiga roll som många landsbygdsområden och glesbefolkade områden, liksom områden med mycket utspridd befolkning, spelar för att bevara landsbygden, den biologiska mångfalden och landskapen.

41. Regionkommittén anser att den gemensamma jordbrukspolitiken även i fortsättningen bör främja åtgärder för att underlätta generationsskiftet samt främja sysselsättning för kvinnor och ekonomisk diversifiering. Kommittén betonar att Leaderprogrammet måste omdefinieras genom att öka deltagandet av aktörer från landsbygdsområden och genom att utarbeta och genomföra integrerade utvecklingsstrategier.

42. Regionkommittén begär att en konsekvensanalys görs av alla EU-lagstiftningsinitiativ inom ramen för initiativet för bättre lagstiftning, så att initiativets eventuella inverkan på demografiska frågor kan övervägas.

43. Regionkommittén anser att Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) har potential att utgöra ett viktigt verktyg för att främja investeringar inom prioriterade EU-områden, t.ex. energi, transport, intermodal logistik, turism, kultur, informations- och kommunikationsteknik, forskning och innovation, små och medelstora företag, utbildning, hälso- och sjukvård, miljöeffektivitet, sociala infrastrukturer och social och solidarisk ekonomi i enlighet med artikel 9 i Efsi-förordningen ⁽⁶⁾. Efsi bör även kunna användas för att främja områden med låg demografisk aktivitet och på så sätt bidra till att undvika regionala splittringar.

44. Regionkommittén förespråkar att Europa 2020-strategin inriktas mer på de demografiska utmaningarna på regional och lokal nivå och man överväger ett särskilt flaggskeppsinitiativ för demografiska frågor. Regionkommittén kommer att särskilt betona behandlingen av demografiska frågor i plattformen för uppföljning av Europa 2020-strategin.

45. Regionkommittén betonar att det bör finnas en koppling mellan den demografiska förändringen och den europeiska planeringsterminen, som behöver en territoriell dimension. Lokala och regionala organ bör vara prioriterade aktörer i de åtgärder för att hantera de demografiska utmaningarna som vidtas inom ramen för den europeiska planeringsterminen, och de bör beaktas i medlemsstaternas rekommendationer för att tackla dessa utmaningar.

46. Regionkommittén inser att den åldrade befolkningen utan tvekan innebär en utmaning, men också en bedrift med tanke på att den europeiska samhällets utveckling möjliggör sammanhållning, arbetstillfällen och framsteg.

47. Regionkommittén drar slutsatsen att EU kommer allt närmare den situation som beskrivs ovan, och att det därför är nödvändigt att öka medvetenheten om vikten av de demografiska utmaningarna på alla nivåer och vidta lämpliga åtgärder med utgångspunkt i befintliga instrument.

Bryssel den 16 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽⁵⁾ Se fotnot 2.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1017 av den 25 juni 2015 om Europeiska fonden för strategiska investeringar, Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå samt om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 – Europeiska fonden för strategiska investeringar (EUT L 169, 1.7.2015, s. 1).

III

(Förberedande akter)

REGIONKOMMITTÉN

118:E PLENARSESSIONEN DEN 15–16 JUNI 2016

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Lagstiftningsförslag om ändring av avfallsdirektiven

(2017/C 017/09)

Föredragande:	Domenico GAMBACORTA (IT-EPP), provinsordförande, Avellino
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2000/53/EG om uttjänta fordon, 2006/66/EG om batterier och ackumulatorer och förbrukade batterier och ackumulatorer och 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter
	COM(2015) 593 final – 2015/0272 (COD)
	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 1999/31/EG om deponering av avfall
	COM(2015) 594 final – 2015/0274 (COD)
	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall
	COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)
	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall
	COM(2015) 596 final – 2015/0276 (COD)

ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2000/53/EG om uttjänta fordon, 2006/66/EG om batterier och ackumulatorer och förbrukade batterier och ackumulatorer och 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter, COM(2015) 593 final – 2015/0272 (COD)

Artikel 2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Ändring av direktiv 2006/66/EG	Ändring av direktiv 2006/66/EG
Direktiv 2006/66/EG ska ändras på följande sätt:	Direktiv 2006/66/EG ska ändras på följande sätt:

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	(1) I artikel 2 (tillämpningsområde) ska följande punkt läggas till som punkt 3: "3. Detta direktiv ska inte tillämpas på batterier och ackumulatorer vars energilagring inte innehåller några metaller eller metallföreningar som aktiva material eller elektrodmaterial och som inte heller innehåller några farliga ämnen."
(1) Artikel 22 ska utgå.	(2) Artikel 22 ska utgå.
(2) Artikel 23 ska ändras på följande sätt:	(3) Artikel 23 ska ändras på följande sätt:
a) Punkt 1 ska ersättas med följande: "Kommissionen ska före utgången av 2016 utarbeta en rapport om genomförandet av detta direktiv och dess konsekvenser för miljön och för den inre marknadens funktion."	a) Punkt 1 ska ersättas med följande: "Kommissionen ska före utgången av 2016 utarbeta en rapport om genomförandet av detta direktiv och dess konsekvenser för miljön och för den inre marknadens funktion."
b) I punkt 2 ska inledningsfrasen ersättas med följande: "Kommissionens rapport ska innehålla en utvärdering av följande aspekter av detta direktiv:"	b) I punkt 2 ska inledningsfrasen ersättas med följande: "Kommissionens rapport ska innehålla en utvärdering av följande aspekter av detta direktiv:"

Motivering

Huvudsyftet med detta direktiv är att minimera den negativa inverkan som batterier har på miljön genom att undvika utsläpp av farliga ämnen (tungmetaller) i miljön. Genom direktivet införs regler för utsläppandet av batterier på marknaden och den särskilda bortskaffningen av dem.

Medlemsstaterna främjar forskning om miljövänliga och kostnadseffektiva återvinningsmetoder för alla typer av batterier och ackumulatorer. Organiska batterier är en ny generation batterier som inte innehåller farliga material. Forsknings- och innovationsverksamhet pågår i hela Europa. Utöver de miljömässigt säkra komponenterna har batterierna en enorm ekonomisk potential och ett brett tillämpningsområde.

Utan den föreslagna ändringen kommer organiska batterier att omfattas av de särskilda bortskaffningskraven för konventionella batterier, trots att de är miljövänliga. Detta skulle utgöra ett hinder för den tekniska innovation som stöder miljömålen och skulle också hindra att sådan innovation bidrar till tillväxt och sysselsättning i Europa. Organiska batterier bör därför undantas från direktivets tillämpningsområde.

Ändringsrekommendation 2

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 1999/31/EG om deponering av avfall, COM (2015) 594 final – 2015/0274 (COD)

Artikel 1.6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(6) Artikel 15 ska ersättas med följande: "Artikel 15 Rapportering	(6) Artikel 15 ska ersättas med följande: "Artikel 15 Rapportering

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Medlemsstaterna ska för varje kalenderår rapportera uppgifter om tillämpningen av artikel 5.2 och 5.5 till kommissionen. De ska rapportera dessa uppgifter elektroniskt inom 18 månader efter utgången av det rapporteringsår för vilket uppgifterna samlas in. Uppgifterna ska rapporteras i det format som fastställts av kommissionen i enlighet med punkt 5. Den första rapporten ska omfatta perioden 1 januari [år för införlivande av detta direktiv + 1 år]–31 december [år för införlivande av detta direktiv + 1 år]. 2. Medlemsstaterna ska rapportera uppgifter om uppnåendet av de mål som fastställs i artikel 5.2 fram till den 1 januari 2025. 3. De uppgifter som medlemsstaterna rapporterar i enlighet med denna artikel ska åtföljas av en kvalitetskontrollrapport. 4. Kommissionen ska granska de uppgifter som rapporteras i enlighet med denna artikel och offentliggöra en rapport om resultaten av granskningen. Rapporten ska omfatta en bedömning av hur insamlingen av uppgifter är organiserad, av de uppgiftskällor och metoder som används i medlemsstaterna samt av uppgifternas fullständighet, tillförlitlighet, aktualitet och konsekvens. Bedömningen kan innefatta särskilda rekommendationer om förbättringar. Rapporten ska sammanställas vart tredje år. 5. Kommissionen ska anta genomförandeakter för att fastställa formatet för rapportering av uppgifter i enlighet med punkt 1. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det förfarande som avses i artikel 17.2 i detta direktiv.”	1. Medlemsstaterna ska för varje kalenderår rapportera uppgifter om tillämpningen av artikel 5.2 och 5.5 till kommissionen. De ska rapportera dessa uppgifter elektroniskt inom 18 månader efter utgången av det rapporteringsår för vilket uppgifterna samlas in. Uppgifterna ska rapporteras i det format som fastställts av kommissionen i enlighet med punkt 5. Den första rapporten ska omfatta perioden 1 januari [år för införlivande av detta direktiv + 1 år]–31 december [år för införlivande av detta direktiv + 1 år]. 2. Medlemsstaterna ska rapportera uppgifter om uppnåendet av de mål som fastställs i artikel 5.2 fram till den 1 januari 2025. 3. De uppgifter som medlemsstaterna rapporterar i enlighet med denna artikel ska åtföljas av en kvalitetskontrollrapport. 4. Kommissionen ska granska de uppgifter som rapporteras i enlighet med denna artikel och offentliggöra en rapport om resultaten av granskningen. Rapporten ska omfatta en bedömning av hur insamlingen av uppgifter är organiserad, av de uppgiftskällor och metoder som används i medlemsstaterna samt av uppgifternas fullständighet, tillförlitlighet, aktualitet och konsekvens. Bedömningen kan innefatta särskilda rekommendationer om förbättringar. 5. Kommissionen ska anta genomförandeakter för att fastställa formatet för rapportering av uppgifter i enlighet med punkt 1. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det förfarande som avses i artikel 17.2 i detta direktiv. 6. <i>Där så är möjligt, och i linje med principen om bättre lagstiftning, ska alla ytterligare rapporteringskrav med utgångspunkt i detta direktiv främst genomföras genom användning eller förbättring av befintliga nationella rapporteringskrav, förutsatt att man kan säkerställa den nödvändiga enhetligheten i de uppgifter som samlas in om avfall. Att skapa nya rapporteringsvägar endast för att följa detta direktiv bör vara en sista utväg, i synnerhet när det gäller lokala och regionala myndigheter. Medlemsstaterna och kommissionen ska gemensamt utvärdera ytterligare rapporteringsbehov innan medlemsstaterna inför genomföranderegler för att uppfylla rapporteringskraven i detta direktiv.”</i>

Motivering

Detta ligger i linje med EU:s paket för bättre lagstiftning och ReK:s nyligen offentliggjorda yttrande om genomförandet av EU:s miljömässiga förpliktelser. Uppgifterna bör vara enhetliga så att de kan jämföras när man vidtar åtgärder för bättre avfallshantering.

Ändringsrekommendation 3

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall, COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Artikel 1.8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(8) Följande artikel ska införas som artikel 8a:	(8) Följande artikel ska införas som artikel 8a:
"Artikel 8a	"Artikel 8a
Allmänna krav för system för utökat producentansvar	Allmänna krav för system för utökat producentansvar
[...]	[...]
2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att avfallsinnehavare som omfattas av de system för utökat producentansvar som inrättats i enlighet med artikel 8.1 informeras om tillgängliga avfallsinsamlings-system och förebyggande av nedskräpning. Medlemsstaterna ska också vidta åtgärder för att skapa incitament för avfallsinnehavare att delta i separata insamlingssystem, särskilt genom ekonomiska incitament eller föreskrifter, när så är lämpligt.	2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att avfallsinnehavare som omfattas av de system för utökat producentansvar som inrättats i enlighet med artikel 8.1 informeras om tillgängliga återtagningssystem, erkända center för återanvändning, tillåtna center för förberedelse för återanvändning och avfallsinsamlings-system och om förebyggande av avfallsgenerering och nedskräpning. Medlemsstaterna ska också vidta åtgärder för att skapa incitament för avfallsinnehavare, producenter och detaljister att delta i separata insamlingssystem, särskilt genom ekonomiska incitament eller föreskrifter, när så är lämpligt.
3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att varje organisation som inrättas för att fullgöra skyldigheter inom utökat producentansvar för en produkttillverkares räkning	3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att varje organisation som inrättas för att fullgöra skyldigheter inom utökat producentansvar för en produkttillverkares räkning
a) har en tydligt avgränsad täckning vad gäller geografiskt område, produkter och material,	a) har en tydligt avgränsad täckning vad gäller geografiskt område, produkter och material,
b) har de operativa och ekonomiska medel som krävs för att fullgöra sina skyldigheter inom utökat producentansvar,	b) har de operativa och ekonomiska medel som krävs för att fullgöra sina skyldigheter inom utökat producentansvar,
c) inrättar ett lämpligt system för självkontroll, kompletterat med regelbundna oberoende kontroller för att bedöma	c) inrättar ett lämpligt system för självkontroll och en definition av minimikraven för att bedöma utökat producentansvar , kompletterat med regelbundna oberoende kontroller för att bedöma
— organisationens finansiella förvaltning, inklusive uppfyllelse av kraven i punkt 4 a och b,	— kvaliteten på de uppgifter som samlas in och rapporteras i enlighet med punkt 1 tredje strecksatsen, och kraven i förordning (EG) nr 1013/2006,
— organisationens finansiella förvaltning, inklusive uppfyllelse av kraven i punkt 4 a och b,	— kvaliteten på de uppgifter som samlas in och rapporteras i enlighet med punkt 1 tredje strecksatsen, och kraven i förordning (EG) nr 1013/2006,

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
d) offentliggör information om — ägande och medlemskap, — de ekonomiska bidrag som betalas av tillverkarna, — förfarandet för urval av aktörer inom avfallshantering. 4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att det ekonomiska bidrag som betalas av en tillverkare för att fullgöra skyldigheterna inom utökat producentansvar a) täcker hela kostnaden för avfallshantering för de produkter som tillverkaren släpper ut på unionsmarknaden, inklusive samtliga följande: — kostnader för separat insamling, sortering och behandling som behövs för att uppfylla avfallshanteringsmålen i punkt 1 andra strecksatsen, med beaktande av intäkterna från återanvändning eller försäljning av returråvaror från deras produkter, — kostnader för tillhandahållande av lämplig information till avfallsinnehavare i enlighet med punkt 2, — kostnader för insamling och rapportering av uppgifter i enlighet med punkt 1 tredje strecksatsen,	d) offentliggör information om — ägande och medlemskap, — de ekonomiska bidrag som betalas av tillverkarna, — förfarandet för urval av aktörer inom avfallshantering. 4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att det ekonomiska bidrag som betalas av en tillverkare för att fullgöra skyldigheterna inom utökat producentansvar a) täcker hela kostnaden för hantering i slutet av livs-cykeln och avfallshantering för de produkter som tillverkaren släpper ut på unionsmarknaden, inklusive samtliga följande: — kostnader för återtagningssystem för begagnade produkter, — kostnader för återanvändningssystem, — kostnader för separat insamling och transport till sorterings- och behandlingsanläggningar, inklusive transport från öar och glesbebyggda områden, när så är möjligt, och för sortering och behandling som behövs för att uppfylla avfallshanteringsmålen i punkt 1 andra strecksatsen, med beaktande av intäkterna från återanvändning eller försäljning av returråvaror från deras produkter, — kostnader för tillhandahållande av lämplig information till avfallsinnehavare i enlighet med punkt 2, — kostnader för insamling och behandling av osorterat avfall från produkter som släppts ut på unionsmarknaden och som samlas och behandlas som en del av restavfallsflödet eller som kastas bort som skräp eller samlas och behandlas av de behöriga myndigheterna, — eventuella extrakostnader som måste bäras av kommunala eller andra offentliga myndigheter som har slutansvaret för avfallsinsamling, i synnerhet när systemen för utökat producentansvar inte uppfyller sina syften, — kostnader för insamling och rapportering av uppgifter i enlighet med punkt 1 tredje strecksatsen,

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
b) anpassas på grundval av den verkliga kostnaden för uttjänta enskilda produkter eller grupper av liknande produkter, särskilt med hänsyn till deras återanvändning och materialåtervinning, c) baseras på den optimerade kostnaden för de tjänster som tillhandahålls i fall där offentliga aktörer inom avfallshantering ansvarar för genomförandet av operativa uppgifter inom systemet för utökat producentansvar. 5. Medlemsstaterna ska införa en lämplig ram för övervakning och verkställighet i syfte att säkerställa att tillverkarna av produkter fullgör sina skyldigheter inom utökat producentansvar, att de ekonomiska medlen används på ett korrekt sätt, och att alla aktörer som deltar i tillämpningen av systemet rapporterar tillförlitliga uppgifter. Om det i en medlemsstat finns flera organisationer som fullgör skyldigheter inom utökat producentansvar för tillverkarnas räkning, ska medlemsstaten inrätta en oberoende myndighet för att övervaka fullgörandet av skyldigheterna inom utökat producentansvar. 6. Medlemsstaterna ska inrätta en plattform för att säkerställa en löpande dialog mellan de aktörer som deltar i tillämpningen av utökat producentansvar, inklusive privata och offentliga aktörer på avfallsområdet, lokala myndigheter och, i tillämpliga fall, erkända aktörer inom förberedelse för återanvändning.” [...]	b) anpassas på grundval av den verkliga kostnaden för uttjänta enskilda produkter eller grupper av liknande produkter, särskilt med hänsyn till deras återanvändning och materialåtervinning, c) baseras på den optimerade kostnaden för de tjänster som tillhandahålls i fall där offentliga aktörer inom avfallshantering ansvarar för genomförandet av operativa uppgifter inom systemet för utökat producentansvar. 5. Medlemsstaterna ska införa en lämplig ram för övervakning och verkställighet i syfte att säkerställa att tillverkarna av produkter fullgör sina skyldigheter inom utökat producentansvar, att de ekonomiska medlen används på ett korrekt sätt, och att alla aktörer som deltar i tillämpningen av systemet rapporterar tillförlitliga uppgifter. Om det i en medlemsstat finns flera organisationer som fullgör skyldigheter inom utökat producentansvar i stället för tillverkarna av samma produkttyp, ska medlemsstaten eller de behöriga regionala eller lokala myndigheterna inrätta en oberoende myndighet (en samordningscentral) för att övervaka fullgörandet av skyldigheterna inom utökat producentansvar. 6. Medlemsstaterna ska se till att system för utökat producentansvar bidrar till förebyggande av nedskräpning och till insamling av skräp, och främjar initiativ för skräpplockning. 7. Medlemsstaterna ska inrätta en plattform för att säkerställa en löpande dialog mellan de aktörer som deltar i tillämpningen av utökat producentansvar, inklusive privata och offentliga aktörer på avfallsområdet, lokala myndigheter och, i tillämpliga fall, aktörer inom tillåten återanvändning och förberedelse för återanvändning.” [...]

Motivering

EU:s regler bör möjliggöra fullständigt producentansvar för det avfall som genereras. Mot bakgrund av denna marknads EU-övergripande omfattning måste detta säkerställas genom gemensamma minimikriterier. I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör det utökade producentansvaret definieras på nationell/lokal nivå.

Ändringsrekommendation 4

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Artikel 1.9

<i>Kommissionens textförslag</i>	<i>ReK:s ändringsförslag</i>
(9) Artikel 9 ska ersättas med följande: "Artikel 9 Förebyggande av avfall 1. [...] 2. Medlemsstaterna ska övervaka och utvärdera genomförandet av de avfallsförebyggande åtgärderna. De ska för detta ändamål använda lämpliga kvalitativa eller kvantitativa indikatorer och mål, särskilt när det gäller mängden kommunalt avfall per capita som bortskaffas eller blir föremål för energiåtervinning. [...]"	(9) Artikel 9 ska ersättas med följande: "Artikel 9 Förebyggande av avfall 1. [...] 2. Medlemsstaterna ska övervaka och utvärdera genomförandet av de avfallsförebyggande åtgärderna. De ska för detta ändamål använda lämpliga kvalitativa eller kvantitativa indikatorer och absoluta mål, särskilt när det gäller mängden kommunalt avfall per capita som bortskaffas eller blir föremål för energiåtervinning. [...]"

Motivering

Indikatorerna bör baseras på mängden producerat avfall, till exempel 100 kg restavfall per capita, för att skapa ett representativt och effektivt mål, även för länder med små ekonomier och/eller som redan producerar mindre avfall.

Ändringsrekommendation 5

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Artikel 1.10 a

<i>Kommissionens textförslag</i>	<i>ReK:s ändringsförslag</i>
(10) Artikel 11 ska ändras på följande sätt: a) I punkt 1 ska första och andra styckena ersättas med följande: "1. Medlemsstaterna ska, när så är lämpligt, vidta åtgärder för att främja förberedelse för återanvändning, framför allt genom att främja inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation och genom att underlätta sådana nätverks tillgång till insamlingsplatser för avfall, och genom att främja användningen av ekonomiska styrmedel, upphandlingskriterier, kvantitativa mål eller andra åtgärder.	(10) Artikel 11 ska ändras på följande sätt: a) I punkt 1 ska första och andra styckena ersättas med följande: "1. Medlemsstaterna ska, när så är lämpligt, vidta åtgärder för att främja förberedelse för återanvändning, framför allt genom att främja inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation och genom att underlätta sådana nätverks tillgång till insamlingsplatser för avfall eller genom att skapa insamlingsplatser för avfall som är avsett för återanvändning , och genom att främja användningen av ekonomiska styrmedel, upphandlingskriterier, kvantitativa mål eller andra åtgärder.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att främja materialåtervinning av hög kvalitet och ska i detta syfte införa separat insamling av avfall om det är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt genomförbart och lämpligt för att uppfylla kvalitetskraven för de relevanta materialåtervinningssektorerna och för att uppnå de mål som anges i punkt 2.”	Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att främja materialåtervinning av hög kvalitet och ska i detta syfte införa separat insamling av avfall om det är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt genomförbart och lämpligt för att uppfylla kvalitetskraven för de relevanta materialåtervinningssektorerna och för att uppnå de mål som anges i punkt 2. <i>I linje med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen och EU:s principer om bättre lagstiftning ska medlemsstaterna utföra en utvärdering, på grundval av den konsekvensbedömning som åtföljer detta direktiv, av den inverkan på lokal och regional nivå som de mål som föreslås i detta direktiv skulle ha, i synnerhet när dessa styrelsenivåer har ansvaret för avfallshanteringen. Kommissionen kommer att använda resultaten som stöd för att tillämpa det system för tidig varning och den flexibilitet i genomförandet av detta direktiv som fastställs i artiklarna 15 och 16 samt i kapitel V.”</i>

Motivering

I det nya direktivet fastställs en rad olika mekanismer för att åtgärda problemet med otillräckligt genomförande och avsaknad av genomförande, men också för att uppmuntra till att göra framsteg. I de flesta fall leder dock en otillräcklig förståelse på EU-nivå av regionala och lokala förpliktelser rörande avfall till att EU-målen inte uppnås.

Ändringsrekommendation 6

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Artikel 1.10 c

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
c) I punkt 2 ska led b ersättas med följande:	c) I punkt 2 ska led b ersättas med följande:
”b) Senast 2020: Förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och återfyllning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, med undantag för sådant naturligt förekommande material som definieras i kategori 17 05 04 i avfallsförteckningen, ska öka till minst 70 viktprocent.”	”b) Senast 2020: Förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och återfyllning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, med undantag för sådant naturligt förekommande material som definieras i kategori 17 05 04 i avfallsförteckningen, ska öka till minst 70 viktprocent. <i>Kommissionen ska bedöma hanteringen av detta avfallsflöde och möjligheten att senast 2020 fastställa återvinningsmål för specifika byggmaterial för 2025 och 2030.”</i>

Motivering

Vi anser att de föreslagna åtgärderna för icke-farligt bygg- och rivningsavfall, som svarar för en betydande del av den totala avfallsmängden, inte är tillräckligt ambitiösa i detta avseende. I stället för det nuvarande kombinerade målet för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och återfyllning, föreslås en definition – eller åtminstone ett utkast till en sådan – av särskilda mål för återvinning av specifika byggmaterial, i syfte att främja genomförandet av en cirkulär ekonomi.

Ändringsrekommendation 7

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Artikel 1.10 d

<i>Kommissionens textförslag</i>	<i>ReK:s ändringsförslag</i>
d) I punkt 2 ska följande led läggas till som leden c och d: "c) Senast 2025: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 60 viktprocent. d) Senast 2030: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 65 viktprocent."	d) I punkt 2 ska följande led läggas till som leden c och d: "c) Senast 2025: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 60 viktprocent. d) Senast 2030: Förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ska öka till minst 70 viktprocent."

Motivering

Vi anser att det är en missad chans att man inte bibehåller målet på 70 %, såsom kommissionen själv föreslog förra året, eftersom materialåtervinning skapar nya lokala arbetstillfällen och producerar mindre utsläpp jämfört med deponering eller förbränning. ReK har tidigare betonat att de goda resultat som uppnåtts i vissa medlemsstater och i vissa regioner visar att det är möjligt att uppnå ambitiösa mål, eller åtminstone komma nära dem, när rätt omständigheter råder och man har utvecklat nödvändig administrativ kapacitet där sådan inte fanns tidigare ⁽¹⁾.

Ändringsrekommendation 8

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Artikel 1.13

<i>Kommissionens textförslag</i>	<i>ReK:s ändringsförslag</i>
Artikel 1.13 (13) Artikel 22 ska ersättas med följande: "Medlemsstaterna ska säkerställa separat insamling av avfall när så är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt genomförbart och lämpligt för att säkerställa de relevanta kvalitetsnormerna för kompost och för att uppnå de mål som anges i artikel 11.2 a, c och d och 11.3.	Artikel 1.13 (13) Artikel 22 ska ersättas med följande: "Medlemsstaterna ska säkerställa separat insamling av avfall, förutom om det bevisas att detta är tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt ogenomförbart , för att säkerställa de relevanta kvalitetsnormerna för kompost och för att uppnå de mål som anges i artikel 11.2 a, c och d och 11.3.

⁽¹⁾ COM(2014) 397 final.

<i>Kommissionens textförslag</i>	<i>ReK:s ändringsförslag</i>
De ska vid behov och i enlighet med artiklarna 4 och 13 vidta åtgärder för att främja	De ska vid behov och i enlighet med artiklarna 4 och 13 vidta åtgärder för att främja
a) materialåtervinning, inklusive kompostering, och rötning av biologiskt avfall,	a) materialåtervinning, inklusive kompostering, och rötning av biologiskt avfall,
b) behandling av biologiskt avfall på ett sätt som motsvarar en hög miljöskyddsnivå,	b) behandling av biologiskt avfall på ett sätt som motsvarar en hög miljöskyddsnivå,
c) användning av miljömässigt säkra material som framställts av biologiskt avfall.”	c) användning av miljömässigt säkra material som framställts av biologiskt avfall.
	<i>Kommissionen ska tillsammans med medlemsstaterna senast 2018 genomföra en bedömning av huruvida det är lämpligt att fastställa minimikvalitetskriterier för kompost och rötresten från biologiskt avfall så att en hög nivå av skydd för människors hälsa och miljön kan säkerställas.”</i>

Motivering

Den föreslagna ändringen syftar till att göra insamlingen av biologiskt avfall obligatorisk. Vi anser att man bör förbättra formuleringen i led a för att skapa en koppling mellan återvinningen av biologiskt avfall och produktionen av högkvalitativ kompost och rötresten, annars hamnar det i deponier i stället för att återvinnas.

Ändringsrekommendation 9

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall – COM(2015) 595 final – 2015/0275 (COD)

Artikel 1.17

<i>Kommissionens textförslag</i>	<i>ReK:s ändringsförslag</i>
(17) Artikel 29 ska ändras på följande sätt:	(17) Artikel 29 ska ändras på följande sätt:
a) I punkt 1 ska första meningen ersättas med följande:	a) I punkt 1 ska första meningen ersättas med följande:
”1. Medlemsstaterna ska upprätta avfallsförebyggande program där avfallsförebyggande åtgärder fastställs i enlighet med artiklarna 1, 4 och 9.”	”1. Medlemsstaterna ska upprätta avfallsförebyggande program där avfallsförebyggande åtgärder fastställs i enlighet med artiklarna 1, 4 och 9 för att nå målet att minska mängden kommunalt avfall som produceras under 2025 med 10 % jämfört med de nivåer som registrerats 2015 och målet att minska matsvinnet med minst 30 % senast 2025 och med 50 % senast 2030.”
b) Punkterna 3 och 4 ska utgå.	b) Punkterna 3 och 4 ska utgå.

Motivering

Förebyggande av kommunalt avfall är i linje med de mål som föreskrivs av det sjunde miljöhandlingsprogrammet och av kommissionens mandat, i enlighet med artikel 9 c i ramdirektivet. Olika nationella program för förebyggande av avfall har redan kvantitativa mål.

Ändringsrekommendation 10

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall – COM(2015) 596 final – 2015/0276 (COD)

Artikel 1.3 b

<i>Kommissionens textförslag</i>	<i>ReK:s ändringsförslag</i>
b) I punkt 1 ska följande led läggas till som leden f–i: ”f) Senast den 31 december 2025 ska minst 65 viktprocent av allt förpackningsavfall förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas. g) Senast den 31 december 2025 ska följande minimimål (i viktprocent) för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning vara uppfyllda när det gäller följande specifika material som ingår i förpackningsavfall: 55 % av plast. 60 % av trä. 75 % av järnmetall. 75 % av aluminium. 75 % av glas. 75 % av papper och kartong. h) Senast den 31 december 2030 ska minst 75 viktprocent av allt förpackningsavfall förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas. i) Senast den 31 december 2030 ska följande minimimål (i viktprocent) för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning vara uppfyllda när det gäller följande specifika material som ingår i förpackningsavfall: 75 % av trä. 85 % av järnmetall. 85 % av aluminium. 85 % av glas. 85 % av papper och kartong.”	b) I punkt 1 ska följande led läggas till som leden f–i: ”f) Senast den 31 december 2025 ska minst 65 viktprocent av allt förpackningsavfall förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas. g) Senast den 31 december 2025 ska följande minimimål (i viktprocent) för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning vara uppfyllda när det gäller följande specifika material som ingår i förpackningsavfall: 55 % av plast. 60 % av trä. 75 % av järnmetall. 75 % av aluminium. 75 % av glas. 75 % av papper och kartong. h) Senast den 31 december 2030 ska minst 75 viktprocent av allt förpackningsavfall förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas. i) Senast den 31 december 2030 ska följande minimimål (i viktprocent) för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning vara uppfyllda när det gäller följande specifika material som ingår i förpackningsavfall: 75 % av trä. 85 % av järnmetall. 85 % av aluminium. 85 % av glas. 85 % av papper och kartong. <i>Kommissionen ska inom några år lägga fram ett nytt mål för plastförpackningsavfall baserat på uppgifter som härrör från forskningsverksamhet inom ramen för strategin för den cirkulära ekonomin.”</i>

Motivering

Det saknas ett mål för 2030 om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av plastförpackningar. Europeiska kommissionen bör minst vara skyldig att lägga fram ett sådant mål inom några år.

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Regionkommittén välkomnar lagstiftningsförslagen om ändring av avfallsdirektiven i det nya paketet om den cirkulära ekonomin och pekar på deras nytta för konsumenter, företag, miljö och EU:s ekonomi.
2. Regionkommittén understryker i detta sammanhang att övergången till cirkulär ekonomi kommer att skapa nya arbetstillfällen, öka konkurrenskraften för EU:s små, medelstora och stora företag, främja utvecklingen av ren teknik och minska Europas beroende av importerade råvaror och importerad energi.

Harmonisering av definitioner

3. Regionkommittén välkomnar de tydliga harmoniserade definitionerna i de olika direktiven om avfall och uppmanar kommissionen att fortsätta på denna väg för att se till att alla definitioner är förenliga med Europeiska avfallskatalogen samt att man undviker oklarheter och förfogar över jämförbara uppgifter om de framsteg som medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna har gjort.
4. Regionkommittén uppmanar medlagstiftarna att ändå införa en definition av "nedskräpning".

Kontroller

5. Kommittén rekommenderar en förstärkning av kontrollerna av olagliga avfallstransporter som bland annat avsevärt minskar tillgången till en tillräcklig mängd avfall inom EU:s gränser för att nära EU:s cirkulära ekonomi, som baseras på materialåtervinnings- och återanvändningsvärdet.

Märkning

6. Det är önskvärt att införa en obligatorisk märkning av konsumentprodukter som saluförs i EU, där det på ett tydligt sätt fastställs hur avfall ska separeras i makrokategorierna för separat insamling, för de kategorier för vilka det finns en etablerad separat insamling. Om en produkt genererar avfall som ingår i flera kategorier måste det anges hur de olika delarna ska demonteras i de olika kategorierna för separerade material, om detta lätt kan utföras av konsumenten.

Utökat producentansvar

7. Kommittén påpekar att förslaget att harmonisera minimikraven är nödvändigt för att öka prestandan hos systemen för utökat producentansvar i alla medlemsstater.
8. Vi uppmanar medlagstiftarna att inte försvaga dessa krav och att bevara grundläggande bestämmelser såsom de som syftar till att garantera öppenhet och till att producenterna fullt ut täcker de lokala och regionala myndigheternas kostnader för insamling, hantering och behandling av avfallsflöden och information till allmänheten. Att stora detaljhandelskedjor köper tillbaka återanvändbara förpackningar (glasförpackningar, plastflaskor [PET]) är kanske en av de viktigaste aspekterna när det gäller att förebygga uppkomsten av avfall.

Förebyggande av avfall

9. Regionkommittén framhåller behovet av närmare detaljer om de "minimikvalitetskrav" som gäller för livsmedel och föreslår att det fastställs ett "standardiserat minimiförfarande" för återvinning av livsmedel som garanterar livsmedels-säkerheten och gäller på ett enhetligt sätt i medlemsstaterna.
10. Regionkommittén uppmanar lokala, regionala och nationella myndigheter att inleda kommunikations- och utbildningskampanjer för att öka medvetenheten om förebyggande av avfall.

Skräpplockarinitiativen "Let's do it!" och "Clean-up-day"

11. Regionkommittén uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna att fullt ut stödja det civila samhällets olika initiativ för lokala och nationella skräpplockarkampanjer (t.ex. den lokala kampanjen "Let's do it!" eller den globala temadagen "Let's Clean up the World in just one day!").

Återanvändning och materialåtervinning

12. Regionkommittén upprepar sin begäran att fastställa kompletterande mål för återanvändning som är bindande, oberoende och gäller för specifika avfallsflöden, i synnerhet för möbler, textilier och avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (WEEE). Förberedelsen för återanvändning är viktig för att förebygga avfall, och är liksom återvinningen en av de högsta nivåerna i avfallshierarkin. Den har också en stor potential för den cirkulära ekonomins utveckling ⁽²⁾.

13. Regionkommittén uppmanar i detta sammanhang kommissionen att fastställa ett minimimål på 70 % av vikten vid förberedelse för återanvändning och återvinning av plast, vilket ska uppfyllas senast 2030 för förpackningsavfall.

14. Regionkommittén påpekar att förebyggande och återanvändning är kopplade till verksamhet som rör ämnen och föremål som för närvarande inte klassificeras som avfall, i motsättning till processerna rörande återvinning och förberedelse för återanvändning, som rör material som har avfallsstatus. På grund av avfallsstatusens rättsliga följder för företag och institutioner rekommenderas ett ytterligare tydliggörande rörande skillnaden mellan avfall och icke avfall.

15. ReK föreslår att man, exempelvis i Europeiska avfallskatalogen, definierar begreppen *återvinning* och *återanvändning*, eftersom de för närvarande omfattar två olika grupper av anläggningar som är utformade för olika metoder och behov: a) Avfall som ska återvinnas hamnar på sorteringsbandet i sorteringsanläggningar där de indelas utifrån industrins behov. b) När det gäller avfall som ska återanvändas är det möjligt att undvika hela avfallshanteringssystemet. Man bör erbjuda de stora detaljhandelskedjorna möjlighet att köpa tillbaka förpackningar, även om det är köparen som fattar det slutliga beslutet om avfallet.

16. Medlagstiftarna uppmanas att rekommendera medlemsstaterna att i sina program för förebyggande av avfall införa finansiella incitament för processer som genererar mindre avfallsmängder. Vidare uppmanar vi de lokala och regionala myndigheterna att införa stimulansåtgärder för att minska det avfall som inte skickas för återvinning.

17. Kommissionen uppmanas att överväga att i ramdirektivet införa en skyldighet för medlemsstaterna att rapportera om (icke-farligt) industriavfall och för Europeiska miljöbyrån att övervaka och samla in sådana data och analysera situationen senast 2020 samt överväga mål för förberedelse för återanvändning och återvinning för detta avfallsflöde ⁽³⁾.

18. Kommittén påpekar att övergången från återvinningsmål till kombinerade mål för förberedelse för återanvändning och återvinning i) försvårar de separata mätningarna av materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av förpackningar och förpackningsavfall och ii) kräver ytterligare förtydliganden.

19. Kommittén anser att det är nödvändigt att fastställa harmoniserade metoder för beräkningen av andelen materialåtervinning i hela EU och att, när det gäller livsmedelsavfall och inert bygg- och rivningsavfall, fastställa regler där instrument och aktörer definieras för att övervaka uppgifter för minskningen av avfallsgenereringen längs hela produktions-, omvandlings- och konsumtionskedjan.

20. Regionkommittén föreslår att kommissionen utarbetar indikatorer för miljövärdet för olika typer av avfall. Nuvarande lagstiftning och kommissionens förslag tar inte hänsyn till skillnaderna i miljövärdet för olika avfallstyper. På detta sätt kommer det att tydliggöras vilka material som man behöver fokusera på för att förbättra avfallshanteringen och göra den mer miljövänlig.

Energiåtervinning och deponering av avfall

21. Regionkommittén uppmanar i linje med avfallshierarkin medlemsstaterna att främja utvecklingen av högeffektiv energiåtervinning från avfall mot bakgrund av Europeiska kommissionens initiativ "avfall till energi". Sådana anläggningar har en roll att spela när det gäller att bidra till unionens utveckling mot att bli mindre beroende av import av energi i linje med energiunionen.

⁽²⁾ CdR 1617/2013.

⁽³⁾ CdR 1617/2013.

22. Kommittén inser vikten av ett successivt införande av deponeringsbegränsningar och stöder kommissionens ändrade ståndpunkt, som syftar till att förbjuda deponering av separat insamlat avfall, inklusive biologiskt avfall, med beaktande av kommissionens meddelande COM(2015) 614 om den cirkulära ekonomin, som uppmuntrar en kaskadanvändning av biologiska resurser som kan skapa konkurrenskraft för återanvändning ⁽⁴⁾.

23. Kommittén rekommenderar att man fortsatt prioriterar en kvalitativ och mer ambitiös metod i syfte att eliminera deponeringen av återvinningsbart eller biologiskt nedbrytbart avfall.

24. Regionkommittén uppmanar kommissionen att undersöka möjligheten av att utvidga målet på 10 % deponering senast 2030 bortom kommunalt avfall och tillämpa det på alla avfallstyper ⁽⁵⁾.

Avvikelser för vissa medlemsstater i fråga om mål för kommunalt avfall och deponering

25. Regionkommittén stöder de undantag som beviljats de sju medlemsstater som har de lägsta nivåerna av avfallshantering men insisterar på att man bibehåller de föreslagna bestämmelserna om att de medlemsstater som anmäler undantag ska lämna genomförandeplaner med detaljerade tidsplaner för de åtgärder som krävs för att uppnå målen.

Skyldigheter i fråga om registrering och kommunikation

26. Regionkommittén framhåller att den bestämmelse saknas som föreslogs av kommissionen redan i ramdirektivet år 2014 om att företag inom industrin och handeln måste föra register över icke-farligt avfall som de behandlar samt på begäran göra denna information tillgänglig för de behöriga myndigheterna.

Delegerade akter

27. Kommittén är bekymrad över den stora befogenhet som de föreslagna direktiven ger kommissionen att anta delegerade akter och uppmanar medlagstiftarna att begränsa användningen av sådana eftersom de försvagar deras kontrollbefogenheter och faller utanför den demokratiska processen och lagstiftningsprocessen ⁽⁶⁾.

Borgmästaravtalet om avfallshantering

28. Regionkommittén föreslår, med hänsyn till de stora framgångarna med borgmästaravtalet om klimat och energi, att man inrättar en liknande struktur för avfallshantering. Regionkommittén framhåller i detta sammanhang sin roll som EU:s församling av regionala och lokala företrädare när det gäller att engagera lokala och regionala myndigheter och öka deras insatser för större resurseffektivitet, mindre avfall och mer återvinning, återanvändning och återvinning av avfall i städerna.

Subsidiaritet och proportionalitet

29. Kommittén konstaterar att kommissionens förslag inte ger upphov till farhågor som rör respekten för subsidiaritetsprincipen, men är oroad över iakttagandet av proportionalitetsprincipen ⁽⁷⁾.

Bryssel den 15 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽⁴⁾ COR-2014-04083, CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

⁽⁵⁾ CdR 1617/2013.

⁽⁶⁾ COR-2014-04083; "Samråd med sakkunniggruppen för subsidiaritet och undersökning av relevanta beslut från nationella parlament och regionala församlingar om aspekter med koppling till subsidiariteten och proportionaliteten i paketet om den cirkulära ekonomin – sammanfattning och analys", COR-2016-1521.

⁽⁷⁾ Se även "Samråd med sakkunniggruppen för subsidiaritet och undersökning av relevanta beslut från nationella parlament och regionala församlingar om aspekter med koppling till subsidiariteten och proportionaliteten i paketet om den cirkulära ekonomin – sammanfattning och analys", COR-2016-1521.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s utvidgningsstrategi 2015–2016

(2017/C 017/10)

Föredragande: Anna MAGYAR (HU-EPP), vice ordförande, distriktsfullmäktige, Csongrád**Referensdokument:** Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – EU:s utvidgningsstrategi, COM(2015) 611 final**POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén bekräftar sitt engagemang för utvidgningsprocessen, som är en investering i stabilitet och välbefinnande, och konstaterar att de tidigare utvidgningarna bidragit till att komma till rätta med historiska motsättningar i Europa samt till ett ökat välbefinnande. De har även visat att utvidgning är EU:s viktigaste utrikespolitiska verktyg.
2. Kommittén konstaterar att kommissionen inte räknar med någon ytterligare utvidgning under innevarande mandatperiod. Detta får dock inte leda till att arbetet stannar av. Det krävs visserligen tid för förberedelser, men det är viktigt att använda tiden väl för att föra utvidgningsprocessen framåt genom strikta och rättvisa villkor och stadiga framsteg i de kommande relaterade uppgifterna samt genom ett trovärdigt, realistiskt europeiskt perspektiv, så att kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna inte förlorar sitt engagemang och sin motivation, eftersom reformer och framsteg i utvidgningsländerna ligger i alla EU-medlemsstaters och alla kandidatländer och potentiella kandidatländerns intresse.
3. Kommittén betonar att det är absolut nödvändigt att bibehålla EU i dess nuvarande form genom öppna, lämpliga åtgärder som garanterar och upprätthåller en stark politisk, ekonomisk och territoriell sammanhållning. Att garantera välbefinnande och utveckling för medlemsstaterna och trygga den europeiska säkerheten gentemot olika hot är det första steget mot ett kvantifierbart berikat EU.
4. Regionkommittén anser att utvidgningspaketet, så som det presenteras av kommissionen i meddelandet och i landsrapporterna för 2015, på det hela taget innehåller en korrekt och generellt sett positiv bedömning, med tanke på att det i vissa frågor gjorts påtagliga framsteg i alla kandidatländer och potentiella kandidatländer, även om betydande tillkortakommanden (eller i vissa fall bakslag) finns kvar och ytterligare ansträngningar krävs för att uppnå hållbara resultat.
5. Kommittén vill uppmana medlemsstaterna, kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna samt EU:s institutioner att se till att utvidgningsprocessen blir en framgång. Vi vill också erinra kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna om det egensansvar och det engagemang som krävs i detta sammanhang.
6. Utvidgningsprocessen bör vara en inkluderande process som omfattar hela samhället. Den roll som den lokala och regionala nivån spelar är av avgörande betydelse, eftersom denna nivå befinner sig närmast medborgarna när det gäller subsidiaritet, kommunikation, deltagardemokrati, mångfald och identitet. Den är också av central betydelse för den ekonomiska utvecklingen, det gränsöverskridande samarbetet, förmågan att utnyttja EU-medel och tillämpningen av EU:s lagstiftning.
7. Regionkommittén ser positivt på att kommissionen nämner den viktiga roll som de lokala och regionala myndigheterna spelar. Vi vill emellertid precis som vid många tidigare tillfällen framhålla att det i framtida meddelanden och rapporter krävs ett större och mer koncentrerat fokus på lokal och regional förvaltning, även om det inte finns något separat kapitel i regelverket om detta eller någon etablerad EU-modell för decentralisering eller flernivåstyre. Att säkerställa en stark, demokratisk och effektiv lokal och regional förvaltning är ett viktigt led i förberedelserna inför en anslutning, eftersom genomförandet av reformer och enhetliga och trovärdiga resultat på detta område ofta uppnås på lokal nivå. Vi vill också framhålla vikten av subsidiaritetsprincipen som en central EU-princip som fastställs i fördragen.

8. Kommittén betonar den roll som de lokala och regionala myndigheterna har när det gäller att visa på de fördelar som EU-medlemskapet innebär och uppmuntra medborgarna att använda de instrument som EU tillhandahåller. Rätten att dra nytta av EU-medborgarskapet öppnar många olika möjligheter för individens personliga utveckling. Därför är det nödvändigt att främja unionen inte enbart ur ett samhällsperspektiv utan även ur ett medborgarperspektiv.

9. Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheternas deltagande också är avgörande i kommunikationen om utvidgningen om man vill trygga allmänhetens stöd för processen genom att visa på dess fördelar för den breda allmänheten. Vi understryker vikten av samarbete med det civila samhället i detta avseende.

10. Vi anser att det nya tillvägagångssättet med en fyraårig utvidgningsstrategi erbjuder ett mer trovärdigt perspektiv med konsekventa villkor. Vi välkomnar en tydligare metod, harmoniserade villkor och en bättre kartläggning av uppgifter som en möjlighet till jämförelse, och vi stöder ett skärpt fokus på det aktuella läget samt på framstegen på de olika områdena och de åtgärder som fastställts som nödvändiga för ytterligare framsteg.

11. Grundförutsättningarna och prioriteringsområdena fastställs i allmänhet på ett korrekt sätt i kommissionens meddelande och rapporter. Vi uppmanar kommissionen att överväga att även fokusera på andra relevanta och övergripande frågor som är viktiga i alla kandidatländer och potentiella kandidatländer bland de prioriterade områdena (t.ex. socialpolitik, fokus på utsatta/missgynnade grupper och minoriteter).

12. Det krävs insatser för att se till att de lokala och regionala myndigheternas ansvar åtföljs av lämpliga resurser och kapacitet i alla utvidgningsländer, och vi anser att de lokala och regionala myndigheterna måste involveras i den politiska processen för att säkerställa ett effektivt genomförande.

Rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna

13. Kommittén håller med om att ytterligare framsteg med avseende på rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna, inklusive skyddet av minoriteter, är av mycket stor betydelse och att de utgör en utmaning för samtliga kandidatländer och potentiella kandidatländer. Denna bedömning bekräftar också att det nya tillvägagångssättet är giltigt när det gäller utvidgningen. Det bygger på ett ökat fokus på rättsväsen och grundläggande rättigheter och på rättvisa, frihet och säkerhet. Vi vill understryka vikten av samarbete inom och med Europarådet och dess kommunalkongress om grundläggande rättigheter, rättsstaten och lokal demokrati.

14. Vi välkomnar fokus på yttrandefriheten men vill betona att det krävs ett lika stort fokus på frågan om utsatta och missgynnade grupper och minoriteter (inklusive nationella, etniska och religiösa minoriteter samt romerna som en grupp som ofta är missgynnad i flera avseenden, och förebyggande av diskriminering på grund av sexuell läggning eller kön och mot personer med funktionsnedsättning, minderåriga och äldre personer samt internflyktingar och flyktingar), eftersom detta är en relevant fråga i alla kandidatländer och potentiella kandidatländer. Vi vill framhålla att medvetandegörande insatser, egenansvar och framför allt ett korrekt och trovärdigt genomförande samt resultat också behövs på lokal och regional nivå. I detta avseende måste situationen i dessa länder, särskilt för utsatta grupper, övervakas noga.

15. Regionkommittén efterlyser ytterligare insatser för att avpolitisera den offentliga förvaltningen och öka öppenheten i samtliga kandidatländer och potentiella kandidatländer, eftersom stark politisk inblandning förblir en utmaning och hindrar samarbetet mellan olika myndighetsnivåer.

16. Kommittén betonar vikten av kampen mot offentlig och privat korruption på alla styresnivåer och samhällsnivåer och understryker att trovärdiga resultat på detta område vanligtvis kräver framsteg även på lokal nivå.

17. Det är viktigt att bemöta radikaliserings, extremism, terrorism och problemet med utländska stridande, särskilt att förebygga radikaliserings av unga människor så att deras potential inte går förlorad utan kan utnyttjas genom att de ges trovärdiga framtidsutsikter när det gäller sysselsättning och utbildning, liksom att stärka olika grupper i samhället, inbegripet skydd av och respekt för deras identitet samt kulturella och religiösa arv. I det sammanhanget kan man främja grundläggande europeiska värderingar som har sin grund i den kristna kulturen. Vi vill därför uppmana lokalsamhällena att stödja utbildning för att främja tolerans och försoning, och anser att detta är något som de statliga myndigheterna bör främja.

18. Regionkommittén fördömer terroristattacker och alla former av våld, inklusive hot om våld. Vi framhåller också att våld är oacceptabelt i alla politiska debatter.

Ekonomisk utveckling och konnektivitet

19. Kommittén vill understryka att ekonomisk utveckling är en nyckelfaktor för att säkerställa stabiliteten (genom sysselsättningsmöjligheter och social inkludering). Vi välkomnar de ekonomiska reformprogrammen och det ökade samarbetet och den ökade samordningen inom ramen för den ekonomiska och finansiella dialogen mellan EU och västra Balkan och Turkiet.

20. Regionkommittén efterlyser en effektivare och mer transparent förvaltning och tilldelning av EU:s föranslutningsmedel i kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna, även på lokal nivå, för att undvika att man går miste om medel på grund av bristande politisk planering, utbildning, samordning och effektiv förmåga att utnyttja medlen på lokal nivå. Vi framhåller också vikten av att större och mindre städer involveras i utbildningsprogram och stödssystem.

21. Vi ser positivt på fokuseringen på den agenda för konnektivitet som EU antagit och på regionala initiativ som borde vara mer inkluderande (Berlinprocessen osv.) och betonar behovet av att involvera fler lokala, regionala och nationella myndigheter både i kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna och i medlemsstaterna. Vidare uppmuntrar vi ytterligare investeringar (transport, energi, digital telekommunikation, utbildning, ungdom osv.).

22. Vi framhåller vikten av att avfallshanteringen anpassas till EU:s standard, och att man begränsar avfallsdeponering i markplan.

23. Regionkommittén uppmuntrar och välkomnar arbetet inom de nationella investeringskommittéerna för stödmottagare på västra Balkan i syfte att skapa en enda planeringsprocess, och efterlyser en samordning av strukturinstrumenten.

24. Vi framhåller den grundläggande roll som den regionala och lokala demokratin spelar för att stärka de demokratiska institutionerna och deras administrativa kapacitet. Vi betonar den roll som valda lokala och regionala församlingar spelar som forum för dialog och tillväxt i det civila samhället och för diskussionen mellan beslutsfattare och berörda aktörer. De lokala och regionala myndigheterna spelar en viktig roll i diskussionerna med allmänheten om europeisk politik och integration. Vi betonar också att ett stärkt lokalt och regionalt styre främjar administrativa reformer och förbättrar tillhandahållandet av offentliga tjänster.

Regionalt samarbete mellan utvidgningsländerna

25. Vi upprepar att goda förbindelser med grannländerna och regionalt samarbete är viktiga inslag i utvidgningsprocessen, liksom i stabiliserings- och associeringsprocessen. Kommittén välkomnar och uppmuntrar den övergripande positiva utvecklingen i kandidatländer och potentiella kandidatländer och lovordar de insatser som gjorts. Vi efterlyser dock konkreta framsteg i de frågor som ännu inte har lösts, liksom hållbara resultat. Vi uppmannar de lokala och regionala myndigheterna att bidra till denna process.

26. Regionkommittén uppmannar samtliga aktörer att föra denna positiva utveckling framåt och att främja försoning på lokal nivå och inom olika gemenskaper liksom stöd för en interetnisk, interreligiös och interkulturell dialog.

27. Vi vill uppmuntra kandidatländerna och de potentiella kandidatländerna att utnyttja befintliga program för vänortssamarbete och Taixex-programmen.

28. Kommittén fäster uppmärksamheten på att Europeiska regionkommittén och dess arbetsgrupper och gemensamma rådgivande kommittéer utgör ett lämpligt forum för kontakter och utbyte av bästa praxis mellan lokala och regionala myndigheter, och vi välkomnar det positiva resultatet av de senaste sammanträdena inom de gemensamma rådgivande kommittéerna och arbetsgrupperna, inklusive det första sammanträdet i den gemensamma rådgivande kommittén med Serbien. Vidare ser vi fram emot resultaten av utvidgningsdagen, som kommer att föra samman alla dessa organ i syfte att granska övergripande och tematiska frågor som är relevanta för dem alla.

Migration

29. Regionkommittén ser positivt på att kommissionen tar upp migrationsfrågan, eftersom den aldrig tidigare skådade situation som råder när det gäller flyktingar och ekonomiska migranter påverkar hela regionen (i synnerhet Turkiet och även f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och Serbien) och medlemsstaterna utmed migrationsrutten och eftersom det inte går att finna någon lösning utan gemensamma insatser, solidaritet och ömsesidigt fullgörande av åtaganden. Vi anser att rekommendationerna från konferensen om östra Medelhavs- och västra Balkanrutten bör genomföras, liksom uttalandena av EU och Turkiet av den 29 november 2015 och den 18 mars 2016 och den gemensamma handlingsplanen.

30. Vi välkomnar de insatser som medlemsstaterna och i synnerhet kandidatländerna gjort för att hantera krisen och de resurser som de har tillhandahållit, inbegripet utmaningarna utmed migrationsrutten i Serbien och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien samt det stora antal migranter och flyktingar (antalet är det högsta i världen) som tagits emot av Turkiet. Vi vill understryka behovet av fortsatt bistånd från EU, som bör komma de lokala och regionala myndigheterna till gagn. Vi framhåller behovet av att främja investeringar i regionen för att skapa arbetstillfällen, så att den ekonomiska och sociala potential som finns hos migranter och flyktingar inte går förlorad.

31. Regionkommittén understryker den nyckelroll som spelas av lokalsamhällena – särskilt utmed migrationsrutten – eftersom de är de första som påverkas av inflödet av migranter och flyktingar. Vi vill dock betona att den lokala kapaciteten är begränsad och ojämnt fördelad, vilket innebär att det finns ett fortsatt behov av stöd till den lokala nivån och engagemang för de lokala och regionala myndigheterna. Kommittén påpekar att särskild uppmärksamhet måste ägnas åt behoven, problemen och säkerheten i samt utmaningarna för de lokalsamhällena som berörs av det blandade migrationsflödet. Vi uppmuntrar partnerskap mellan lokalsamhällena utmed migrationsrutten i syfte att utbyta information, bästa praxis och sakkunskap, bland annat om integration, utbildning, sysselsättning, återvändande, asyl och kampen mot smuggling och människohandel.

32. Med hänvisning till de prioriteringar och åtgärder som fastställdes i Europeiska rådets slutsatser nyligen betonar Regionkommittén behovet av förebyggande åtgärder i krisdrabbade regioner, inbegripet en effektiv utvecklingspolitik, och av att fokusera insatserna på flyktingar som har ett legitimt behov av internationellt skydd. Därför vill vi framhålla behovet av att säkerställa både en grundlig och snabb handläggning av asylansökningar och underlätta en effektiv politik för återvändande i enlighet med gemensamma EU-normer för dem som får avslag på sina ansökningar, och vi stöder förslaget om en EU-förteckning över säkra ursprungsländer.

33. Vi understryker behovet av att se över och vid behov reformera traditionella stödstrategier i syfte att bidra till att utplåna orsakerna till ekonomisk migration, samt behovet av att involvera den lokala och regionala nivån i EU:s medlemsstater och kandidatländerna i strategiska beslut som rör utvecklingspolitiken, som också syftar till att utrota hunger och fattigdom och orsakerna till den ekonomiska migrationen.

34. Kommittén betonar också att det behövs ett större engagemang från EU:s sida i initiativ och strategier som fokuserar på migranternas ursprungsländer och ursprungsregioner, i syfte att drastiskt minska inflödet av flyktingar som tvingas lämna sina länder och ekonomiska migranter som ger sig iväg på den farliga resan till Europa. Man bör också öka de diplomatiska insatserna för att främja fred i de konflikttrabbade länderna.

Turkiet

35. Kommittén vill understryka det viktiga partnerskapet och det ömsesidiga beroendet mellan EU och Turkiet, och vi stöder ett starkt samarbete kring delade intressen. Vi välkomnar Turkiets engagemang när det gäller reformer och EU-anslutning och vi ser gärna att denna nya dynamik upprätthålls inom ramen för de relevanta slutsatserna från Europeiska rådet och rådet samt EU:s och Turkiets gemensamma uttalanden. Vi efterlyser ett fullständigt genomförande av färdplanen för viseringsliberalisering gentemot alla medlemsstater.

36. Vi noterar att anslutningsförhandlingarna har fått ny fart efter den senaste tidens slutsatser från rådet, Europeiska rådet och toppmötena mellan EU och Turkiet, och vi uppmuntrar ytterligare framsteg i enlighet med förhandlingsramen och relevanta rådsslutsatser. Den goda förberedelsenivån på vissa områden måste backas upp av att man kommer till rätta med tillkortakommanden, eller – i vissa fall – allvariga problem, på andra områden.

37. Framsteg i de frågor som rör rättsstaten och de grundläggande rättigheterna är en viktig utveckling, och därför uppmanar vi Turkiet att samarbeta med kommissionen i arbetet med att förbereda kapitlen 23 och 24, utan att detta föregriper medlemsstaternas ståndpunkter. Vi vill understryka att mer behöver göras på dessa områden, särskilt när det gäller åsikts- och yttrandefrihet, mediefrihet, samvets- och religionsfrihet samt mötes- och föreningsfrihet, i kombination med respekt för mänskliga rättigheter, inklusive minoriteters rättigheter, jämställdhet och korruptionsbekämpning. Det är viktigt att uppnå konkreta och trovärdiga resultat i detta avseende, och vi efterlyser ökade ansträngningar, engagemang och egenansvar när det gäller anpassningen till EU:s regelverk i dessa frågor, även på lokal nivå. Mot denna bakgrund framhåller vi den stora betydelsen av interreligiös och interkulturell dialog på alla nivåer för att stärka det civila samhället och de internationella partnerskapen.

38. Regionkommittén välkomnar den nationella strategin för regional utveckling som inbegriper regionala utvecklingsbyråer, en samordningsmekanism och handlingsplaner. Vi anser att den bör genomföras och uppmuntrar framsteg för att komma till rätta med regionala skillnader. Vi efterlyser dessutom insatser från alla parter för att underlätta freds- och försoningsprocessen för en lösning av den kurdiska frågan.

39. Kommittén betonar behovet av att bekämpa terrorismen. Vi fördömer den senaste tidens terrorattacker och vill uttrycka vår solidaritet med offren. Vi uppmanar till insatser för att komma tillrätta med radikaliseringsen, vilket inbegriper insatser för att främja integration på lokal nivå.

40. Decentraliseringen av skattesystemet och resurserna på den lokala och regionala nivån är fortfarande begränsade, och vi vill peka på behovet av att gå steget längre än ändringarna av 2012 års kommunallag.

41. Vi uppmuntrar, stöder och efterlyser en rättvis, heltäckande och genomförbar lösning av Cypernfrågan, baserad på relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, internationell rätt och de värden som EU bygger på. Vi välkomnar positiva impulser och engagemang för att uppnå en ömsesidigt godtagbar lösning, och uppmanar Turkiet att aktivt stödja insatserna för detta.

42. Kommittén efterlyser ett fullständigt och icke-diskriminerande genomförande av tilläggsprotokollet till associeringsavtalet EU–Turkiet gentemot alla EU:s medlemsstater, inklusive Republiken Cypern. Vi uppmanar Turkiet att upprätthålla goda grannförbindelser med alla sina grannar, en viktig förutsättning för anslutningsprocessen, och understryker behovet av respekt för alla medlemsstaters suveränitet och suveräna rättigheter, i enlighet med EU:s principer, FN:s resolutioner och internationell rätt. Vi uppmanar Turkiet att börja dra tillbaka sina styrkor från Cypern och överlåta den stadsdel i Famagusta som är avspärrad till FN i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 550 (1984). Vi betonar att sådana förtroendeskapande åtgärder skulle utgöra en chans till ekonomisk, social och regional tillväxt för båda samhällena. Vi noterar att interkommunala samtal och en dialog mellan de civila samhällena i lokalsamhällena kan främja en överenskommelse.

43. Vi efterlyser ytterligare satsningar för att uppgradera arbetsgruppen EU–Turkiet till en gemensam rådgivande kommitté.

44. Kommittén anser att det är viktigt med ökat deltagande från det civila samhällets sida i medlemsstaterna under hela processen.

Montenegro

45. Regionkommittén välkomnar det åtagande och de framsteg som Montenegro har gjort på vägen till EU-anslutning, och även den möjlighet att stärka stabiliteten som inbjudan till medlemskap i Nato innebär.

46. Vi uppmanar samtliga parter att stärka den politiska dialogen över partigränserna och samtliga styresnivåer att se till att nästa val genomförs i enlighet med högsta demokratiska standarder baserade på den nya vallagstiftningen.

47. Kommittén betonar behovet av att säkerställa trovärdiga resultat när det gäller rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna, även på lokal nivå. I detta sammanhang välkomnar vi de lokala åtgärdsplaner för korruptionsbekämpning som utarbetats av det stora flertalet kommuner samt olika lokala sociala integrationsplaner. De bör genomföras korrekt och övervakas på lämpligt sätt.

48. Vi välkomnar de ansträngningar som gjorts när det gäller fortbildning för lokala tjänstemän, men betonar att ytterligare framsteg måste göras (t.ex. utbildning och öppnare rekryteringsförfaranden som grundar sig på meriter). Vi välkomnar de ändringar som antagits i lagen om det lokala självstyrets finansiering och uppmuntrar ytterligare ansträngningar för att se till att det lokala självstyret blir ekonomiskt oberoende.

49. Vi välkomnar ekonomiministeriets program för att stödja mindre utvecklade kommuner och främja lokala och regionala företags export.

Serbien

50. Regionkommittén välkomnar Serbiens åtaganden för anslutning till EU. Det har redan gett resultat när det gäller screeningförfarandet, som avslutades i tid, och öppnandet av de första förhandlingskapitlen, och vi uppmuntrar Serbien att fullfölja dessa positiva steg (exempelvis att fullborda de olika strategiska dokumenten) genom att fullgöra sina åtaganden. Regionkommittén uppmanar särskilt myndigheterna att göra sina åtgärder mot korruption mer långsiktiga och hållbara.

51. Vi välkomnar presentationen av handlingsplanerna för kapitlen 23 och 24, och vi ställer oss positiva till att lagstiftningsmiljön säkerställer de grundläggande rättigheterna men vill betona behovet av en effektiv och konsekvent tillämpning i hela landet.

52. Kommittén välkomnar regeringens antagande av den särskilda handlingsplanen om nationella minoriteter och efterlyser ett korrekt genomförande av den, och hänvisar till yttrandena från Europarådets rådgivande kommitté i frågan. Vi lovordar den höga nivån på skyddet av nationella och etniska minoriteter i Vojvodina och anser att dessa rättigheter även måste säkerställas på lokal och regional nivå (utbildning, tillgång till media och religionsutövning, användningen av minoritetsspråk även när det gäller administrativa förfaranden och folkbokföring, samt en proportionell representation i den offentliga sektorn). Vi välkomnar de generellt sett goda etniska relationerna och uppmuntrar ytterligare framsteg. Kommittén välkomnar den vänliga retoriken vad gäller etnicitet och andra minoriteter som dominerar diskursen bland de högsta företrädarna för regeringen.

53. De nationella minoritetsråden är ett gott exempel, och vi vill betona behovet av att säkerställa att lagstiftningen om nationella minoritetsråd är förenlig med sektorslagstiftningen samtidigt som man värnar om att bevara nivån när det gäller redan förvärvade rättigheter och kompetenser.

54. Den lokala kapaciteten är ofta svag och ojämn, och vi efterlyser egna resurser på den decentraliserade nivån, anpassade till de tilldelade uppgifterna och med kopplingar mellan effektiviteten i de offentliga utgifterna och efterföljande intäkter. Vi vill påpeka att lagstiftningen avseende Vojvodinas finansiering fortfarande måste antas.

55. Regionkommittén välkomnar strategin för en reform av den offentliga förvaltningen och strategin för utbildning på området lokalt självstyre. Vi efterlyser en korrekt tillämpning och ser gärna att man antar lagstiftning om offentlig anställning för anställda inom lokala myndigheter. Det arbete som utförs av det nationella konventet för europeisk integration och lokala samråd utgör positiva exempel.

56. Vi efterlyser ett genomförande av OSSE:s/ODIHR:s rekommendationer avseende kommunala val.

57. Regionkommittén välkomnar och stöder en positiv utveckling inom ramen för normaliseringsprocessen och dialogen mellan Belgrad och Pristina, som kan uppnå resultat för medborgarna, och uppmuntrar ytterligare framsteg med avseende på att fullgöra olika åtaganden och genomförandeaftal, vilket kan stärka samarbetet och förtroendet. ReK uppmanar myndigheterna att aktivt främja normalisering.

F.d. jugoslaviska republiken Makedonien

58. Regionkommittén vill understryka att f.d. jugoslaviska republiken Makedonien var det första landet som undertecknade ett stabiliserings- och associeringsavtal, och mot bakgrund av detta vill vi uttrycka vår oro över dödläget när det gäller integrationsprocessen och i främjandet av åtaganden och reformer. Vi efterlyser både en ny politisk vilja i landet och att EU bekräftar att det finns ett trovärdigt EU-perspektiv för landet, för att uppmuntra resultat som en följd av landets åtaganden.

59. Vi uppmanar samtliga parter att leva upp till sitt ansvar och att genomföra den politiska överenskommelsen från juni-juli 2015 fullt ut och på ett konstruktivt sätt samt att genomföra de brådslande reformprioriteringarna. Vi betonar behovet av att hantera bakslag när det gäller yttrandefriheten, särskilt när det gäller rättssäkerhet inklusive rättsväsendet och förtroendet för det politiska systemet. Vi uppmuntrar ytterligare framsteg (med utgångspunkt i resultat som innebär en relativt god anpassning till regelverket) som grundar sig på trovärdiga resultat, även på lokal nivå.

60. Mot bakgrund av ovanstående förväntar vi oss att kommissionen ska kunna utvidga sin rekommendation om att inleda anslutningsförhandlingar i linje med rådets slutsatser och fastställda villkor.

61. Vi vill betona att ett fortsatt genomförande av decentraliseringsagendan är nödvändigt. I detta sammanhang välkomnar vi det strategiska programmet 2015–2020 och efterlyser ett genomförande av den andra fasen av decentraliseringen på skatteområdet.

62. Kommittén understryker att det fortfarande är mycket viktigt med goda förbindelser med grannländerna – till exempel att under FN:s överinseende förhandla fram en ömsesidigt godtagbar lösning på namnfrågan – och att de lokala och regionala myndigheterna spelar en konstruktiv roll i detta avseende i enlighet med det relevanta åtagandet från ledarna för de största politiska partierna enligt den politiska överenskommelsen från juni-juli 2015. I denna anda bör man undvika handlingar och uttalanden som undergräver goda förbindelser med grannländerna.

Albanien

63. Regionkommittén välkomnar Albanien fokus och kontinuerliga framsteg vad avser viktiga prioriterade reformer, särskilt när det gäller rättsväsendet, och uppmuntrar Albanien att öka reformtakten, framför allt på de områden som rör de viktigaste prioriteringarna, med särskild inriktning på rättsstatsprincipen, avpolitiseringen av den offentliga förvaltningen, ett effektivt skydd av de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheterna för personer som tillhör minoriteter över hela Albanien. Landet uppmuntras också att genomföra äganderätt och att ytterligare förbättra företags- och investeringsklimatet samt att ta itu med den utbredda svarta ekonomin, så att anslutningsförhandlingarna kan inledas. Vi påminner om att ett varaktigt, omfattande och inkluderande genomförande av huvudprioriteringarna måste säkerställas. Kommittén välkomnar i synnerhet den nya lagstiftningen om uteslutande av dömda personer från parlamentet men betonar samtidigt behovet av verkliga resultat. Regionkommittén välkomnar också strategin och handlingsplanen mot korruption. Vi efterlyser ytterligare framsteg på området politik- och lagstiftningsåtgärder samt ett korrekt genomförande.

64. Vi ser positivt på att lokalvalen 2015 hölls utan några större incidenter men efterlyser större opartiskhet och professionalism. Vi välkomnar dessutom den tillfälliga kommitté för valreformer som inrättats av parlamentet och framhåller OSSE:s/ODIHR:s rekommendationer i detta avseende samt de rekommendationer som utfärdades av Europarådets kommunalkongress/Regionkommitténs valobservatörer, där man efterlyste en avpolitisering av de offentliga myndigheterna och garanterad opartiskhet.

65. Regionkommittén anser att reformprocessen måste bli brett inkluderande och omfatta alla berörda politiska och civila aktörer, inklusive oppositionen och berörda parter, och lovordar det arbete som bedrivs av det nationella rådet för europeisk integration som ett positivt exempel.

66. Vi välkomnar den nationella decentraliseringsstrategin med dess korrekt definierade prioriteringar samt tilldelningen av medel till övergångsfonden. Vi efterlyser ytterligare framsteg i reformen av den territoriella administrationen på ett inkluderande sätt genom fortsatt och nära dialog med alla berörda parter, inklusive minoriteter. Vi välkomnar den nya grundlagen om lokalt självstyre som klargör ansvarsområden och möjliggör bättre interinstitutionellt samarbete mellan olika myndighetsnivåer, men framhåller samtidigt vikten av att den faktiskt genomförs.

Bosnien och Hercegovina

67. Regionkommittén ser positivt på att landet åter är på rätt spår när det gäller integrationsprocessen eftersom ett europeiskt perspektiv är ett centralt incitament för landet, och vi uppmuntrar ytterligare resultat avseende reformagendan, eftersom ikraftträdandet av stabiliserings- och associeringsavtalet visar att åtaganden kan leda till resultat.

68. Därför välkomnar kommittén att Bosnien och Hercegovina lämnade in en ansökan om EU-medlemskap den 15 februari 2016 eftersom detta innebär ett incitament för både landet och utvidgningsprocessen. Vi betonar därför behovet av att fortsätta i samma takt för att kunna åstadkomma de meningsfulla framsteg i genomförandet av reformplanen som är nödvändiga för att komma vidare i denna riktning.

69. Vi efterlyser en fullständig anpassning av stabiliserings- och associeringsavtalet till följd av Kroatiens anslutning samt olika steg för att säkerställa att grundlagen är förenlig med Europadomstolens domslut.

70. Regionkommittén efterlyser vidare en bättre samordning mellan olika myndighetsnivåer i syfte att undanröja hinder för en fungerande stat, ett effektivt genomförande av reformagendan, rörlighet, investeringar och sammanlänknings på olika politikområden samt inrättandet av ett enhetligt ekonomiskt område. Decentralisering betyder inte fragmentering, och det behövs även samordnade ramstrategier eftersom reformerna måste kunna genomföras på samtliga nivåer. Vi uppmuntrar till utveckling av gemensamma mål som är förenliga med, men går utöver särintressena.

71. I detta avseende kommer en smidigt fungerande, effektiv mekanism för samordning av EU-frågor att bli nödvändig för att kunna möta utmaningarna på vägen mot EU. Framsteg kommer även att göra det möjligt för Bosnien och Hercegovina att fullt ut dra nytta av tillgängliga EU-medel.

72. Lagstiftningen på entitetsnivå ligger till stor del i linje med Europarådets stadga om lokalt självstyre, men vi efterlyser en effektivare ansvarsfördelning mellan entiteterna, kantonerna och kommunerna.

Kosovo⁽¹⁾

73. Regionkommittén välkomnar undertecknandet och ratificeringen av stabiliserings- och associeringsavtalet och ikraftträdandet den 1 april 2016. Det skulle kunna signalera ett nytt kapitel i Kosovos förbindelser med EU. Vi uppmuntrar Kosovo att fortsätta att genomföra EU-relaterade reformer (t.ex. antagandet av paketet om mänskliga rättigheter) och att ta andra positiva steg framåt (t.ex. inrättande av specialiserade avdelningar och normaliseringsprocessen).

74. Att med våld hindra den politiska debatten är oacceptabelt, och vi uppmanar samtliga parter att återuppta en dialog och normala förfaranden.

75. Vi välkomnar de resultat som uppnåtts när det gäller viseringsliberaliseringen, pekar på vikten av att uppfylla alla tillämpliga villkor och uppmuntrar ytterligare framsteg.

76. Det finns behov av att fortsätta ansträngningarna när det gäller skyddet av det kulturella och religiösa arvet, särskilt på lokal nivå.

77. Regionkommittén välkomnar och stöder en positiv utveckling inom ramen för normaliseringsprocessen och dialogen mellan Belgrad och Pristina, som kan uppnå resultat för medborgarna, och uppmuntrar ytterligare framsteg med avseende på att fullgöra olika åtaganden och genomförandeavtal, vilket kan stärka samarbetet och förtroendet. Regionkommittén uppmanar myndigheterna att aktivt främja normalisering.

Bryssel den 16 juni 2016.

Markku MARKKULA

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽¹⁾ Denna beteckning påverkar inte ståndpunkten avseende Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/99 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV